

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání

ŠKOLA PRO ŽIVOT – TVOŘIVÁ ŠKOLA PRO RADOST

MATEŘSKÁ ŠKOLA A ZÁKLADNÍ ŠKOLA
OSTOPOVICE

OBSAH:

1. Identifikační údaje	10
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	7
4. Učební plán pro 1. a 2. období základního vzdělávání	24
5. Učební osnovy	26
6. Hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání žáků	278

1. Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu:

Škola pro život – tvořivá škola pro radost

Název školy:

Mateřská škola a Základní škola Ostopovice,
okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Adresa:

Školní 18, 664 49 Ostopovice

Ředitel školy:

Mgr. Petr Juráček

Kontakty:

juracek@zsostopovice.cz

www.zsostopovice.cz

IČO: 71000453

Zřizovatel:

Obec Ostopovice, okres Brno-venkov

Adresa:

U Kaple 5, 664 49 Ostopovice

Kontakty:

evidence@ostopovice.cz

www.ostopovice.cz

IČO: 00282294

547 211 381

Platnost dokumentu:

Platný od:

1. 9. 2007

Upravený projednán ve školské radě dne:

1. 9. 2022

Projednala školská rada dne:

22. 9. 2022

2. Charakteristika školy

„MŠ a ZŠ středem obce.“

Cíl školy

Žák je připraven pro přechod na 2. stupeň v oblasti znalostí, dovedností i postojů. Je empatický, pomáhající a tolerantní ke všemu živému i neživému.

Škola je moderním centrem pro výuku a výchovu žáků a celé komunity.

Jsme příměstská komunitní škola nacházející se v těsné blízkosti krajského města Brna. Naše škola je otevřená dobrým vlivům velkoměsta, ale dokáže využít tradice a zvyky Ostopovic a rodinné atmosféry školy. Mottem našeho školního vzdělávacího programu je „Škola pro život“. Nedílnou součástí výuky jsou proto praktické činnostní aktivity a prožitky, které vedou ke všeobecnému rozvoji žáků s důrazem na vnímání přírody a její ochranu.

Historie školy

Školní výuka v Ostopovicích má více jak dvoustoletou tradici. Školu zřídila tehdejší majitelka troubského panství slečna Marie Cecilie ze Sekenberku v roce 1796.

Původní školní budova stála na stejném místě jako nyní, byla však malá, jednotřídní, se světnicí a komorou pro učitele. Byla kryta slámou. V letech 1868 a 1869 proběhly rozsáhlé reformy rakouského školství a jedním z jejich důsledků byla přestavba zdejší školy. Protože původní školní budova byla malá, úplně sešla a naprosto nevyhovující, byla v roce 1870 vystavěna nová jednotřídní škola, ke které patřil i prostornější byt pro učitele a školní zahrada. Velký počet žáků, který se pohyboval kolem sta, si vyžádal přístavbu další třídy (dnešní vyšší školní budova blíže k hostinci). Od roku 1886 vychovával děti v místní jednotřídní škole pan učitel Josef Palkovský, který se později stal také prvním starostou místního SOKOLA. Snažil se žákům vštípit lásku k rodné zemi, probouzel v nich národní uvědomění, vedl je k poctivé práci i k dobrému vztahu k přírodě. V Sokole, společně s jeho členy, organizoval nejen tělesná cvičení, ale také divadelní představení a kulturní besídky. V létě pořádali výlety do rekreačního údolí v Šelši, jež byly spojené s kulturními akcemi. 1. září 1897 se z jednotřídní školy stala škola dvojtřídní. Úpravou bytu učitele v letech 1970–71 vznikla třída třetí.

Po dostavbě mateřské školy v roce 1985 získala zde škola další třídu. Rovněž byla vystavěna školní jídelna, byla provedena plynofikace školy a byly upraveny prostory kolem obou škol. Vznikl tak pěkný školní areál. V roce 1999 byla z jedné třídy zřízena pošta a škola se stala opět trojtřídní se samostatnou třídou pro školní družinu, která vznikla v nové budově MŠ.

V roce 2010 a 2011 proběhla nákladná rekonstrukce budovy školky a školy ve dvoře areálu. V opravené budově je přízemí vyhrazené pro MŠ, 1. a 2. NP pro ZŠ. Školní jídelna je v původní přízemní budově. Stará budova školy je využívána mateřským centrem, ZUŠ Střelice a dalšími organizacemi. Je zde kancelář vedoucí kuchyně. V roce 2014 byla vybudována zahrada jako otevřený prostor pro žáky školy i širokou veřejnost a zelená střecha.

Vybavení a podmínky školy

Kapacita budovy jsou 3 třídy MŠ pro 73 dětí, 5 tříd ZŠ pro 116 žáků s odbornou učebnu, kapacita ŠD je 90 žáků, kapacita ŠJ 189 strážníků. Třídy jsou tvarovány do půlkruhů, které jsou v MŠ doplněny terasami, jež dotváří koncepci plechovek (kruhy).

Této koncepci odpovídá i fasáda a střešní zahrada. V všech třídách ZŠ jsou projektory a plátna, v každé místnosti je možnost napojení k internetu, v jedné třídě interaktivní tabule. Budova se stále vybavuje pomůckami a novým nábytkem. Každý žák má svoji skříňku na vlastní pomůcky. V budově je výtah, škola je tedy bezbariérová. Okolí školy se ve spolupráci s rodiči stále upravuje, školní zahrada je certifikovanou přírodní zahradou. Školu vytápí tepelné čerpadlo země voda (5 vrtů, každý o hloubce 120 metrů). Dešťovou vodu využíváme ke splachování. Díky izolačním vlastnostem je stavba považována za energeticky úspornou stavbu kategorie B. Na střeše budovy se nachází zelená střecha, která slouží při výuce i odpočinku. Na zahradě je pak vybudována venkovní učebna, pěstební a okrasné záhonky nejen pro výuku.

Při škole funguje školní družina, jejímž zaměřením je podporovat duševní pohodu dětí, vést je ke zdravému životnímu stylu a rozvíjet vzdělávání přirozenou cestou. Činnost vychází z celoročního plánu ŠD. Pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování (zájmové kroužky).

Školní jídelna se nachází ve zvláštním objektu na pozemku školy. Obědy nám dováží firma ze školní jídelny na základě smlouvy, naše zaměstnankyně stravu vydávají.

Na zahradě školy bylo vybudováno hřiště a prostor pro výuku a pozorování přírody. Hřiště je volně přístupné veřejnosti na základě provozního řádu.

Škola nemá vlastní tělocvičnu, proto využívá k výuce nedalekou tělocvičnu a hřiště TJ Sokol a okolí školy i Ostopovic.

Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Většina žáků je místních, menší procento dojíždí z Brna či okolních obcí. Máme dobré zkušenosti s integrací žáků s podporou - každý z nás potřebuje podporu podle svých potřeb. Osvědčila se nám poradenská činnost školního psychologa.

Pedagogové naší školy jsou kvalifikovaní pro výuku na ZŠ. Každý z nich má nastaven tzv. plán osobnostního rozvoje, na jehož základě se dále sebevzdělává.

Spolupráce

Škola se profiluje jako komunitní centrum obce. Smyslem komunitního plánování je v první řadě vytvoření skupiny lidí, kteří spolupracují, společně vymýšlejí a realizují projekty a akce nejen pro žáky školy, ale i pro všechny další zájemce napříč všemi věkovými skupinami. Prostory školy se tak doslova otevírají všem a budova tak slouží výchovně vzdělávacímu procesu dle potřeby.

Vzhledem ke komunitní koncepci je otevřenost vůči rodičům a dalším partnerům školy nepostradatelnou součástí. Rodiče mají možnost navštěvovat vyučování po předchozí domluvě s pedagogem, pro všechny jsou pak organizovány dny otevřených dveří, další kulturní a společenské akce. Třídní schůzky probíhají dvakrát ročně formou Trojlístku – setkání žák, rodič, učitel, dle potřeb jsou pořádány společná setkání rodičů a pedagogů. Pořádáme semináře pro rodiče i zájemce z řad veřejnosti - O škole po škole. V dalších termínech jsou schůzky hromadné.

Spolupracujeme s Obcí Ostopovice, ostopovickými sdruženími, farností Troubsko, ZUŠ Střelice, Lipkou (školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvková organizace), o. s. NaZemi a dalšími osobami a organizacemi, které vedou různé kroužky pro děti nejen z Ostopovic. Navazujeme také kontakty s okolními školami, snažíme se dokázat přednosti menší školy před většími městskými. Úzce spolupracujeme s Pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně při praxích studentů a ukázkových hodinách. Komunikujeme se zástupci fakulty a podílíme se na jejich projektech. Spolupracujeme se všemi, kteří mohou škole něco

přinést, popřípadě komu můžeme naší prací pomoci a být prospěšní my. Tyto spolupráce jsou kontinuální a řízené.

Výchova a vzdělávání dětí ve škole i školce se ubírá v duchu uvědomování si ochrany životního prostředí. Nedílnou součástí toho je kromě výuky i organizace nespočtu tradičních i nových akcí a aktivit nejen pro děti a jejich rodiče, ale i pro širší veřejnost. Mezi takové akce patří například Adventní jarmark, Den Země, vynášení Morany, rozsvícení vánočního stromčeka, Den matek, závěrečná akademie a jiné.

Prezentace, PR školy

Ke každodenní výuce a každodennímu fungování školy patří její prezentace na veřejnosti. Prosazujeme, aby nejen naše práce a úspěchy, ale i běžný provoz byly vidět. PR školy je tak zaměřeno na rodiče našich dětí, jejich další rodinné příslušníky, širokou veřejnost v Ostopovicích i mimo obec a odbornou veřejnost. Pořádáme semináře O škole po škole, přispíváme do Ostopovického zpravodaje a regionálních deníků, poskytujeme rozhovory do rozhlasu i televize.

Naše škola má co nabídnout, stojí na jasné koncepci a pracuje na dalším rozvoji. PR školy je tak stálý proces, který přibližuje život školy všem zájemcům.

Projekty

Zapojení do různých projektů je z pohledu dnešního školství a potřeb společnosti velmi důležitou součástí. Nejedná se však jen o další materiální rozvoj školy, ale především o zkvalitňování výchovně–vzdělávacího procesu, otevření školy moderní pedagogice a potřebám jednotlivých žáků i pedagogů. Účast na projektech jsou součástí ročních plánů a shrnuty ve výročních zprávách.

Evaluace školy

Je pro nás důležité získávat zpětnou vazbu k naší práci. V rámci hodnocení práce pedagogů se jedná o každoroční plánování dalšího vzdělávání a osobních plánů. Tuto část doplňují společné naslechy pedagogů mezi sebou, naslechy vedení, naslechy v jiných školách a naslechy pedagogů z ostatních škol.

V rámci zpětné vazby od zaměstnanců jsou vedeny osobní rozhovory s vedením školy, kde diskutujeme o potřebách všech.

Rodiče se mohou vyjádřit k fungování školy v rámci dotazníků. Důležité jsou pro nás Trojlístky a případně osobní setkání rodičů a pedagogů. Podmínkou je vzájemná důvěra a přijetí, že školu tvoříme společně.

Žáci se vyjadřují v rámci sebehodnocení, případně formou dalších nástrojů.

Zřizovatel je zastoupen ve školské radě, se kterou diskutujeme zásadní posuny školy a možnosti k růstu, ke změnám.

Evaluací je pro nás i zpětná vazba od veřejnosti - běžná komunikace, naslouchání a hledání cest, jak zapojovat do fungování školy širokou veřejnost. Naše škola má být otevřená všem, kteří jsou s ní spojeni.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

„Ve škole nejde jen o to, aby poskytovala co nejvíce vědomostí, ale také hlavně o to, aby navykla žáka přesnosti, pozornosti, metodičnosti; učme žáky tak, aby uměli pozorovat přírodu, život a dovedli tvořivě a správně řešit úkoly a úkolky, kdykoliv a kdekoliv se k nim dostanou.“

(T. G. Masaryk)

Zaměření školy a výchovně-vzdělávací strategie

Výchovně-vzdělávací proces je soubor všech aktivit, které vedou žáka k osvojení klíčových kompetencí. V rámci našeho ŠVP jsou očekávané výstupy jednotlivých ročníků a předmětů úzce provázány s tématy průřezových témat a napojeny na očekávané klíčové kompetence. Výchovně-vzdělávací strategie je tak v našem pojetí jakousi spirálou, která vychází z možností žáka 1. ročníku a postupně se rozvíjí až k cíli na konci 5. ročníku. Zásadní je princip fenologický a regionální - volíme téma dle aktuální situace nejen v přírodě, ale i ve společnosti.

Učitelé, učitelé s žáky a žáci samostatně definují cíle své práce. Cíle jsou pak zveřejněny nejen žákům ve škole, ale i rodičům v elektronickém systému. K cílům přidáváme kritéria a indikátory pro výsledek práce. Cíle jsou pak hodnoceny pedagogem i žáky. Výuka probíhá nejen v rámci jednotlivých hodin, ale i bloků, tematická celodenní výuka a dlouhodobé projekty. V takovém případě se slučují jednotlivé hodiny bez ohledu na předmět.

ŠVP MŠ i ZŠ prolíná společné téma - Naše Ostopovice.

V rámci ŠVP navazujeme na ŠVP MŠ, jenž svým zaměřením odpovídá komunitní škole s důrazem na environmentální výchovu. V MŠ je kladen důraz na hry a pohádky, v ZŠ se posouváme od pohádek k vnímání vztahů v rámci našeho životního prostředí. Strategie vychází z vize školy a naplňuje nastavené cíle.

V našem pojetí výuky je kladen důraz na osvojení učiva ve všech jeho oblastech – vědomostí, dovedností, postojů, vlastností a hodnot žáků. Vědomosti si tak žák nejen zapamatuje, ale je schopen s nimi pracovat v běžném životě. Výuka využívá možnosti dané komunitou, rodiči, partnery, obcí a regionem a zaměřuje se na praktické a prožitkové činnosti se zapojením všech smyslů s důrazem na vnitřní motivaci žáků, kterou pedagog podporuje. Jedním z hlavních aspektů je kladení důrazu na pochopení a přijetí nenahraditelné vazby mezi člověkem a jeho životním prostředím. Díky poznávání našeho okolí a fungování vazeb v rodinách, komunitě či obci odvozujeme fungování státu, kontinentů, světa, vesmíru. Do výuky zapojujeme používání cizího jazyka, angličtiny, jako dorozumívacího prostředku za hranicemi naší vlasti.

Škola staví na společném plánování pedagogů, používání společných metod, postupů a témat, která jsou rodičům prezentována. Zachováváme tak společné cíle, které jsou popsány v naší vizi. Tento postup je předpokladem pro kontinuitu práce pedagogů i žáků. Zásadní je postup při hodnocení a sebehodnocení jako předpoklad pro další učení žáků. Pedagog klade důraz na individuální potřeby žáků, jejich možnosti. Na nich je stavěn rozvoj každého z nich bez porovnávání vědomostí jednotlivých žáků.

V rámci výuky jsou využívány mezipředmětové vazby, čemuž je uzpůsobeno rozdělení úvazků jednotlivým učitelům.

Výchovně-vzdělávací proces je logicky doplňován materiálními možnostmi. Kvalitní výuku provází moderní architektura budovy, která na své uživatele působí a tvoří

jakýsi obal celému procesu. Škola dbá na maximální využití vlastního zázemí a možností – učebny, práce na chodbě, práce s pomůckami, používání odborné učebny, venkovních učeben, školní zahrady a pomůcek, kabinetů. Nabídka vlastních materiálů podporuje u žáků zájem o objevování, učení. Žáci si tak častěji volí vlastní cíle, definují svá kritéria a jsou vedeni k sebehodnocení. Díky úzké kooperaci jednotlivých vyučujících probíhá spolupráce žáků napříč ročníky a prezentace výsledků práce včetně diskusí a společného učení. Je podporována samostatná práce i práce ve skupině.

V rámci výuky používáme kromě klasických metod i dramatizaci, názornost, hru, napodobování, reprodukci. Samotní žáci jsou aktivní při vyhledávání informací a vytváří si vlastní učební materiály. Zásadní je výuka mimo budovu školy - využíváme možnosti Ostopovic a blízkého okolí, účast na výukových programech různých organizací, vlastní programy v různých zařízeních a místech. Především díky blízkosti Brna jsou tyto možnosti pedagogy využívány.

Metody a formy práce

Jsou nastaveny společné metody a formy práce, které budou jednotně využívány. Tento postup pedagogů na jednu stranu zavazuje, na druhou stranu je transparentní a tvoří jakousi bázi výchovně-vzdělávacího procesu. Pro učitele i žáky jsou postupy čitelné během celých pěti let navštěvování naší školy. Je však samozřejmě nutná diference dle možností jednotlivých žáků.

Výstavba výchovně-vzdělávacího procesu je stavěna na procesu E - U - R v rámci metody RWCT (kritické myšlení). Evokací je pro nás sběr dosavadních vědomostí a zkušeností žáků. Uvědomění je nabytí nových vědomostí a napojení na stávající. Reflexí je zpětná vazba a uzavření procesu učení, shrnutí a definování nových problémů, výzev. Z těchto informací vyučující staví nabídku dalších činností.

Nejčastěji používanými metodami a formami práce jsou:

- frontální výuka s narativní metodou
- terénní výuka
- projektové vyučování
- tematická výuka a výukové programy v centrech
- v jednotlivých předmětech jsou zapojovány moderní metody, které se snaží o aktivizaci všech žáků a dávání možností úspěchů a radosti z vlastních výkonů, prožitků (v matematice metoda prof. Milana Hejného, v českém jazyce metoda splývavého čtení SFUMATO, dále pak metoda Global Storylines vedoucí žáky k zodpovědnému přístupu k životu, metody kritického myšlení a další)
- samostatná práce
- skupinová práce
- pozorování
- rozhovor, hovorové hodiny formou „trojlístku“
- ústní zkoušení
- didaktický test
- pracovní listy
- práce s pomůckami
- hra na hudební nástroj
- sešity, žákovské portfolio
- referáty, elektronická prezentace
- čtenářské dílny
- práce s počítačem

- pokusy
- ročníková práce
- didaktická hra
- dramatizace

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence	Co představují v životě školy a žáka a ve výuce
Kompetence k učení (KU) – podpořit vnitřní motivaci žáků k učení, nabídnout různé přístupy k učení	Volí si množství učiva a pracovní tempo dle domluvených pravidel. Vyhledává a třídí potřebné informace, vyvozuje z nich závěry. Je podporován k sebevzdělávání a celoživotnímu učení dle svých studijních předpokladů. Různými činnostmi posiluje svůj zájem a radost z poznávání nových věcí. Pracuje s různými materiály a informačními zdroji. Propojuje nové znalosti a dovednosti s každodenním životem. Účastní se výukových programů, exkurzí, práce mimo areál školy. Podle svého zájmu se zapojuje do soutěží. Vyhodnocuje získané informace, jejich pravdivost a důležitost. Je veden k sebehodnocení, vyjádření svých pokroků a dalších potřeb. Na základě slovního hodnocení získává informaci o svém posunu a návrhy k další práci.
Kompetence k řešení problému (KŘP) – vést žáky k promyšlení, plánování, řešení problémů	Postupuje od jednoduchých problémů ke složitějším, řeší gradované úlohy. Dříve získané poznatky prohlubuje novými informacemi a zkušenostmi. Samostatně objevuje principy a zákonitosti jevů a problémů. Vyhledává a zkouší různá řešení. Překonává vlastní neúspěchy a nadále hledá řešení. Řeší vlastní úkoly podle svého zájmu. Definuje si problémovou otázku, stanoví hypotézu, naplánuje pracovní postup, problém vyřeší a svá tvrzení obhájí. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Aplikuje objevené poznatky v každodenních situacích.

Kompetence komunikativní (KK) – vést žáky k formulování svého názoru, naslouchání, diskusi a tvoření mezilidských vztahů	Žák komunikuje se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými. Při naslouchání a komunikaci dodržuje společná kritéria. Zformuluje a vyjádří svůj názor, argumentuje a odpovídá na otázky. Naslouchá a respektuje názory ostatních, vyjadřuje k nim svůj postoj. Využívá písemnou a ústní formu komunikace, kterou vhodně doplňuje neverbálně. Zvolí vhodnou komunikační formu vzhledem k situaci. Komunikací navazuje vztahy s ostatními.
Kompetence sociální a personální (KSP) – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, respektovat práci druhých i vlastní, být ohleduplný a tolerantní	Žák se podílí na vytvoření pravidel chování, která zároveň respektuje a dodržuje. Vnímá jedinečnost své osobnosti, popíše své přednosti a potřeby, které dále rozvíjí. Spolupracuje s ostatními dle zadaných kritérií, vysvětlí přínosy a rizika práce ve skupině i samostatně, upřednostní zájmy skupiny nad svými potřebami. Vybuduje si a osvojí principy pro plnohodnotné soužití ve společnosti. Pracuje v různých rolích, zhodnotí a ocení práci svoji i druhých. Respektuje a přijímá odlišnosti a různé potřeby druhých, rozdílné společenské a duchovní hodnoty.
Kompetence občanské (KO) – vést žáky k porozumění a dodržování společenských hodnot a norem, přijmout zodpovědnost za své chování, být empatický, pomáhající a tolerantní ke všemu živému i neživému	Žák se podílí na tvorbě třídních pravidel, která dodržuje, jedná podle nadřazených řádů. Zná svá práva a povinnosti, jedná podle nich. Je empatický, spolupracující a tolerantní ke všemu živému i neživému. Buduje si vztah, hrdost a zodpovědnost k místu, kde žije. Díky poznání života v obci a okolním prostředí porozumí systému vztahů ve společnosti a přírodě. Je zodpovědný za své jednání.
Kompetence pracovní (KP) – rozvíjet schopnosti a reálné možnosti žáků jako předpoklad pro další profesní orientaci	Rozvrhne si pracovní postup, aktivně plní zadaný úkol, sebehodnotí se a přijme hodnocení druhých. Zkouší, využívá a osvojí si různé způsoby řešení, vybere pro sebe ty nejvhodnější. Na základě zpětné vazby zlepšuje svůj výkon. Nastaví si cíle podle svých reálných možností. Dodržuje pořádek ve svých i svěřených

	pomůckách. Vždy jedná bezpečně vůči sobě i ostatním.
Kompetence digitální (KD)	Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce. Chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání. Předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

Kompetence digitální není přiřazena k jednotlivým výstupům ŠVP ve vzdělávacích oblastech. Toto bude upraveno po prvním roce naplňování ŠVP po revizi ze srpna 2022.

Klíčové kompetence – doplnění:

- předkládáme učivo s konkrétními příklady a s využitím co nejvíce smyslů (KU)
- vedeme žáky k úvahám o problémech, k vyjádření vlastních závěrů a postupů (KU, KŘP)
- podporujeme čtení s porozuměním a vlastní reprodukci (KU)
- stavíme novou látku na nabytých dovednostech a vědomostech s důrazem na vnitřní motivaci (KU, KŘP, KO, KSP)
- vhodnými metodami a formami práce umožňujeme individuální tempo (KU)
- vzbuzujeme u žáků zvědavost a chuť do práce (KU)
- při zadávání domácí práce přihlížíme k individuálním zvláštnostem a možnostem (KU)
- vypracováváme se žáky třídní smlouvu (KO)
- seznamujeme žáky se školním řádem (KO)
- vytváříme modelové situace (KO)
- udržujeme atmosféru důvěry, kde se žáci nebojí projevit své pocity a názory (KO)
- vedeme žáky k zodpovědnosti, sebeúctě, ke vzájemné úctě, uvědomování si vlastní identity a jedinečnosti (KO)
- pracujeme metodami, které pomohou žákům pochopit učivo, umožní jim pochopit vztahy a návaznosti a umožní jim vytvářet vlastní závěry (KU)
- domácí úkoly zaměřujeme na procvičování (KU)

- vedeme žáky ke spolupráci (zadááme skupinovou práci, projektové vyučování) a k dodržování pravidel spolupráce (KSP)
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc (situační metody, prvky dramatické výchovy) (KSP)
- vedeme žáky k tomu, aby byla ve třídě příjemná atmosféra (svým chováním, za pomoci školního psychologa, prvky dramatické výchovy) (KSP)
- dáváme žákům prostor k vyjádření vlastního názoru prostřednictvím komunikačního kruhu, dotazníků, diskuse, projektového vyučování (KK)
- učíme žáky naslouchat a respektovat názory druhých prostřednictvím komunikačního kruhu, dotazníků, diskuse, projektového vyučování (KK)
- dáváme žákům prostor vyjadřovat své pocity, názory i jinou než ústní formou (pohybovou, dramatickou, výtvarnou, hudební) (KSP)
- nasloucháme názorům dětí a upřesňujeme je (KSP)
- učíme žáky správně formulovat otázky (KSP)
- zařazujeme práci s různými materiály (KP)
- zařazujeme do výuky pokusy (KP)
- vybízíme k pořádku a čistotě na pracovišti (KP)
- vedeme k samostatnosti při práci (KP)
- ve výuce simulujeme situace z různých oborů lidské činnosti a využíváme k tomu různých pomůcek (KP, KU)
- dodržujeme při práci princip návaznosti (KŘP)
- motivujeme žáky k účasti v různých soutěžích, především takových, kde uplatňují svou vlastní kreativitu (KŘP)
- vybízíme žáky k vytrvalosti v práci, i když se objeví nezdary (KŘP)
- zařazujeme do výuky takové činnosti, které podněcují žáky obhajovat vlastní názor (KŘP)
- zadáváme úkoly, v nichž žák využívá dosavadních poznatků, a motivujeme ho k vyhledávání nových informací (KŘP, KU)
- pomocí otázek vedeme žáky k sebehodnocení (H – hodnocení)
- poskytujeme pozitivní zpětnou vazbu (H)
- vedeme žáky ke zpětné vazbě mezi sebou (H)
- oceňujeme se se (KSP)
- používáme popisný jazyk jako nástroj formativního hodnocení (KU, KSP, KŘP, KP, KO, KK)

Zabezpečení výuky žáků nejen se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou.

Podpůrná opatření spočívají v

- a) poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení,
- b) úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče a včetně prodloužení délky středního nebo vyššího odborného vzdělávání až o dva roky,
- c) úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání,
- d) použití kompenzačních pomůcek, speciálních učebnic a speciálních učebních pomůcek, využívání komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob 11a), Braillova písma a podpůrných nebo náhradních komunikačních systémů,
- e) úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených rámcovými vzdělávacími programy a akreditovanými vzdělávacími programy,
- f) vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- g) využití asistenta pedagoga,
- h) využití dalšího pedagogického pracovníka, tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící nebo možnosti působení osob poskytujících dítěti, žákovi nebo studentovi po dobu jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení podporu podle zvláštních právních předpisů, nebo
- i) poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených,
- j) v případě potřeby je žák vzděláván mimo učebnu, v jiné učebně, v jiném ročníku dle aktuální potřeby.

Podpůrná opatření se člení do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP žáků s SVP

Uvědomujeme si, že každý z nás je specifický a potřebuje individuální podporu bez ohledu na definování stupně podpůrného opatření. Proto třídní učitelé tvoří tabulku s potřebami jednotlivých žáků, kde sepisují dosavadní informace. Tento přehled je doplňován a předkládán učitelům, kteří daného žáka učí. Předcházíme tak nedorozumění a koordinování společných postupů.

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci koordinátora inkluze. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a

dovedností. Koordinátor inkluze stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Plán pedagogické podpory je dokument vytvořený školou vždy k 30. září školního roku případně dle potřeby. Dokument vytváří třídní učitel na základě pozorování a dalších forem pedagogické diagnostiky a na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) v případě že toto zařízení žák navštívil a rodiče škole předali návrh podpůrných opatření. K dokumentu se vyjadřují i další vyučující dítěte, je schvalován pedagogickou radou. PLPP je dokumentem otevřeným, v průběhu školního roku je možno jeho znění upravovat tak, aby daná opatření byla co nejvíce v souladu s rozvojem dítěte. S tímto dokumentem jsou seznámeni zákonní zástupci žáka, škola je také informuje o případných změnách dokumentu.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP) využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP.CZ.

Individuální vzdělávací plán je dokumentem, který vytváří škola vždy k 30. září nebo dle pokynů ŠPZ školního roku. Má platnost vždy do posledního dne aktuálního školního roku. Tento dokument vytváří třídní učitel žáka na základě doporučení ŠPZ a ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka.

V případě vyšetření v poradně bez IVP škola tvoří vlastní Ostoplán, který je rozšířením PLPP o doporučení poradny.

PLPP, Ostoplán a IVP jsou hodnoceny vždy na konci školního roku. Na základě závěrečného hodnocení jsou pedagogické radě předkládány návrhy na změny v opatření na následující školní rok.

Celý proces podpory je úspěšný tehdy, pokud je vhodně komunikován s rodiči a daným žákem. Musí fungovat společná domluva a postupy pedagogů, pravidelná komunikace s poradnou a koordinátorem inkluze. Jako zásadní je pak vzájemná důvěra, otevřenost a uvědomění si společného cíle - podpora jednotlivých žáků dle jejich potřeb.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech

Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Škola je povinna vytvářet ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je povinna využít pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP, Ostoplánu a IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka

IVP a PLPP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, seškolským poradenským zařízením. IVP, Ostoplán a PLPP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Práce na sestavování IVP a Ostoplánu jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Dokument je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí dokumentu je termín vyhodnocení naplňování a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení, je-li to účelné. Může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. Může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Koordinátor inkluze zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být dokument prováděn. Koordinátor inkluze po podpisu dokumentu zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle dokumentu vedení

Podpůrná opatření spočívají v

- a) předčasném nástupu dítěte ke školní docházce;
- b) vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- c) specializovaných třídách pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků;
- d) účasti žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- e) občasném (dočasném) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- f) obohacování vzdělávacího obsahu;
- g) zadávání specifických úkolů, projektů;

- h) přípravě a účasti na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
i) nabídky volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Zabezpečení výuky žáků s individuálním vzděláváním

Škola podporuje žáky, kteří se vzdělávají doma. Jedná se o úzkou spolupráci rodiny, žáka a školy. Podpora je zaměřena na předávání očekávaných výstupů v jednotlivých předmětech, konzultace a následné přezkoušení.

Zabezpečení výuky žáků při plnění povinné školní docházky v zahraniční škole

Škola také podporuje žáky, kteří mají české občanství a žijí dlouhodobě v zahraničí. Jedná se o předávání očekávaných výstupů, konzultace s rodiči, průběžný kontakt s žákem a dle zájmu i přezkoušení.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata představují shrnutí problémů současného světa. Jejich naplňováním pomáháme žákům svět chápat a orientovat se v něm. Podmínkou jejich účinnosti je jejich propojení s konkrétními obsahy vyučovacích předmětů a dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo ni.

Pro lepší přehlednost je konkrétní naplňování průřezových témat rozepsáno přímo v učebních osnovách.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – OSV

Tematické okruhy	
<i>Osobnostní rozvoj</i>	
1 Rozvoj schopností a poznávání	cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
2 Sebepoznání a sebepojetí	já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
3 Seberegulace a sebeorganizace	cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
4 Psychohygiena	dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
5 Kreativita	cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj	
7 Poznávání lidí	vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
8 Mezilidské vztahy	péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
9 Komunikace	řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
10 Kooperace a kompetice	rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence
Morální rozvoj	
11 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí; problémy v mezilidských vztazích; zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů; problémy v seberegulaci
12 Hodnoty, postoje, praktická etika	analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – VDO

Tematické okruhy	
1 Občanská společnost a	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole;

škola	způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
2 Občan, občanská společnost a stát	občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
3 Formy participace občanů v politickém životě	volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – GV

Tematické okruhy	
1 Evropa a svět nás zajímá	dinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
2 Objevujeme Evropu a svět	naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
3 Jsme Evropané	kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – MUV

Tematické okruhy	
1 Kulturní difference	jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
2 Lidské vztahy	právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
3 Etnický původ	rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
4 Multikulturalita	multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
5 Princip sociálního smíru a solidarity	odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – EV

Tematické okruhy	
1 Ekosystémy (společenstva)	les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii);

	moře a tropický deštný les; lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
2 Základní podmínky života	voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí	zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti
4 Vztah člověka k prostředí	naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – MEV

Tematické okruhy	
<i>Receptivní činnosti</i>	
1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
3 Stavba mediálních sdělení	příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
4 Vnímání autora mediálních sdělení	identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
5 Fungování a vliv médií ve společnosti	organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách
<i>Produktivní</i>	

<i>činnosti</i>	
6 Tvorba mediálního sdělení	uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
7 Práce v realizačním týmu	redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

4. Učební plán pro 1. a 2. období základního vzdělávání

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Minim. časová dotace	Disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	6+2	8+1	5+1	5+2	33	+ 6
	Anglický jazyk	+1	+2	3	3+1	3+1	9	+ 5
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	+ 4
Informatika	Informatika				1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka, ČAS	2	2	2	2+1	3	11	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Celkem za týden a disponibilní hodiny		20+1	17+5	22+2	21+4	22+4	102	+ 16
Celková povinná časová dotace		21	22	24	25	26	118	

Poznámky k učebnímu plánu

Jazyk a jazyková komunikace

- Český jazyk je zařazen povinně do všech ročníků
- Cizí jazyk má časovou dotaci od 1. ročníku 1 hodina, postupně se počet hodin na vyšuje na 2 ve druhém ročníku, 3 ve třetím a na 4 hodiny ve 4. a 5. ročníku.

Matematika

- je povinně zařazena do všech ročníků

Informatika

- učivo v 1.–3. ročníku je realizováno jako součást jiných vyučovacích předmětů
- ve 4. a 5. ročníku je vyučován předmět informatika, je spojován s obsahem jiných předmětů

Člověk a jeho svět

- realizuje se v 1.–5. ročníku ve vyučovacím předmětu prvouka a člověk a jeho svět

Umění a kultura

- realizuje se v samostatných vyučovacích předmětech hudební výchova a výtvarná výchova ve všech ročnících

Člověk a zdraví

- tělesná výchova je zařazena povinně do všech ročníků, v jejím rámci probíhá výuka plavání, bruslení, lyžování
- výchova ke zdraví je realizována zejména v tělesné výchově, prvouce a přírodovědě

Člověk a svět práce

- realizuje se ve všech ročnících jako samostatný předmět pracovní činnosti

5. Učební osnovy

Cílové zaměření 1. období (1.–3. ročník)

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky: **základům čtení, psaní, počítání a prvního cizího jazyka**. Vyučování má ve všech předmětech **činnostní charakter**.

Při vytváření dovedností a návyků v 1.–3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je **těžiště vzdělávání v přímém poznávání skutečností kolem nás**.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. **hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti**. Je uplatňována též **dramatická výchova, výchova ke zdraví a informační a komunikační technologie**, ale netvoří samostatné předměty.

Charakteristické pro toto období je **prolínání učiva** mezi všemi vyučovacími předměty.

Cílové zaměření 2. období (4.–5. ročník)

Vyučování má ve všech předmětech činnostní charakter. Je nutné dodržovat návaznost na dovednosti a vědomosti získané žáky v 1. vzdělávacím období. Učivo, které je uvedeno pod orientačními očekávanými výstupy, je třeba průběžně upevňovat; ostatní učivo, které bylo s žáky v 1. období probráno, je nutné opětovně činnostně předložit a dostatečně procvičit.

Ve 2. období **uplatňujeme ve větší míře aktivní zapojování žáků do výuky, sebekontrolu a sebehodnocení žáků**. Žáky vedeme k objevování souvislostí mezi látkou naučenou a látkou aktuálně probíranou. Důraz klademe na propojování učební látky jednotlivých vyučovacích předmětů mezi sebou a na zautomatizování základních vědomostí, a to zejména v matematice a českém jazyce. Žáky učíme nedostatky nejen odhalovat, ale ukazujeme jim, jak lze zjištěné nedostatky postupně odstraňovat. Žákům dáváme prostor k samostatným úvahám a dodáváme důvěru k dosažení dobrých výsledků.

Cílem tohoto období základního vzdělávání je **připravit žáky k snadnému přechodu na 2. stupeň**.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu český a anglický jazyk ve všech ročnících.

Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka mateřského jazyka je základ vzdělávacího programu. V 1.–3. ročníku jsou vymezeny hodiny čtení a psaní, od 4. ročníku je to výuka čtení, která je naplněna komunikační a slohovou výchovou a literární výchovou. Cíle výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou
- jazykovou výchovou
- literární výchovou

Výchovné a vzdělávací strategie

K rozvoji nám mimo jiné slouží možnosti školy a další činnosti (školní knihovna s možností půjčení knih domů, společná mimočítanková četba, vedení jednoduchých záznamů o přečtených knihách, čtenářské složky, čtenářské dílny a další).

1. období

K dosažení klíčových kompetencí je třeba, aby se žáci naučili:

- rozumět spisovné řeči mluvené, čtené i psané
- vyjadřovat se srozumitelně jak mluvenou řečí, tak psanou formou jen v jednoduchých větách
- číst správně a s porozuměním texty přiměřené délkou i obsahem
- znát příklady literárních děl vhodných pro daný věk včetně ilustrací
- číst s porozuměním jednoduché naučné texty, pokusit se vyjádřit jejich myšlenky
- vnímat krásu a bohatost mateřského jazyka
- při výuce českému jazyku je třeba stále pamatovat na to, že se v tomto období vytváří vztah žáků k literatuře a jejich zájem o četbu, tedy že začíná výchova budoucích čtenářů
- uplatňovat svoji schopnost vyjadřovat se v prvouce, matematice i dalších vyučovacích předmětech

Komunikace v českém jazyce je vhodně rozvíjena i prostřednictvím *dramatické výchovy*.

V *komunikační výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrozličnějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny nejen ve všech složkách českého jazyka, ale ve všech vyučovacích předmětech. Jednotlivé vyučovací předměty musí poskytovat dostatek prostoru k vyjadřování myšlenek a postřehů žáků k tomu, co se učí a co pozorují. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky,

četby a vlastních zážitků. V tomto období klademe důraz zejména na ústní vyjadřování žáků. Samostatná písemná forma vyjadřování je uplatňována od 3. ročníku. Při prvním písemném vyjadřování se požaduje používat krátké jednoduché věty o tom, co žáci prožili nebo co dobře znají.

Při výuce čtení v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá v prvouce při poznávání přírody, světa i života lidí. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechťuje city, ovlivňuje duševní život dětí a povzbuzuje jejich vůli.

V literární výchově seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Při výuce psaní v tomto období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.

V jazykové výchově v 1. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznanych jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při činnosti výuce rozvíjí pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které děti obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem.

V hodinách českého jazyka tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je-li k tomu vhodná příležitost, zpestříme složky českého jazyka *dramatickou výchovou*.

S vyučováním českého jazyka v 1.–3. ročníku jsou bezprostředně spojeny počátky prvoučného vyučování. Zkušenosti žáků získané pozorováním okolní přírody a života lidí se prohlubují čtením uměleckých textů. Myšlení a řeč žáků se přitom rozvíjí v souladu s rozvojem fantazie, citů, vůle a smyslu pro krásu.

Cílové zaměření a výchovné a vzdělávací strategie

2. období

Při rozvíjení klíčových kompetencí je třeba, aby se žáci naučili:

- správně, plynule, hbitě a výrazně číst
- rozumět přiměřeně dlouhému a srozumitelnému textu čtenému nahlas i potichu

- postupně rozšiřovat slovní zásobu
- správně se vyjadřovat spisovným jazykem v řeči i v psaném projevu
- základům pravopisu určeného pro toto období
- samostatnosti, uměli uvažovat, jevy pozorovat, třídit, srovnávat, zdůvodňovat a užívat v různých obměnách
- tvořivě pracovat
- používat různé přehledy, grafická znázornění, které jim pomohou abstraktní učivo zkonkretizovat, zjednodušit, usnadnit jeho pochopení
- postupně vytvářet návyk vlastní kontroly ukončené práce, uvažovat nad chybami
- komunikovat mezi sebou, využívat probírané jevy v jednoduchých mluvních cvičeních
- vyjádřit se prostě, stručně a jasně slovem i písmem
- komunikovat slušně, a nepoužívat hrubá a hanlivá slova ani slova z dětské hantýrky
- zajímat se o četbu naučnou i o četbu, která by byla blízká jejich citovým prožitkům
- vyjádřit hlavní myšlenku nebo poznatek u naučných textů přiměřených věku žáků

Komunikačním a slohovým dovednostem je v tomto vzdělávacím období vyučováno tak, aby byl podporován a podněcován duševní rozvoj žáků a zároveň byla rozvíjena jejich individualita. V předmětu český jazyk se komunikační a slohové dovednosti realizují při čtení, naslouchání, mluveném a písemném projevu žáků. Na plnění tohoto úkolu se ve 4. a 5. ročníku podílí i výuka v rámci ostatních předmětů. Ve 2. období základního vzdělávání je naším úkolem zautomatizovat základní pravopisné jevy určené pro 1. vzdělávací období, proto zde věnujeme jazykové výchově značnou pozornost.

Chceme-li při výuce českého jazyka dosáhnout dobrých výsledků, je třeba stále dbát o to, aby všichni žáci porozuměli významu slov. K tomu využíváme vjemy sluchové, zrakové i motorické. Činnostní výuka českého jazyka, při které dostávají žáci stále příležitost k aktivní činnosti, má neocenitelný význam jak pro jazykové vyučování, tak pro výuku naukových předmětů. K uspokojivým výsledkům vede jedině vyučování, které je pro žáky srozumitelné a pochopitelné.

Jazykové dovednosti žáků se ve vyučování českého jazyka realizují v těchto složkách: zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

Literární výchově se věnuje pozornost při čtení uměleckých textů, při čtení článků přírodovědného, zeměpisného i dějepisného obsahu, a to jak z čítanek, tak i z jiných učebnic nebo vhodných vybraných knih. Při literární výchově se soustavně rozvíjí ústní a písemné vyjadřování žáků, vytvářejí se a upevňují návyky žáků vyjadřovat myšlenky logicky, souvisle a mluvnicky správně.

Ve 4. a 5. ročníku se ve výuce ČJ začíná více využívat tichého čtení a žáci jsou vedeni k samostatné práci s textem. Učitel dbá na to, aby i tiché čtení žáků bylo uvědomělé, a proto při něm dává žákům takové úkoly, které mu umožní zjistit, zda žáci potichu přečtený text pochopili. Text určený k tichému čtení nemá být zpočátku dlouhý. Otázky k obsahu si mohou zadávat sami žáci, může se ptát i učitel. Je možné využít otázek připravených v čítankách. Žáci mohou také vyprávět o tom, co četli, nebo si nakreslit k textu obrázek – viz čtenářský deník.

Novým úkolem, který literární výchova společně s naukovými předměty v tomto období plní, je určení hlavních myšlenek textu, jejich sestavení do krátké osnovy a souvislé vyprávění základního obsahu článku podle této osnovy – Žáci se učí učit z učebnic. Dobře nám k tomu slouží krátké naučné texty s přírodovědným a vlastivědným obsahem.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Komunikační a slohová výchova ▪ <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i>	▪ <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> ▪ <i>interpretuje přečtený text</i> ▪ <i>odpovídá na otázky vztahující se k textu</i>	- základy techniky čtení - čtení písmen, písmenných spojení, slov a vět - čtení krátkých textů ze slabikáře, čítanky - čtení úryvků z české literatury	KU	OSV 1	- práce s textem - hlasité čtení - skupinové čtení - tiché čtení - četba knihy (edice První čtení)
▪ <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i>	▪ <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i> ▪ <i>adekvátně reaguje na pokyny</i>	- pozdrav, oslovení, omluva, prosba - krátká instrukce mluvená a psaná	KU	OSV 1	- napodobování - dramatizace - adekvátní reakce na pokyny
▪ <i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i>	▪ <i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i> ▪ <i>střídá v komunikaci role mluvčího a posluchače</i> ▪ <i>hovoří k tématu</i> <i>MPP:</i> – <i>oslovuje ostatní spolužáky křestními jmény</i> – <i>používá prvky verbální komunikace (pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva) a neverbální komunikace (úsměv,</i>	- zdvořilé vyjadřování v kontaktu s partnerem - oslovení - zahájení a ukončení dialogu - role v dialogu - krátká promluva k tématu	KK	OSV 1, 6, 8	- výuka dramatem - rozhovor - pozorování a poslech - nápodoba

	<i>mimika, podání ruky, zrakový kontakt)</i> <i>– dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě (mluví pouze jeden, naslouchání, jasné, hlasité vyjádření)</i>				
▪ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	▪ pečlivě vyslovuje ▪ opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ▪ rozlišuje jednotlivá písmena zrakem ▪ odlišuje od sebe zvukově podobné hlásky sluchem	- pečlivá výslovnost - správná artikulace - rozvoj zrakového a sluchového vnímání hlásek	KK	OSV 1	- napodobování mluvního vzoru - artikulační cvičení - říkanky, básničky - cvičení zrakové a sluchové diferenciacce
▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	▪ při mluvení správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- technika dýchání - frázování - modulace řeči - přízvuk	KU	OSV 1	- hlasová a dechová cvičení - rytmizace - propojení s HV
▪ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	▪ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ▪ píše čitelně a úhledně ▪ u psaní správně sedí ▪ drží psací náčiní špetkovým úchopem	- úhledný, přehledný a čitelný písemný projev - správné sezení - držení psacího náčiní	KP	OSV 3	- vytváření dovedností - napodobování - instruktáž - uvolňovací cviky - tělovýchovné chvílky

▪ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	▪ píše správné tvary všech malých i velkých písmen (mimo x, X, q, Q, w, W) ▪ zapisuje správně číslice ▪ správně spojuje písmena ▪ kontroluje vlastní písemný projev	- uvolňovací cviky - psaní správných tvarů písmen a číslic - spojování písmen a slabik - kontrola vlastního písemného projevu	KU	OSV 1	- napodobování - vytváření dovedností - poznávání písmen všemi smysly (propojení s VV, PČ) - písmena v pohybu (propojení s TV)
▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti ▪ vypráví podle ilustrací jednoduchý příběh ▪ doplní chybějící ilustraci ▪ vymyslí zakončení příběhu	- aktivní zapojení do vyprávění příběhu podle obrázků - posloupnost děje - obrázková osnova	KU	OSV 1	- manipulace s obrázky - vyprávění - ilustrace k textu - propojení s VV
Jazyková výchova ▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova ▪ člení slova na hlásky ▪ sestavuje slova z hlásek ▪ odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	- sluchová analýza, syntéza a paměť - zraková analýza, syntéza a paměť - hlásky a písmena - slabiky, slova - samohlásky dlouhé a krátké	KU	OSV 1	- cvičení na zrakovou a sluchovou paměť, analýzu, syntézu - spojení s pohybem - didaktické hry - pohybový a grafický záznam délky
▪ odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	▪ odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenováních	- pravidla psaní vět - vlastní jména	KU	OSV 1	- práce s textem - manipulace s kartičkami - didaktické hry

Literární výchova čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- čte všechna písmena (mimo x, X, q, Q, w, W) - čte a přednáší krátké literární texty - při čtení vhodně frázuje - čte přiměřeným tempem - naslouchá čtení a přednesu - účastní se čtenář. dílny	- hlasité čtení metodou Sfumato - skupinové čtení - čtení jednotlivců - přednes vhodných literárních textů	KK KSP	OSV 2	- čtenářská dílna - básně a příběhy na jednotlivá písmena - napodobování - poslech - čtení - přednes - výuka dramatem
vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- vyjadřuje své pocity z přečteného textu - píše krátký záznam o knize - kreslí ilustraci k textu	- zážitkové čtení a naslouchání - písemné a kresebné zpracování přečtené knihy	KK	OSV 2	- vyprávění - rozhovor - čtenářská dílna - pasování na čtenáře - propojení v VV
rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- pohádka, veršovaná pohádka - báseň - příběh	KK KSP	OSV 1	- čtení - práce s textem
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - dovypráví pohádku, příběh - vymýšlí vlastní příběh	- vyprávění - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod	KU	OSV 2	- čtenářská dílna - výuka dramatem - produkční metody - propojení s VV

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj – 2. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
<i>Komunikační a slohová výchova</i> plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - odpovídá na otázky vztahující se k textu	- zdokonalování techniky čtení - intonace, frázování a přízvuk - kontrola porozumění čteného textu	KU KSP KP	OSV 1	- hlasité čtení - tiché čtení - práce s textem - předvádění - projektová výuka - společná mimočítanková četba - záznam o knize
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - adekvátně reaguje na pokyny	- plynulé čtení - znalost orientačních prvků v textu - pozorné, soustředěné a aktivní naslouchání - pozdrav, oslovení, omluva, prosba	KK KSP KŘP	OSV 8	- práce s textem - výuka dramatem

▪ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	▪ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev <i>MPP:</i> – projevuje základní úctu k životu, k člověku, je zdvořilý – <i>umí poblahopřát k narozeninám a jiným příležitostem</i> – <i>vyjadřuje uznání a pochvalu, projevuje pozornost</i> – je schopen představit sebe, svoji rodinu	- mluvní cvičení - mimojazykové projevy při vyprávění – mimika, gesta	KK KSP	OSV 8	- vyprávění (osnova) - komunitní kruh - rozhovor - blahopřání - poděkování - pochvala - dramatizace - pantomima
▪ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	▪ pečlivě vyslovuje ▪ opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- pečlivá výslovnost - správná artikulace	KK KU	OSV 1, 2	- napodobování mluvního vzoru - artikulační cvičení - jazykolamy - přednes
▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	▪ při mluvení správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- technika dýchání při mluvení - frázování	KU KK	OSV 1	- hlasová a dechová cvičení - rytmizace

▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti ▪ vypráví podle ilustrací jednoduchý příběh ▪ doplní chybějící ilustraci ▪ vymyslí zakončení příběhu	- aktivní zapojení do vyprávění příběhu - posloupnost děje - obrázková osnova - slovní osnova	KU KK	OSV 1, 2, 11	- vyprávění - ilustrace k textu - manipulace s obrázky - propojení s VV a PČ - příběhy s otevřeným koncem
▪ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	▪ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním (úchop psacího náčiní, správný sed)	- dodržování správných návyků (poloha sešitu, sezení) - úhlednost a čitelnost písemného projevu - kontrola vlastního písemného projevu	KU	OSV 3	- napodobování - instruktáž
Jazyková výchova ▪ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	▪ porovnává významy slov ▪ vymyslí ke slovu slovo opačného významu (antonymum) ▪ nahradí slovo jiným slovem stejného či podobného významu (synonymum) ▪ uplatní závislost slova nadřazeného ke slovům podřazeným	- věta, slovo, slovní význam - nauka o slově - slova protikladná (antonyma) - slova souznačná (synonyma) - slova nadřazená, podřazená a souřadná	KU	OSV 1	- frontální výuka - didaktická hra - práce s textem - třídění slov (kartičky)

▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru (1, 5, 7) ▪ označuje v textu slovní druhy číslicí a barvou	- určení slovních druhů: podstatné jméno, sloveso, předložka	KU KK	OSV 1	- didaktická hra - práce s textem
▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	- spisovné tvary slov (koncovky)	KU	OSV 1	- rozhovor - skupinová výuka
▪ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	▪ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího ▪ při jejich tvorbě volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- mluvený projev ve větách - druhy vět podle postoje mluvčího - interpunkční znaménka	KU KSP	OSV 1	- vytváření dovedností - napodobování - práce s textem

▪ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	▪ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- slova se skupinami dě, tě, ně; bě, pě, vě, mě - slovo, slabika, hláska, písmeno - psaní velkých písmen - psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	KU	OSV 1	- práce s textem - didaktická hra - kartičky se slovy (DIDA)
Literární výchova ▪ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	▪ čte a přednáší literární texty přiměřené věku ▪ při čtení vhodně frázuje ▪ čte přiměřeným tempem ▪ naslouchá čtení a přednesu ▪ účastní se čtenářské dílny	- hlasité čtení jednotlivců - skupinové čtení - přednes vhodných lit. textů - poezie - próza - veršovaná pohádka	KU KK	OSV 1, 2	- práce s textem - předvádění a pozorování - přednes - čtenářská dílna

▪ vyjadřuje své pocity z přečteného textu	▪ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ▪ vypráví text ▪ prezentuje knihu spolužákům ▪ reaguje na otázky posluchačů ▪ píše záznam o knize	- zážitkové čtení a naslouchání - záznam o knize	KU KK	OSV 2, 11	- vyprávění - rozhovor - otázky posluchačů - prezentace - ilustrace ke knize - čtenářská složka
▪ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	▪ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších ▪ odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ▪ zná některé autory pohádek	- báseň - pohádka, veršovaná pohádka - autoři dětské literatury - spisovatel, básník, ilustrátor, ilustrace, hlavní hrdina	KU KK	OSV 1	- práce s textem - manipulace s knihou, knihami - životopis autora - výstavka knih daného autora - čtenářská dílna

▪ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností ▪ vyhledá v básni rýmy ▪ skládá vlastní básně ▪ napíše pohádku, příběh	- reprodukce - dokončení děje - vyprávění podle obrázků - dramatizace - vlastní ilustrace	KU KSP KŘP KO	OSV 1, 2, 5, 8, 9	- vyprávění - produkční metody - čtení v dialogu - čtenářská dílna
---	---	---	------------------------	----------------------	---

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Komunikační a slohová výchova plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - interpretuje přečtený text - odpovídá na otázky vztahující se k textu	- čtení čítankových textů - čtení úryvků z české i světové literatury	KK	OSV 1	- práce s textem - hlasité čtení - tiché čtení - mimočítanková četba - záznam o knize
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - adekvátně reaguje na pokyny	- pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz - instrukce mluvené a písemné	KŘP KK KSP	OSV 8, VDO 1	- práce s textem - dramatizace - adekvátní reakce na pokyny
respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - střídá v komunikaci role mluvčího a posluchače - hovoří k tématu	- oslovení - zahájení a ukončení dialogu - role v dialogu - přímá řeč postav	KK KSP	OSV 8, 9	- rozhovor - pozorování a poslech - dramatizace - hledání přímé řeči v textu - četba dle rolí (dialogy)

▪ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	▪ pečlivě vyslovuje ▪ opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	- pečlivá výslovnost - správná artikulace	KK	OSV 1	- napodobování mluvního vzoru - artikulační cvičení - jazykolamy - přednes
▪ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	▪ při mluvení správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- technika dýchání při mluvení - frázování, přízvuk - modulace řeči	KU	OSV 1	- hlasová a dechová cvičení - rytmizace - propojení s HV
▪ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	▪ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích <i>MPP:</i> – <i>umí poblahopřát k narozeninám a jiným příležitostem</i> – <i>vyjadřuje uznání a pochvalu, projevuje pozornost</i> – <i>přijímá pochvalu a uznání</i>	- zdvořilé vystupování - verbální komunikace - nonverbální komunikace (mimika, gesta) - střídání rolí mluvčího a posluchače	KK KSP	OSV 8, 9	- rozhovor - blahopřání - poděkování - pochvala - dramatizace - pantomima
▪ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	▪ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ▪ hodnotí mluvený projev svůj i spolužáka	- vyprávění - osnova - přímá řeč	KK	OSV 8	- vyprávění dle osnovy - volné vyprávění

▪ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	▪ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ▪ píše čitelně a úhledně ▪ u psaní správně sedí ▪ drží psací náčiní špetkovým úchopem	- úhledný, přehledný a čitelný písemný projev - správné sezení - držení psacího náčiní	KU	OSV 3	- napodobování - instruktáž - uvolňovací cviky - tělovýchovné chvilky
▪ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	▪ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky ▪ kontroluje vlastní písemný projev i projev spolužáka	- psaní správných tvarů písmen a číslic - kontrola vlastního i spolužákova písemného projevu	KU	OSV 1	- napodobování - vytváření dovedností
▪ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	▪ zná svoji adresu a uplatní ji při psaní dopisů ▪ píše blahopřání k různým příležitostem	- adresa, blahopřání, pozdrav ze ŠvP	KŘP	OSV 3	- vytváření dovedností - psaní pohledů - blahopřání k různým příležitostem - propojení s VV
▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	▪ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti ▪ vypráví podle ilustrací jednoduchý příběh ▪ doplní chybějící ilustraci ▪ vymyslí zakončení příběhu	- aktivní zapojení do vyprávění příběhu - posloupnost děje - obrázková osnova - slovní osnova	KU	OSV 1	- vyprávění - ilustrace k textu - manipulace s obrázky - propojení s VV

Jazyková výchova ▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	▪ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova ▪ člení slova na hlásky ▪ dělí slova na slabiky ▪ sestavuje slova z hlásek ▪ odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ▪ rozlišuje souhlásky tvrdé, měkké a obojetné	- sluchová analýza, syntéza a paměť - zraková analýza, syntéza a paměť - hlásky a písmena - slabiky, slova - samohlásky - souhlásky	KU	OSV 1	cvičení na zrak. a sluch. paměť, analýzu, syntézu – spojení s pohybem – didaktické hry – grafický záznam délky – říkanky o souhláskách
--	---	--	-----------	--------------	--

▪ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	▪ porovnává významy slov ▪ vymyslí ke slovu slovo opačného významu (antonymum) ▪ nahradí slovo jiným slovem stejného či podobného významu (synonymum) ▪ uplatní závislost slova nadřazeného ke slovům podřazeným ▪ vyhledá v textu slova příbuzná	- nauka o slově - slova protikladná (antonyma) - slova souznačná (synonyma) - slova nadřazená, podřazená a souřadná - kořen slova - slova příbuzná	KU	OSV 1	- frontální výuka - didaktická hra - práce s textem - manipulace s kartičkami - třídění slov - soubory DIDA
▪ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	▪ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	- tvarosloví - slovní druhy	KU KK	OSV 1	- práce s textem - manipulace s kartičkami - třídění slov - soubory DIDA
▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	▪ vyjmenuje deset slovních druhů ▪ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ▪ označuje v textu slovní druhy číslicí a barvou	- slovní druhy s příklady - ohebné slovní druhy - neohebné slovní druhy	KU KK	OSV 1	- práce s textem - didaktická hra - manipulace s kartičkami - soubory DIDA

▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	▪ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ▪ opraví nesprávné gramatické tvary ▪ skloňuje podstatná a přídavná jména dle vzoru ▪ určuje rod, číslo a pád podstatných jmen ▪ časuje slovesa dle vzoru	- tvarosloví - slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa - skloňování - rod, číslo a pád podstatných jmen - osoba, číslo a čas u sloves	KU KK	OSV 1, 6	- rozhovor - přehledové tabulky - korektura - práce s textem - básně a písně
▪ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	▪ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ▪ vyhledá v textu spojky a jiné spojovací výrazy	- věta jednoduchá - souvětí - spojky - spojovací výrazy	KU KK	OSV 1	- práce s textem - vytváření dovedností
▪ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	▪ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího ▪ k vytvoření vět volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ▪ užívá za větami správná interpunkční znaménka	- mluvený projev ve větách - druhy vět podle postoje mluvčího - interpunkční znaménka	KU KSP	OSV 1	- vytváření dovedností - napodobování - práce s textem - didaktická hra - propojení s pohybem - říkanky

▪ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	▪ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech ▪ užívá správně diakritická znaménka ve slabikách dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě ▪ rozlišuje psaní ú/ů ▪ píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách - psaní i/y po obojetných souhláskách uvnitř slov - vyjmenovaná slova - slova příbuzná ke slovům vyjmenovaným - vlastní jména	KU	OSV 1	- práce s textem - přehledové tabulky - sloha s VS - básně a básně - didaktická hra - manipulace s kartičkami - soubory DIDA - hra LOGICO - společenské hry s VS
Literární výchova ▪ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	▪ čte a přednáší literární texty přiměřené věku ▪ při čtení vhodně frázuje ▪ čte přiměřeným tempem ▪ naslouchá čtení a přednesu ▪ účastní se čtenář. dílny	- hlasité čtení jednotlivců - párové čtení - skupinové čtení - přednes vhodných literárních textů	KU KK	OSV 1	- čtenářská dílna - napodobování - poslech - čtení - přednes
▪ vyjadřuje své pocity z přečteného textu	▪ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ▪ interpretuje přečtený text ▪ píše záznam o knize ▪ doporučuje knihu	- zážitkové čtení a naslouchání - čtenářská složka	KK	OSV 2	- vyprávění - rozhovor - čtenářská dílna - záznam o knize - výstup s knihou

	spolužákům				- propojení s VV
▪ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	▪ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších ▪ pozná pohádku, bajku, pověst, příběh ▪ zná nejvýznamější autory českých pohádek	- spisovatel, básník - ilustrátor, ilustrace - pohádka, bajka - pověst, příběh - báseň	KU KK	OSV 1	- čtení - práce s textem - životopis autora
▪ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností ▪ vyhledá v básni rýmy ▪ skládá vlastní básně ▪ dovypráví pohádku, příběh ▪ napíše pohádku, příběh	– báseň, verš, rým - dramatizace - dialogy - vyprávění - vlastní výtvarný doprovod	KŘP KK KSP KO	OSV 8, 11	- čtenářská dílna - výuka dramatem - čtení v dialogu - produkční metody - slohová práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Čj – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová téma	Poznámka
Komunikační a slohová výchova čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- správné a plynulé čtení uměleckých a krátkých naučných textů - správný přízvuk slovní a větný, výslovnost, přirozená intonace - tvorba otázek k přečtenému textu - tiché čtení – postupné zařazování krátkých textů k samostatnému tichému čtení - tvorba otázek žáků k přečtenému textu, kontrola porozumění obsahu čteného	KU KŘP KK KSP	OSV 1, 2	- čtenářské dílny, práce s učebnicí

▪ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	▪ orientuje se v kratším textu, v knihách různých stylů – ovládá některé orientační prostředky	- vystižení hlavní myšlenky textu a sestavení krátké osnovy - klíčová slova - vytvoření krátkého souhrnu textu	KU KŘP	OSV 1, 2	- práce s textem - komunikace s vrstevníky
▪ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	▪ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ▪ začíná odlišovat fakta od názorů a domněnek	- porovnat konkrétní text a jeho úpravy	KU KŘP	OSV 1, 2	- diskuse, naslouchání
▪ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	▪ rozpoznává zájmy a záměry autora a adresáta, rozlišovat různé funkce vyjádření, mj. s ohledem na partnera a situaci	- příprava krátkých sdělení, reprodukce obsahu sdělení, procvičování se zřetelem k zapamatování podstatných informací - pozorné a soustředěné naslouchání přiměřeně dlouhému čtenému textu nebo mluvenému	KU KŘP KK KSP	OSV 1, 2	- dramatizace

		projevu, - žáci se učí ptát na to, čemu nerozuměli nebo co nepostřehli, odpovídají si navzájem, vytváří se prostor pro vzájemnou komunikaci			
▪ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	▪ vede rozhovor, uplatní se v diskusi, naslouchá, vyjadřuje vzkaz na záznamník ▪ ovládá různé možnosti realizování omluvy a prosby	- dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci (učit se naslouchat, neskákat druhému do řeči, zdvořile se oslovovat)	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1–12	- dramatizace, přednes
▪ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	▪ při mluvené komunikaci uplatňuje vhodně své vědomosti o větné melodii, přízvuku i tempu a pauzách	- reprodukce textu, vykládání vlastních příběhů a sdělení - porovnání informací ve sdělovacích prostředcích	KŘP KO	MEV 1–5 OSV 1–4,10	- komunikační kroužek
▪ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle	▪ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle	- reprodukce textu, vykládání vlastních příběhů	KU KŘP KK	MEV 1–5 OSV 1–12	- slohové práce, příspěvky do zpravodaje

komunikační situace	komunikační situace	a sdělení	KSP		
▪ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	▪ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ▪ poznává další žánry krásné literatury a pokouší se o vlastní tvorbu	- dbát na naučenou techniku psaní a dodržování hygienických zásad při psaní - sledování úhlednosti a čitelnosti písemných projevů žáků - opis a přepis textů s uvědoměním obsahu psaného (vytvářené referáty do přírodopisu, vlastivědy, čtení, čtenářský deník, zápisy do kronik aj.)	KU KŘP KK KSP KO KP	MEV 1–5 OSV 1, 2	- slohová práce

▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	▪ vypravuje a popisuje (i činnost) ústně i písemně s ohledem na adresáta a situaci	- vyprávění obsahu krátkého textu podle připravené osnovy	KU KŘP	OSV 1, 2 MEV 3	– diskuse
Jazyková výchova ▪ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	▪ porovnává významy slov, uvědomuje si různé vztahy ve slovní zásobě	- slova pozitivně citově zabarvená a slova vulgární - seznámení s přímou a nepřímou řečí v textech, vyhledávání a rozlišování - význam slov, hlásková podoba slova (zvuková a psaná)	KU KŘP	OSV 1, 2	- didakarty
▪ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	▪ určí stavbu slova a využívá jí při odhalování významu slov i při pravopisu	- stavba slova, kořen, předpona a přípona - rozlišování	KU	OSV 1, 2	- didakarty

		předpon od předložek			
▪ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	▪ určuje mluvnické kategorie (pád, číslo, rod) a vzory podstatných jmen a mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, způsob, čas)	- slovní druhy - podstatná jména – rod, číslo, pád - podstatná jména – skloňování podstatných jmen všech rodů – vzory pro skloňování - slovesa – tvar určitý a neurčitý, jednoduché a složené tvary sloves, zvratná slovesa, časování sloves - rozlišit všechny slovní druhy	KU KŘP	OSV 1, 2	- porovnávání textu a mluveného slova
▪ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	▪ volí vhodné prostředky národního jazyka (především s ohledem na spisovnost a nespisovnost)	- rozlišování slov spisovných od nespisovných	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- doplňování vět, vlastní text
▪ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební	▪ vyhledává skladební dvojici, určí základ věty	- základní skladební dvojice – holý podmět a holý přísudek	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- přepisy, porozumění

dvojici označuje základ věty		- graf souvětí			
▪ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	▪ využívá vhodně vět jednoduchých a souvětí, v nich vhodné spojovací výrazy, analyzuje souvětí za pomoci vzorců ▪ píše správně interpunkční čárky v souvětích	- stavba věty – věta jednoduchá a souvětí	KU KŘP KK	OSV 1, 2	
▪ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	▪ píše správně i/y v kořeni ▪ začíná psát i/y v příponách, koncovek podstatných jmen a zakončení sloves	- vyjmenovaná slova – procvičování vyjmenovaných slov a slov jim příbuzných	KU KŘP KK	OSV 1, 2	– vlastní texty
▪ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	▪ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- shoda podmětu s přísudkem	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- reprodukce vlastních zážitků, vlastní zkušenost
Literární výchova ▪ vyjadřuje své dojmy z četby	▪ dovede a je ochoten mluvit o svém prožitku z přečteného textu	- povídání o knihách a spisovatelích	KU KŘP KK	OSV 1, 2 GV 1–3	- slohové práce, čtenářský deník, doplňování, kritické

a zaznamenává je	▪ dovede o něm uvažovat, vztáhnout ho ke svým osobním zkušenostem, ▪ porovnat svůj čtenářský zážitek se zážitkem svých spolužáků a debatovat o něm ▪ zaznamenává si pravidelně základní údaje o své četbě a dalších kulturních zážitcích	- ilustrace, které nás zaujaly a proč - oblíbení hrdinové dětských seriálů - knihy, které mohu doporučit k přečtení a proč - vedení čtenářského deníku	KSP KP		čtení
▪ volně reprodukuje text podle svých schopností	▪ vyhledává hlavní myšlenku textu nebo jeho části ▪ zaznamenává podstatné prvky obsahu a jeho kompoziční strukturu ▪ dovede s oporou o tento záznam i bez něj text reprodukovat ▪ učí se doplňovat chybějící části textu, text dotvářet, obměňovat ▪ vytváří samostatně krátké	- vyprávění o divadelním představení nebo filmu - recitace básní, přednes krátkého textu	KU KŘP KK	OSV 1, 2 GV 1–3	- četba, školní knihovna, čtenářské dílny

	texty na známé téma				
▪ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	▪ poznává další druhy textů krásné i věcné literatury, zvl. lyrické básně, prózu s dětským a zvířecím hrdinou, žánr fantasy a sci-fi literatury pro děti, populárně naučnou literaturu, encyklopedické texty pro děti atd. ▪ všímá si jejich význačných znaků a učí se toho využívat při volbě četby	- odlišení veršů a prózy, rozlišování uměleckého a naučného textu žáky - vyhledávání informací v dětských časopisech a encyklopediích	KU KŘP KK	OSV 1, 2 GV 1–3	- četba, čtenářské dílny

▪ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	▪ pojmenuje základní pojmy potřebné pro jednoduchý rozbor literárního textu a při rozboru literárního díla jich užívá.	- seznamování se s literárními pojmy: pověst, povídka, autor, hlavní postavy, film, televizní inscenace, próza, poezie, báseň, bajka	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1, 2 GV 1–3	- čtenářské dílny
---	--	--	------------------------------	--------------------	-------------------

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ČJ – 5. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Komunikační a slohová výchova čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- pokračování výcviku ve čtení - hbité, uvědomělé a výrazné čtení uměleckých a naučných textů - tiché čtení se stručným sdělením nebo výtvarným vyjádřením obsahu - tvorba otázek k přečtenému textu, odpovědi – žáci mezi sebou - postavy a jejich postoje – hodnocení - pozorné, soustředěné a aktivní naslouchání	KU KŘP KK KSP	OSV 1, 2	- čtenářské dílny - reprodukce textu a zápis
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	orientuje se v textu přiměřené obtížnosti, rozliší podstatné a okrajové informace, fakta a názory, vyznačuje klíčová slova	- rozlišování podstatného od méně podstatného v textu - hlavní myšlenka literární ukázky nebo postavy, klíčová slova - čtení naučných textů – mezipředmětové vztahy - opis a přepis textů – portfolia, referáty	KU KŘP KP	OSV 1, 2	- reprodukce textu + zápis - vlastní text s osnovou
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	učí se brát v úvahu funkci textů, hodnotit je podle jejich kvality,	příprava různých sdělení pro spolužáky z jiných tříd – zpráva, oznámení	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- vlastní vyprávění - zápis

	nacházet jejich vady a všítat si postojů, které se v nich jasně projevují		KSP		vlastního sdělení
▪ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	▪ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- vyhledávání informací ve slovnících a různých publikacích	KU KŘP KO KP	OSV 1, 2	- práce s odbornou literaturou a školní knihovnou - vlastní knihy
▪ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	▪ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ▪ uvědomuje si, že sdělování se řídí pravidly a normami, respektuje je při vlastním sdělování a vyžaduje jejich dodržování i od druhých	- nácvik telefonování	KU KŘP KK KSP	OSV 1–12	- nácviky, dramatizace
▪ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	▪ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě i v životě ▪ funkci konkrétního textu odhaluje při	- dramatizace manipulativního jednání a jeho rozpoznání - porovnávání reklam - tvorba reklamy	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1–12 MEV 1–5	- dramatizace, porovnávání sdělení, reklamy

	pozorném čtení i naslouchání, staví na ní porozumění, zvláště ve zprávě, oznámení, inzerátu, reklamě (dokáže vysledovat manipulaci)				
▪ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	▪ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru a adekvátní neverbální komunikaci	- mimojazykové projevy při vyprávění – mimika, gesta - dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci	KU KŘP KK KSP	OSV 1–4, 10	- nácvik divadla
▪ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	▪ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- stručná reprodukce přečteného textu, vyprávění na dané nebo zvolené téma - rozbor mediálních sdělení	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1–12 MEV 1–5	- porovnávání záznamů z médií, knihy, běžná mluva
▪ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	▪ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ▪ poznává i další žánry krásné literatury, honotí je, vytváří si vlastní čtenářský profil	- sledování dodržování hygienických návyků při psaní - věnování pozornosti písmu – čitelnost a přehlednost písemného projevu	KU KP	OSV 1, 2 MEV 1–5	- procvičování psaní - vlastní osnova

	a pokouší se o vlastní tvorbu				
▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	▪ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti ▪ tvoří mluvené i psané vypravování, popis, krátký referát i text úvahového charakteru a funkčně k tomu využívá osnovu	- skupinové i samostatné sestavování osnovy pro vyprávění a vytváření krátkého mluveného nebo písemného projevu podle této osnovy	KU KŘP KK	OSV 1, 2 MEV 3	- tvorba osnovy a psaní textů
Jazyková výchova ▪ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	▪ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ▪ uvědomuje si různé vztahy ve slovní	- synonyma, homonyma, slova s více významy	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- práce s pomůckami - rozbor textů

	zásobě				
▪ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	▪ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ▪ využívá slovotvorný rozbor i rozbor stavby slova mj. pro pochopení a vysvětlení významu slov	- slovo a jeho stavba (kořen, část předponová a příponová, koncovka), slova příbuzná - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene, zdvojené souhlásky - předpony s-, z-, vz-, předložky, s, z - skupiny bě/bje, vě/vje - dělení slov	KU KŘP KK	OSV 1, 2	– práce s odpovídající m textem
▪ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	▪ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	- slovní druhy – rozlišování podstatná jména – opakování a automatizace skloňování podstatných jmen s důrazem na procvičování pravopisu koncovek podstatných jmen rodu mužského - přídavná jména – koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých, poznávání přídavných jmen přivlastňovacích - slovesa – čas přítomný, minulý a budoucí - číslovky určité a neurčité, vyhledávání číslovek v textu,	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- školní pomůcky

		rozlišování čtení číslovek základních a řadových (3 děti, 3. dítě), rozlišování číslovek podle druhů - zájmena – určování, seznámení žáků se skloňováním osobních zájmen, procvičování jejich správného užívání v mluveném projevu, rozlišování zájmen			
▪ rozlišuje slova spisovná a nespisovné tvary slov	▪ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary a slova nespisovná a účelně je používá	- spisovnost a nespisovnost českého jazyka	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- porovnávání textů v knihách, média, běžná mluva
▪ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	▪ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- skladba – podmět vyjádřený a nevyjádřený, rozvitý a několikanásobný	KU KŘP KK	OSV 1, 2	
▪ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	▪ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ▪ analyzuje souvětí pomocí vzorců	- spojování jednoduchých vět spojkami do souvětí	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- skládání vět, vlastní texty - úprava textů
▪ užívá vhodných	▪ užívá vhodných	- spojování jednoduchých vět	KU	OSV 1, 2	

spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ▪ ovládá interpunkci v jednotlivých souvětech	spojkami do souvětí	KŘP KK		
▪ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	▪ píše správně i/y v kořeni, v příponách, v koncovkách podstatných jmen, zakončení sloves ▪ v psaném projevu uplatňuje vědomosti o psaní koncovek přídavných jmen	- pravopis i, í / y, ý po obojetných souhláskách – automatizace učiva	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- doplňování textů
▪ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	▪ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ▪ v psaném projevu uplatňuje vědomosti o shodě přísudku s podmětem téměř ve všech případech	- shoda přísudku s podmětem (opakování základních větných členů) - skladba – podmět vyjádřený a nevyjádřený, rozvitý a několikanásobný - přímá a nepřímá řeč	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- rozbor vět
Literární výchova ▪ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává	▪ dovede a je ochoten mluvit o svém prožitku z přečteného textu ▪ dovede o něm uvažovat, vztáhnout	- při čtení článků z čítanky žáci poznávají jméno spisovatele, název knihy, ze které je ukázka, ilustrátora, rozhovor o dalších knihách určitého spisovatele,	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1, 2 GV 1–3	Využití dramatizace, kresby, malby

je	ho ke svým osobním zkušenostem porovnat svůj čtenářský zážitek se zážitkem svých spolužáků a debatovat o něm ▪ učí se zaznamenávat si pravidelně základní údaje o své četbě a dalších kulturních zážitcích ▪ učí se rozpoznávat záměr autora, hodnotit ho a adekvátně na něj reagovat	pokud jeho knihy žáci znají nebo je mají doma - příležitostné výstavy knih zvolených spisovatelů, tématické výstavy knih, např. příroda, historie aj. - vedení čtenářského deníku - zážitkové čtení a naslouchání	KP		
▪ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	▪ učí se vyhledat hlavní myšlenku textu nebo jeho část ▪ dovede si zaznamenat podstatné prvky obsahu a jeho kompoziční strukturu ▪ dovede s oporou o tento záznam i bez něj text reprodukovat učí se doplňovat chybějící části textu, text dotvářet,	- stručná reprodukce přečteného textu, vyprávění na dané nebo zvolené téma - pokusy žáků o vytvoření vlastního literárního textu (báseň, povídka) - výrazný přednes vybraných básní i úryvků prózy z paměti - příběhy z divadelních her a vhodných televizních inscenací, stručně o některých spisovatelích (podle čítanky) - příběhy ze života dětí –	KU KŘP KK KSP KO KP	OSV 1, 2 GV 1–3	- čtenářské dílny

	obměňovat ▪ vytváří samostatně krátké texty na známé téma	vypravování, přirovnání			
▪ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	▪ poznává další druhy textů krásné i věcné literatury, zvl. lyrické ▪ básně, prózu s dětským a zvířecím hrdinou, žánr fantasy a sci-fi literatury pro děti, populárně-naučnou literaturu, encyklopedické texty pro děti atd. ▪ všímá si jejich význačných znaků a učí se toho využívat při volbě četby ▪ učí se postupně rozpoznávat základní funkce, které texty plní, a hodnotit texty z tohoto hlediska	- próza a poezie, text umělecký a naučný	KU KŘP	OSV 1, 2 GV 1–3	- školní knihovna, vlastní knihy
▪ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární	▪ zná základní pojmy potřebné pro jednoduchý rozbor literárního textu a při	- pojmy – spisovatel, básník, pohádka, bajka, povídka, herec, režisér, verš, rým	KU KŘP	OSV 1, 2 GV 1–3	- školní pomůcky

pojmy	rozboru literárního díla jich užívá				
-------	--	--	--	--	--

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Žáci se s výukou anglického jazyka setkávají od 1. ročníku (v 1. a 2. ročníku je zařazena jedna vyučovací hodina týdně, ve 3. ročníku tři hodiny týdně). Výuka je navíc podporována „metodou napříč předměty 1. stupně“. Děti se učí jazyku přirozenějším způsobem, a to tak, že jsou zařazovány krátké bloky audioorální výuky angličtiny (5–10 minut denně) vkládané do výuky různých předmětů. Žáci si osvojí 80–120 slov v každém ročníku. V tomto období je nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení se cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku dítěte. V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek. Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch. Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. období

K dosažení klíčových kompetencí je třeba, aby žáci získali zájem o anglický jazyk, první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky a naučili se:

- vnímat a napodobovat melodii a rytmus anglického jazyka
- poznávat a prakticky používat základní pravidla výslovnosti
- činnostní formou základní slovní zásobu z jím blízkých oblastí (činnosti s obrázky nebo předměty) a jednoduchá základní pravidla gramatiky a základní zdvořilostní fráze
- procvičovat základních fráze a obraty za použití interaktivního CD a manuálních činností zahrnutých v pracovním sešitě
- s pomocí obrázků nebo předmětů vytvářet a obměňovat první krátké rozhovory
- rozumět jednoduchým pokynům v anglickém jazyce a reagovat na ně
- číst s porozuměním přiměřené jednoduché texty v anglickém jazyce
- získávat první poznatky o zemích, kde se mluví anglicky
- chápat význam znalosti angličtiny pro život
- jednoduše komunikovat s využitím prvních poznatých slov a frází

Charakteristika vyučovacího předmětu

2. období

Výuka anglického jazyka ve 2. období má činnostní charakter. Dovede žáky ke schopnosti komunikovat v angličtině na úrovni A1, která je základní, dle Společného evropského referenčního rámce. Tento Společný evropský referenční rámec byl vytvořen pro všechny členy Evropské unie s cílem zaručit, aby nastupující generace měla společný jazyk a mohla se tak lépe uplatnit na trhu práce, kde budou stále více a více převládat nadnárodní zaměstnavatelé. Chceme-li dosáhnout toho, aby žáci v průběhu 2. vzdělávacího období získali dobrý základ pro další výuku anglického jazyka, je třeba pro výuku AJ používat vhodné učební materiály, které z těchto požadavků vycházejí a řídí se schopnostmi žáků této věkové kategorie. Učebnice, pracovní sešity a pomůcky připravené v nakladatelství Oxford University Press umožňují žákům tyto požadavky snadno zvládnout pomocí přiměřeného množství učiva, prostřednictvím písniček, zajímavých didaktických her, interaktivních CD, příběhů vhodných k dramatizaci, rozhovorů, komiksů, cvičení zaměřených na TPR (Total Physical Response), jednoduchých poslechových cvičení apod. Zaměřují se především na rozvoj poslechu a mluvení (od neverbální komunikace až k jednoduchým rozhovorům), nabízejí vhodné texty ke čtení a řízeně rozvíjejí psaní od jednotlivých slov až k celému odstavci. Zpracování učebních materiálů a jejich názornost vede učitele i žáka k činnostnímu učení. Pracovní sešit je připraven pro opakované procvičování učiva a jeho porozumění. Vede také k přípravě projektů, které mohou žáci příležitostně vystavit ve třídě. V učivu postupujeme od znalostí získaných v 1. období k dospělejším tématům. Opakované procvičování látky mohou vést žáci, kteří probíranou látku rychle zvládnou, např. žáci jazykově nadaní. Jazykovým nadáním rozumíme schopnost zapamatovat si nové cizí slovo ve všech jeho podobách: zvukové, písemné, ve spojení s jinými slovy ve větách, a schopnost okamžitě rozlišit jeho mluvenou podobu. Toto „nadání“ je přímo úměrné procvičování pomocí interaktivního CD a činností.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při rozvíjení klíčových kompetencí je třeba:

- upevnit vědomosti získané ve 3. ročníku, což jsou základy anglického jazyka
- rozvinout tyto vědomosti a využít je pro požadavky Společného evropského referenčního rámce, jazyková úroveň A1
- činnostní výukou naučit žáky potřebnou slovní zásobu i mluvnické dovednosti pro dosažení jazykové úrovně A1 dle evropského standardu
- motivovat žáky k zájmu o anglický jazyk poslechem audio CD, na kterém mluví děti stejného věku, stejně jako poslechem písní souvisejících s danou látkou
- základní idiomy a konverzační dovednosti procvičovat s pomocí interaktivního CD, které je součástí pracovního sešitu a jsou na něm zábavná cvičení k upevňování látky, a s pomocí manuálních činností, které učitel rozvíjí v rámci didaktických her
- nacvičovat porozumění jednoduchým otázkám v anglickém jazyce a reakci na ně
- vést žáka ke schopnosti představit se ústně i písemně v anglickém jazyce a jednoduše vysvětlit, kdo je, kde žije, co má rád, v jaké žije rodině
- aktivní účastí v nácviku mluvení, porozumění, čtení a psaní vytvořit u žáků sebevědomí, že se dokážou uplatnit i v cizině

Při činnostním vyučování anglického jazyka ve 2. období:

- Vyučujeme komunikační dovednosti na základním stupni evropského standardu pro úroveň A1. Pro tuto úroveň se zaměřujeme především na nácvik rozhovorů.
- Dbáme na čtení jednoduchých textů s porozuměním. Žáky vedeme k tomu, aby postupně dokázali o textu hovořit, tvořit jednoduché otázky podle textu, odpovídat si navzájem, jednoduše text reprodukovat. Pokud je to možné, věty z textu obměňovat, využívat osvojenou slovní zásobu.
- Do každé vyučovací hodiny zařazujeme činnosti s připravenými pomůckami.
- Pomocí didaktických her procvičujeme se žáky nejen slovní zásobu, ale i mluvnici, která začíná být od 4. třídy pro většinu žáků poměrně náročná (tvorba otázky a záporu v angličtině, složené časy sloves, zájmena).

V oblasti psaní se soustředíme na dovednosti požadované evropským standardem: napsat jednoduchý pozdrav, přání k svátku, vyplnit jednoduchý formulář, napsat o sobě krátký dopis.

Žák je připraven pro pokračování ve výuce anglického jazyka pro úroveň A2 a pro studium dalšího cizího jazyka.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Řečové dovednosti rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - adekvátně reaguje na učitelovy otázky a pokyny verbálně i neverbálně	Communication and culture: - U1) Hello, I'm ... What's your name? Good morning. Goodbye. Who's this? It's ... - U2) What's this? How many (pencils)? - U4) Here you are. Thank you. - U5) Is it a (balloon)? How old are you? I'm (seven). - U7) Do you like (dogs)? Yes, I do. / No, I don't. Where's (Otto)? on, in Vocabulary: - U4) Put on / Take off your (jumper). - U5) Jump!, Dance!, Shake!, Clap!, Stamp your feet!, Freeze! Grammar: - U2)	KK KU KŘP KSP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	- dramatizace - pantomima - instrukce - tělovýchovné chvíle - rozhovor - manipulace s předměty a obrázky

		(One) and one more is (two).			
▪ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	▪ zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ▪ použije osvojená slova a slovní spojení v komunikaci	Vocabulary: - U2) a bag, a book, a pen, a pencil, a pencil-case, a ruler Numbers 1–10 - U3) a car, a doll, a drum, a guitar, a plane, a train - U4) a hat, a jumper, a shoe, a skirt, a sock, a T-shirt - U5) a badge, a balloon, a cake, a candle, a card, a present - U6) a duck, a hairbrush, shampoo, soap, a toothbrush, a towel - U7) a bird, a cat, a dog, a mouse, a snake, a tiger, a crocodile, a rabbit, a shark Grammar: - U1) Here's a (window). - U3) Eight (squares), one (circle), one (triangle). - U5) I've got ... - U6) I wash my (face). I brush my (hair).	KK KU KŘP	MUV 4 OSV 1, 8	- manipulace s předměty a obrázky - napodobování - poslech - rozhovor - didaktická hra - propojení s VV - tělovýchovné chvíle - nástěnný plakát

▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ naslouchá mluvenému projevu učitele i spolužáků ▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Communication and culture: - U3) Me and my family - U5) Party time - U7) Pets Happy Christmas Happy Easter Vocabulary: - U3) mum, dad, sister, brother - U5) a dinosaur, grapes, ice cream, a party bag, sandwiches, stickers, sweets - U7) jump, run, sit, a goldfish, a hamster a bell, a Christmas stocking, a Christmas tree, a fairy, a star a basket, a chicken, chocolate, Easter Day, an Easter egg, flowers Grammar: - U2) What's in my bag? There's a (book). It's (a pencil-case). Yes./No. - U3) This is my family. - U4) Where's my T-shirt? My favourite (T-shirt) is (green).	KK KU KŘP	GV 1 MUV 1,4, OSV 1, 8	- poslech CD - anglické písně, říkanky, příběhy - instrukce - tělovýchovné chvilky - dramatizace - pantomima
---	--	--	--------------------------	---------------------------------------	---

		- U6) Can you (see me)? Yes, I can. / No, I can't. It's cold/warm/hot. - U7) There's a (dog) in the house. Where do (tigers) live? On land. In water.			
▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova podle počátečního písmena či počáteční slabiky	Vocabulary: - U2) a bag, a book, a pen, a pencil, a pencil-case, a ruler Numbers 1–10 - U3) a car, a doll, a drum, a guitar, a plane, a train blue, green, orange, pink, red, yellow - U4) a hat, a jumper, a shoe, a skirt, a sock, a T-shirt black, grey, purple, white - U5) a badge, a balloon, a cake, a candle, a card, a present - U6) a duck, a hairbrush, shampoo, soap, a toothbrush, a towel	KK KU KŘP KP	MUV 4 OSV 1, 8	- manipulace s obrázky a kartičkami se slovy

		- U7) a bird, a cat, a dog, a mouse, a snake, a tiger, a crocodile, a rabbit, a shark			
▪ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	▪ píše slova na základě textové a vizuální předlohy	Vocabulary: - U2) a bag, a book, a pen, a pencil, a pencil-case, a ruler Numbers 1–10 - U3) a car, a doll, a drum, a guitar, a plane, a train blue, green, orange, pink, red, yellow - U4) a hat, a jumper, a shoe, a skirt, a sock, a T-shirt black, grey, purple, white - U5) a badge, a balloon, a cake, a candle, a card, a present - U6) a duck, a hairbrush, shampoo, soap, a toothbrush, a towel - U7) a bird, a cat, a dog, a mouse, a snake, a tiger, a crocodile, a rabbit, a shark	KK KU KŘP KSP KP KO	MUV 4 OSV 1, 8	- práce s textem a obrázky - skládanky, křížovky, doplňovačky - uvolňovací cvičení

		Grammar: - U3) three doll(s), a (red) pen - U4) one (red) sock, two (red) socks			
--	--	---	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj – 2. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Řečové dovednosti rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Communication and culture: - Can you see a (monkey)? Yes./No. Grammar: - U1) Can (zebras) (run)? I can/can't see... How many (cars)? - U2) It's (loud, quiet, fast, slow). - U3) Do you like (cheese)? Yes./No. - U6) It's sunny/rainy/snowy/windy.	KK KU KŘP KSP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	- dramatizace - pantomima - instrukce - rozhovor - manipulace s předměty a obrázky
zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - použije osvojená slova a slovní spojení v komunikaci	Communication and culture: - U3) From cows we get milk. From milk we get (yoghurt). - U4) I see with my eyes. I hear with my ears. I taste with my mouth. I smell with my nose. I touch with my hands. Vocabulary: - U1)	KK KU KŘP	MUV 4 OSV 1, 8	- manipulace s předměty a obrázky - dramatizace - pantomima - napodobování - poslech - rozhovor - didaktická hra - propojení s VV - tělovýchovné

		a crocodile, a lion, a monkey, a snake, a tiger, a zebra climb trees, fly - U2) a book, a chair, a clock, a pen, a table, a teacher blue, green, orange, pink, red, yellow - U3) bread, cheese, fish, pasta, rice, yoghurt coffee, lemonade, milk, orange juice, tea, water butter, cakes, cereal, ice cream, wheat a class, a classroom, an exercise book, a lunch box, a pencil-case, a school bag - U4) ear(s), eye(s), face, hair, mouth, nose big, small, black, blond, brown, red - U5) a bathroom, a bedroom, a garden, a hall, a kitchen, a sitting room a castle, a pirate ship, a slide, a swing - U6) a dress, sandals, shorts, a sunhat, a T-shirt, trousers - U7)			chvilky - nástěnný plakát
--	--	---	--	--	--

		a ball, a bike, a boat, a scooter, a skipping rope, a trampoline Grammar: - U2) This is my/your (friend). A (blue) book. It's a (red) clock. - U3) I like (lemonade). I don't like (coffee). - U5) I don't know. - U6) Take off your (hat).			
▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ▪ naslouchá mluvenému projevu učitele i spolužáků	Grammar: - U5) Is it a (television)? - U6) I'm wearing (a T-shirt). What are you wearing? Are you wearing (a T-shirt)? Communication and culture: - U5) It's upstairs/downstairs. It's on the left/the right. Vocabulary:	KK KU KŘP	GV 1 MUV 1, 4 OSV 1, 8	- poslech CD - anglické písničky, říkanky - instrukce - tělovýchovné chvíle - dramatizace - pantomima

		- U7) hopping, jumping, playing, riding a bike, running, skipping Grammar: - U4) I've got (big)(ears). I've got (brown)(hair). - U5) Where's my sock? Is it in the (hall)? Is it on the (table)? It's on/in... This bedroom is (yellow and blue). There's a (doll) on the (bed). - U7) I'm (swimming). I'm pushing/pulling.			
▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova podle počátečního písmena či počáteční slabiky	Vocabulary: - U1) a crocodile, a lion, a monkey, a snake, a tiger, a zebra climb trees, fly - U2) a book, a chair, a clock, a pen, a table, a teacher - U3) bread, cheese, fish, pasta, rice, yoghurt coffee, lemonade, milk, orange juice, tea, water	KK KU KŘP KP	MUV 4 OSV 1, 8	- manipulace s obrázky a kartičkami se slovy - dramatizace - učení v pohybu

		butter, cakes, cereal, ice cream, wheat a class, a classroom, an exercise book, a lunch box, a pencil-case, a school bag - U4) ear(s), eye(s), face, hair, mouth, nose big, small, black, blond, brown, red - U5) a bathroom, a bedroom, a garden, a hall, a kitchen, a sitting room a castle, a pirate ship, a slide, a swing - U6) a dress, sandals, shorts, a sunhat, a T-shirt, trawlers - U7) a ball, a bike, a boat, a scooter, a skipping rope, a trampoline			
▪ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	▪ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Vocabulary: - U1) a crocodile, a lion, a monkey, a snake, a tiger, a zebra climb trees, fly - U2) a book, a chair, a clock, a pen, a table, a teacher - U3) bread, cheese, fish, pasta, rice,	KK KU KŘP KSP KP KO	MUV 4 OSV 1, 3, 8	- práce s textem a obrázky - práce na tabuli - křížovky, doplňovačky - uvolňovací cvičení

		yoghurt coffee, lemonade, milk, orange juice, tea, water butter, cakes, cereal, ice cream, wheat a class, a classroom, an exercise book, a lunch box, a pencil-case, a school bag - U4) ear(s), eye(s), face, hair, mouth, nose big, small, black, blond, brown, red - U5) a bathroom, a bedroom, a garden, a hall, a kitchen, a sitting room a castle, a pirate ship, a slide, a swing - U6) a dress, sandals, shorts, a sunhat, a T-shirt, travers - U7) a ball, a bike, a boat, a scooter, a skipping rope, a trampoline Grammar: It is a...			
--	--	---	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Řečové dovednosti rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - adekvátně reaguje na učitelovy otázky a pokyny verbálně i neverbálně	Communication and culture: - U1) Hello! What's your name? I'm (Jack). How are you? Fine, thanks. Goodbye. Bye. See you tomorrow. Vocabulary: - U1) Numbers 1–10 - U3) Hands up!, Hands down!, Stand up!, Sit down!, Turn around!, Touch your head! - U9) Arms up!, Arms down!, Jump!, Kick!, Bend to the left!, Bend to the right! Grammar: - U1) Who's this? - U6) Where's the book? - U9) - Can you (swim)? / Yes, I can./No, I can't.	KK KU KŘP KSP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	- dramatizace - pantomima - instrukce - tělovýchovné chvíle - rozhovor - manipulace s předměty a obrázky

		I can (swim). / I can't (play tennis).			
▪ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	▪ zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ▪ použije osvojená slova a slovní spojení v komunikaci ▪ vyhledá potřebné slovo v žákovském anglicko–českém slovníku	Vocabulary: - U2) a book, a pen, a pencil, a pencil-case, a rubber, a ruler black, blue, brown, green, orange, pink, purple, red, white, yellow - U3) a car, a dinosaur, a doll, a lorry, a robot, a train - U4) an apple, a banana, a cake, an ice cream, an orange, a pear - U5) a ball, a bike, a boat, a kite, a plane, a skateboard Numbers 11–20 - U6) a bed, a bookcase, a chair, a cupboard, a table, a wardrobe bathroom, bedroom, kitchen, sitting room - U7) a baby, a boy, a girl, a man, a woman, a dog long, short, blond, black, brown fat, thin, tall, short, young, old - U8) a jumper, a shoe, a skirt, a sock,	KK KU KŘP	GV 1 MUV 4 OSV 1,8	- manipulace s předměty a obrázky - napodobování - poslech - rozhovor - didaktická hra - propojení s VV - tělovýchovné chvíle - vyhledávání v žákovském slovníku - nástěnný plakát

		trousers, a T-shirt - U9) an arm, a body, a hand, a head, a leg, a foot (feet) Grammar: - U3) Is it a (car)? / Yes, it is. / No, it isn't. It isn't a (robot). - U4) Do you like (apples)? / Yes./No. I like (pears). / I don't like (oranges). - U8) This jumper is too (big/small). I'm wearing (a red skirt).			
▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ čte jednoduchý psaný text ▪ rozumí obsahu jednoduchého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	Communication and culture: - U1) Hello - U2) At school - U3) My favourite places in London - U4) Mealtimes - U5) Road safety Collections - U6) The model village	KK KU KŘP	GV 1 MUV 1, 4 OSV 1, 8 MEV 6	- práce s textem - komiks - nástěnný plakát, mapa - společné hlasité čtení - hlasité čtení jednotlivců - čtení v dialogu - rámcový překlad do ČJ - propojení s VV

		- U7) My town - U8) Estimating and measuring Brownies and Cubs - U9) School sports day Grammar: - U4) Can I have (ten bananas), please?			
▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ naslouchá mluvenému projevu učitele i spolužáků ▪ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	Communication and culture: - U2) English around the World - U3) Toys from recycled material - U4) Using money - U6) Homes through history - U7) Looking at art - U9) Keeping healthy Grammar: - U1) What's this? / It's a (blue pen). What colour is the (book)?	KK KU KŘP	GV 1 MUV 1, 4 OSV 1, 8	- poslech CD - anglické písně, říkanky, příběhy - rozhovor - instrukce - rámcový překlad do ČJ

		- U5) Have you got (a ball)? / Yes, I have. / No, I haven't. I've got (a bike). / I haven't got (a kite). - U6) Is it (in/on/under) the wardrobe? There's a book (in/on/under) the bed. It's in the (bedroom). / It isn't in the (kitchen). - U7) He's/She's got (short, black) hair. He's/She's (young). - U8) Whose (jumper) is this? It's (Polly's).			
▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	▪ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ▪ čte a zapisuje slova a slovní spojení s využitím tiskací abecedy	Vocabulary: - U2) a book, a pen, a pencil, a pencil-case, a rubber, a ruler black, blue, brown, green, orange, pink, purple, red, white, yellow - U3) a car, a dinosaur, a doll, a lorry, a robot, a train - U4) an apple, a banana, a cake, an ice cream, an orange, a pear - U5) a ball, a bike, a boat, a kite, a plane,	KK KU KŘP KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	- křížovky, doplňovačky - anglická abeceda - anglická písanka - hláskování

	hláskuje slovo (spelling)	a skateboard Numbers 11–20 - U6) a bed, a bookcase, a chair, a cupboard, a table, a wardrobe bathroom, bedroom, kitchen, sitting room - U7) a baby, a boy, a girl, a man, a woman, a dog long, short, blond, black, brown fat, thin, tall, short, young, old - U8) a jumper, a shoe, a skirt, a sock, trousers, a T-shirt - U9) an arm, a body, a hand, a head, a leg, a foot (feet)			
píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy - píše slova, slovní spojení a věty s využitím tiskací	Vocabulary: - U2) a book, a pen, a pencil, a pencil-case, a rubber, a ruler black, blue, brown, green, orange, pink, purple, red, white, yellow - U3) a car, a dinosaur, a doll, a lorry, a robot, a train - U4) an apple, a banana, a cake, an ice	KK KU KŘP KSP KP KO	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	- anglická písanka - projektová výuka - vyhledávání v žákovském slovníku - propojení s PČ

	abecedy	cream, an orange, a pear - U5) a ball, a bike, a boat, a kite, a plane, a skateboard Numbers 11–20 - U6) a bed, a bookcase, a chair, a cupboard, a table, a wardrobe bathroom, bedroom, kitchen, sitting room - U7) a baby, a boy, a girl, a man, a woman, a dog long, short, blond, black, brown fat, thin, tall, short, young, old - U8) a jumper, a shoe, a skirt, a sock, trousers, a T-shirt - U9) an arm, a body, a hand, a head, a leg, a foot (feet) Grammar: - Can, to be, to have got			
--	---------	---	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Communication and culture: - U1) How do you spell? - U2) How many (cousins) has Polly got? - U4) Where are the (monkeys)? Vocabulary: - U1) The alphabet - U2) Numbers 20–100 - U6) Days of the week	KU KŘP KK,	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Vocabulary: - U3) apples, bananas, biscuit, bread, cereal, cheese, crisps, eggs, grapes, milk, oranges, pears, rice Grammar: - U4) They're (funny). They aren't (dangerous). Are they (friendly)?	KU KŘP KK,	GV 1 MUV 4 OSV 1, 6, 8	

	▪ upevňuje si mluvenou podobu slov a jednoduchých vět				
▪ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Communication and culture: - U5) Map reading and directions - U9) Inventions Vocabulary: - U4) a dolphin, an elephant, a frog, a giraffe, a hippo, a lion, a monkey, a parrot, a penguin, a snake, a tiger - U5) a church, a cinema, a library, a restaurant, a station, a supermarket, a toy shop - U8) cloudy, cold, foggy, hot, raining, snowing, sunny, windy Grammar: - U5) There's a (toy shop). There are (kites). There aren't any (red kites). Are there any (purple kites)?	KU KŘP KK	GV 1 MUV 1, 4 OSV 1, 6, 8 MEV 6	

		- U9) was, wasn't, were, weren't bought, had, liked, lived, loved, played, said, saw, went, won, wrote			
Mluvení ▪ zapojí se do jednoduchých rozhovorů	▪ zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Vocabulary: - U1) The alphabet - U2) mum, dad, brother, sister, uncle, auntie, cousin, grandma, grandpa Numbers 20–100 - U3) apples, bananas, biscuit, bread, cereal, cheese, crisps, eggs, grapes, milk, oranges, pears, rice - U4) a dolphin, an elephant, a frog, a giraffe, a hippo, a lion, a monkey, a parrot, a penguin, a snake, a tiger - U5) a church, a cinema, a library, a restaurant, a station, a supermarket, a toy shop - U6) basketball, computer games, dancing, swimming, skateboarding, television, tennis Days of the week	KU KŘP KK KSP KO KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 6, 8	

		- U7) a baker, a firefighter, a mechanic, a nurse, an office worker, a teacher - U8) cloudy, cold, foggy, hot, raining, snowing, sunny, windy - U9) a castle, a ghost, a king, a knight, a queen, a sword Grammar: - U2) his/her He's/She's got one (sister). He/She hasn't got any (brothers). - U3) eight (o'clock), half past (nine) - U4) bigger, smaller, taller, shorter, fatter, thinner, older, younger They're next to/between/opposite the (giraffes). - U7) quarter past (ten), quarter to (four) - U8) What's the weather like today in (London)? Is it snowing? It's sunny.			
--	--	---	--	--	--

▪ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat	▪ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat	Vocabulary: - U2) mum, dad, brother, sister, uncle, auntie, cousin, grandma, grandpa Grammar: - U3) I have (breakfast) at (seven o'clock). - U5) I go to school by (car). I walk to school. - U6) I like playing (football). I do my homework on (Mondays).	KU KŘP KK KSP KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	
▪ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	▪ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Grammar: - U5) How do you go to school? Yes, I do. / No, I don't. - U6) Do you like (swimming)? - U8) Are you skiing?	KU KŘP KK KSP KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	
Čtení s porozuměním ▪ vyhledá potřebnou	▪ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se	Communication and culture: - U2) Comparing ages Grandparents - U7)	KU KŘP KK KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 6, 8	

informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	vztahuje k osvojovaným tématům	The solar system - U8) Weather graphs Vocabulary: - U7) a baker, a firefighter, a mechanic, a nurse, an office worker, a teacher Grammar: - U7) He/She (wears a uniform). He/She doesn't (work with children). - U8) I'm (reading). He's/She's wearing a (hat).			
Produktivní řečové dovednosti ▪ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ▪ upevňuje si psanou podobu slov a jednoduchých vět	Communication and culture: - U3) Healthy eating British food - U4) The Carnival of the Animals Wild animals in the UK - U5) London transport - U6) Looking at books Special days - U7)	KU KŘP KK	MUV 1, 4 OSV 1, 6, 8 MEV 6	

		Jobs in th UK - U8) Outdoor sports in the UK - U9) Famous kings and queens Vocabulary: - U6) basketball, computer games, dancing, swimming, skateboarding, television, tennis - U9) a castle, a ghost, a king, a knight, a queen, a sword Grammar: - U3) Does she/he like (apples)? She/He likes pears. She/He doesn't like (oranges). He's got some (biscuits). He hasn't got tany (grapes).			
Psaní ▪ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině,	▪ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a	Vocabulary: - U1) The alphabet - U2) mum, dad, brother, sister, uncle, auntie, cousin, grandma, grandpa Numbers 20–100	KU KŘP KK KSP KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	

činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- U3) apples, bananas, biscuit, bread, cereal, cheese, crisps, eggs, grapes, milk, oranges, pears, rice - U4) a dolphin, an elephant, a frog, a giraffe, a hippo, a lion, a monkey, a parrot, a penguin, a snake, a tiger - U5) a church, a cinema, a library, a restaurant, a station, a supermarket, a toy shop - U6) basketball, computer games, dancing, swimming, skateboarding, television, tennis Days of the week - U7) a baker, a firefighter, a mechanic, a nurse, an office worker, a teacher - U8) cloudy, cold, foggy, hot, raining, snowing, sunny, windy - U9) a castle, a ghost, a king, a knight, a queen, a sword Grammar: To have got, to be			
---	--	--	--	--	--

Pozn.: Unit 9 (U9) je nepovinná (optional) vzhledem k možné organizaci šk. roku – škola v přírodě, výlety, jiné aktivity školy na konci šk. roku. Je rezervní i co do probírané látky; mohla by také posloužit pro nácvik divadelního představení v angličtině.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Aj – 5. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	Communication and culture: - U1) Greeting people What's this? Giving instructions What's ... in English? - U2) Whose is this? - U4) What time is it, please? Grammar: - U1) Imperatives - U2) Yes/No and Wh-questions	KU KŘP KK	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	
rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných	Vocabulary and pronunciation: - U1) Numbers 1–100 The alphabet - U2) Days of the week Word and sentence stress	KU KŘP KK,	GV 1 MUV 4 OSV 1, 6, 8	

pokud má k dispozici vizuální oporu	témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- U3) Technical equipment: computer, television, radio Yes/No questions - U4) Time Rhythm and stress Wh-questions - U5) Furniture Parts of a house Places in a town - U6) Clothes Vowel sounds Syllables - U1) – U6) Phonetic alphabet			
▪ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Communication and culture: - U1) Names and titles Phone numbers - U2) Who are the new students? Birthday requests What's your address? - U3) What has Pradeep got?	KU KŘP KK,	GV 1 MUV 1, 4 OSV 1, 6, 8 MEV 6	

	reaguje automaticky na mluvenou podobu slov a vět a je schopen předat ji do psaného textu	Erica's timetable - U4) What time do you hear? Oscar and Pilar's day What do Pavel and Chinda do? - U5) Where are the things (in a room)? Where things are in a town? - U6) Drawing a picture Shopping Vocabulary and pronunciation: - U2) Countries Grammar: - U1) Plurals There is... / There are...			
Mluvení zapojí se do jednoduchých rozhovorů	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Communication and culture: - U1) Describing a picture - U2) I'm not from China Who are you? - U3) Comparing school timetables - U4)	KU KŘP KK KSP KO KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 6, 8	

		When is Mark's hockey lesson? - U5) Asking and answering about where things are in a town - U6) Comparing a picture and a friend In a shop Act the King's clothes Vocabulary and pronunciation: - U6) Describing people Grammar: - U1) a/an - U4) Telling the time Prepositions of time - U5) Prepositions of place - U6) <i>Have got</i> and <i>be</i> for describing people How much is...?			
--	--	--	--	--	--

▪ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat	▪ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovacích témat	Communication and culture: - U4) Asking and answering about the things you do - U5) What can you do? - U6) Talk about your life Vocabulary and pronunciation: - U2) Family - U3) Pets Adjectives School subjects - U4) Daily routines Grammar: - U2) <i>To be</i> – long and short forms, affirmative, negative Possessive adjectives: <i>my, your, he, she, it, our, their</i> - U3) <i>To have got</i> – affirmative, negative Position of adjectives	KU KŘP KK KSP KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	
--	--	---	---	------------------------------------	--

▪ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	▪ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Communication and culture: - U1) What's your phone number? Grammar: - U2) <i>To be</i> – questions - U3) <i>To have got</i> – questions	KU KŘP KK KSP KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 8	
Čtení s porozuměním ▪ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	▪ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Communication and culture: - U3) Erica's school Schools in England and Wales - U4) Sport - U5) Amy's house Label the flat - U6) People	KU KŘP KK KP	GV 1 MUV 4 OSV 1, 6, 8	

Produktivní řečové dovednosti ▪ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	▪ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Communication and culture: - U4) Pradeep's day Free time activities - U5) British houses - U6) Saturday morning The king's clothes	KU KŘP KK,	MUV 1, 4 OSV 1, 6, 8 MEV 6	
Psaní ▪ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	▪ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Communication and culture: - U2) New students The radio callers - U3) Comparing picture Your timetable - U4) Write about the time of activities Describe your typical day What Pavel and Chinda do - U5) Where things are Describing a room in your house What your partner can do - U6) Describing a person Write about your life	KU KŘP KK KSP KP	GV1, MUV4, OSV1, 8	

		- Write about your partner's life Grammar: - U4) Present simple – affirmative, negative, questions - U5) <i>Can/can't</i> - U6) Present continuous – affirmative, negative, questions			
▪ vyplní osobní údaje do formuláře	▪ vyplní osobní údaje do formuláře	Communication and culture: - U2) Introducing people	KU KŘP KO,	OSV 1, 6	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu matematika.

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

V týdnu je v 1.–5. ročníku odučeno 24 hodin M. Ve 4.–5. ročníku jsou vymezeny hodiny geometrie. Cíle výuky matematiky jsou naplňovány:

- číslo a početní operace
- závislosti, vztahy a práce s daty
- geometrie v rovině a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy (pouze 2. období)

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách matematiky pracujeme v souladu s principy prof. Milana Hejného.

1. Budování schémat

Dítě ví i to, co jsme ho neučili

Víte, kolik je ve vašem bytě oken? Zpaměti asi ne... ale když zapřemýšlíte, po chvíli odpovíte. A správně. Protože máte schéma vašeho bytu v hlavě. Děti mají schémata také v hlavě. Hejného metoda je posiluje, napojuje na sebe a vyvozuje z nich konkrétní úsudky. I proto si děti brzy uvědomí, že polovina je také číslo (0,5) nebo například nemají problém s jinak velmi „problémovými“ zlomky.

2. práce v prostředích

Učíme se opakovanou návštěvou

Když děti znají prostředí, ve kterém se dobře cítí, nerozptylují je neznámé věci. Plně se soustředí jen na daný úkol a neobtěžuje je neznámý kontext. Každé ze zhruba 25 použitých prostředí funguje trochu jinak (rodina, cesta autobusem, prosté krokování...). Systém prostředí je motivačně nastaven tak, aby zachytil všechny styly učení se a fungování dětské mysli. Ta je pak motivována k dalším experimentům.

3. prolínání témat

Matematické zákonitosti neizolujeme

Informace nepředáváme dítěti samostatně, ale vždy jsou uloženy ve známém schématu, které si dítě kdykoli vybaví. Neodtrháváme od sebe matematické jevy a pojmy, ale zapojujeme při nich různé strategie řešení. Dítě si pak samo vybere, co mu lépe vyhovuje a co je mu více přirozené. V hodinách tak neuslyšíte ono klasické: „Jééé, paní učitelko, to jsme brali před dvěma lety, to už si nepamatujeme...“

4. rozvoj osobnosti

Podporujeme samostatné uvažování dětí

Jednou z hlavních motivací profesora Hejného při vytváření nové metody byl důraz na to, aby se děti nenechaly v životě manipulovat. Proto učitel ve výuce nepředává

hotové poznatky, ale učí děti především argumentovat, diskutovat a vyhodnocovat. Děti pak samy o sobě vědí, co je pro ně správné, respektují druhého a umí se rozhodovat. Dokonce statečně nesou i důsledky svého konání. Vedle matematiky přirozeně objevují také základy sociálního chování a mravně rostou.

5. Skutečná motivace

Když „nevím“ a „chci vědět“

Všechny matematické úlohy jsou v Hejného metodě postaveny tak, aby jejich řešení děti „automaticky“ bavilo. Správná motivace je ta, která je vnitřní, ne nucení zvenčí. Děti přicházejí na řešení úkolů díky své vlastní snaze. Neokrádáme děti o radost z vlastního úspěchu. Díky atmosféře ve třídách se tak kolegiálně tleská všem – i těm, kteří na daný jev či řešení přijdou později.

6. Reálné zkušenosti

Stavíme na vlastních zážitcích dítěte

Využíváme vlastní zkušenost dítěte, kterou si samo vybudovalo od prvního dne svého života – doma, s rodiči, při objevování světa venku před domem či na pískovišti s ostatními dětmi. Stavíme na přirozené konkrétní zkušenosti, z níž pak dítě dokáže udělat obecný úsudek. Děti například „šijí šaty“ pro krychli, a tím se automaticky naučí, kolik má krychle stěn, kolik vrcholů, jak vypočítat její povrch...

7. Radost z matematiky

Výrazně pomáhá při další výuce

Zkušenosti mluví jasně: ta nejúčinnější motivace přichází z dětského pocitu úspěchu, z jeho upřímné radosti, jak dobře vyřešilo přiměřeně náročný úkol. Je to radost z vlastních pokroků i z uznání spolužáků i učitele. Děti tak neznají „blok z matiky“, o kterém v českém školství již kolují legendy. Naopak: když vidí vzoreček, není jejich reakcí averze, ale nadšení: To znám, to vyřeším!

8. Vlastní poznatek

Má větší váhu než ten převzatý

Když má prvňák poskládat ze dřívěk čtverec, vezme jedno dřívko, pak druhé, třetí... Stále mu to nestačí, vezme tedy čtvrté dřívko a poskládá čtverec. Pak se rozhodne poskládat větší čtverec. Vezme další dřívka a složí větší čtverec. Už začíná tušit, že bude-li chtít složit ještě větší čtverec, potřebuje k tomu vždy další čtyři dřívka. Je na cestě k objevu vzorce pro výpočet obvodu čtverce.

9. Role učitele

Průvodce a moderátor diskusí

Běžná společenská představa učitele je obraz někoho, kdo ví, umí a přednáší. Tak učitel matematiky umí matematiku, proto o ní může vykládat. V řadě případů se tak i děje. Dítě si vyslechne učitelův výklad, zapíše si nějaké poznámky do sešitu, poslechne si návod k řešení nové situace a tento návod se učí používat. V našem chápání výuky je role učitele i dítěte zcela jiná.

10. Práce s chybou

Předcházíme u dětí zbytečnému strachu

Dítě, které by mělo zakázáno padat, by se nikdy nenaučilo chodit. Analýza chyby vede k hlubší zkušenosti, díky které si děti daleko lépe pamatují dané poznatky. Chyby využíváme jako prostředek k učení. Podporujeme děti, aby si chyby našly samy, a učíme je vysvětlovat, proč chybu udělaly. Vzájemná důvěra mezi dítětem a učitelem pak podporuje radost žáků z odvedené práce.

11. Přiměřené výzvy

Pro každé dítě zvlášť podle jeho úrovně

Naše učebnice obsahují úlohy všech obtížností. Tím, že slabší žáci vždy nějaké úlohy vyřeší, předcházíme pocitům úzkosti a hrůzy z dalších hodin matematiky. Těm nejlepším žákům zároveň neustále předkládáme další výzvy, aby se nenudili. Učitel je nepřetěžuje úkoly, ale zadává takové, aby děti neustále motivoval. Rozděluje úlohy v rámci třídy podle toho, co které dítě potřebuje.

12. Podpora spolupráce

Poznatky se rodí díky diskusi

Děti nečekají, až se výsledek objeví na tabuli. Pracují ve skupinkách, po dvojicích nebo i samostatně. Každý žák je tak schopen říci, jak k výsledku došel, a umí to vysvětlit i druhým. Výsledek se rodí na základě spolupráce. Učitel zde není konečnou autoritou, která jen řekne, kde je pravda, a otočí se další list učebnice. Žáci si budují vlastní plnohodnotný poznatek, o kterém neustále přemýšlejí.

(<http://www.h-mat.cz/principy>)

1. období

K dosažení cílových kompetencí je třeba, aby se žáci naučili:

- základním matematickým pojmům na základě aktivních činností každého žáka
- porozumět základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům
- rozvíjet zkušenosti s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat
- využívat zkušeností z domova i ze života
- aktivně vymýšlet slovní úlohy a efektivně využívat osvojených poznatků
- grafickým projevům – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům
- postupně osvojovat matematické pojmy, početní výkony, postupy, základy jazyka matematiky a způsoby jejich užití

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat. V hodinách matematiky je dáván prostor k tomu, aby se žáci učili hledat různá řešení, přemýšlet o svých návrzích, diskutovat, vzájemně si naslouchat a vysvětlit svůj názor. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují zásadně pomocí žákovských pomůcek, a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s používáním dalších pomůcek. Tyto činnosti pomáhají lehce podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žákovským kolektivem, docílit pozornosti všech

žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velký význam v matematice má aktivita žáků. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

V systému vyučovacích hodin činnostního učení matematice vyplývá nové učivo z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. Za tohoto předpokladu se často stává, že žáci nové učivo objeví sami a často jim ani nepřipadá nové. Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení.

K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

2. období

Při rozvíjení klíčových kompetencí je třeba:

- osvojovat nové matematické pojmy na základě aktivních činností každého žáka
- činnostní rozšíření číselného oboru, utvrzení představy o desítkové soustavě
- předkládat nové poznatky ve spojení s předcházejícím učivem, uplatnění analogie pro zavedení početních výkonů v rozšířeném číselném oboru žáky
- využívat schopnosti žáků objevovat za vedení učitele další nové matematické poznatky na základě pozorování a rozlišování, vyslovovat závěry, pokoušet se o zobecňování
- postupně zdokonalovat přesnost matematického vyjadřování
- zařazovat praktické činnosti (např. měření, odhady, porovnávání velikostí a vzdáleností) s cílem získání správných představ a zručnosti
- spojovat nové poznatky v matematice s vědomostmi žáků získanými v běžném životě
- využívat matematických poznatků a dovedností žáky v praktickém životě
- používat peníze při činnostním řešení úloh s náměty z obchodování a v praktickém životě
- věnovat dostatek času nápadům žáků, jejich dotazům, ukázkám různých způsobů řešení úloh
- vyslovovat úsudky k úlohám, vytvářet předpoklady pro rozvíjení logického myšlení
- vytvářet obměny slovních úloh a matematických problémů pro různé obory činnosti lidí
- podporovat schopnost žáků rozumět grafickým schémátům tabulkám i jiným schematickým znázorněním, vytvářet jednoduchá schémata, vést žáky ke grafické gramotnosti
- praktické osvojování základních poznatků z geometrie

Při výuce matematiky nelze stanovit přesnou hranici mezi etapou vytváření konkrétních představ a mezi etapou vytváření pojmů. Je to hlavně proto, že přechod k abstrakci trvá téměř u všech žáků dlouho a neprobíhá u všech stejně. Činnostní výuka matematice i v tomto období umožňuje, aby si žáci matematické pojmy osvojovali správně a s co nejmenší námahou. Proces abstrakce usnadňují žákům

pomůcky, kterými si znázorňují, stejně jako v minulých letech, nové a dosud neosvojené početní situace. Proces abstrakce urychlují též nákresy, náčrty a geometrická zobrazení ukazující vztahy mezi údaji v úloze.

V celém 2. období žáky ve výuce matematiky podněcujeme k sebedůvěře, učíme je různými způsoby kontrolovat výpočty, uvažovat o možnostech výsledků, odhadovat. Žáci jsou tak soustavně vedeni k sebekontrolě a sebehodnocení, a to jak v aritmetice, tak v geometrii.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Číslo a početní operace používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	rozumí číslu v různých sémantických i strukturálních modelech	- numerace v oboru čísel 0–20 - modelování situací v prostředích	KU KŘP KP	OSV 1, 3, 10	<u>Typy prostředí:</u> - předměty - krokování - trojúhelníky - šipky - hry na obchod a s kostkami - neposedové - autobus - hadi - číselné trojice - sousedé
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	má vhled do různých reprezentací malých čísel; porovnává čísla	- čtení čísel - psaní číslic - porovnávání v oboru čísel 0–20	KU KK KSP	OSV 1	- různé zápisy množství, včetně číslic - přepis údaje do různých forem zápisu

▪ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	▪ orientuje se na číselné ose, sestrojí číselnou osu v oboru přirozených čísel, intuitivně zakreslí celé záporné číslo	- rytmus dynamický a statický - propedeutika číselné osy - propedeutika cyklické adresy (ciferník)	KU KSP KP	OSV 1	- krokování, jeho záznam - uspořádání podle počtu a velikosti - doplňování počtu/čísel - řetězení příkazů - řešení úloh na číselné ose - ciferník
▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	▪ používá aditivní triádu (trojici čísel, z nichž jedno je součtem dalších dvou) také v kontextu	- paměťové řešení situací v dynamických prostředích	KU KO	OSV 1	- krokování - autobus - trojúhelníky - neposedové - číselné trojice - hadi
▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	▪ řeší úlohy (i s antisignálem) ▪ tvoří analogické úlohy	- řešení slovních úloh sémantických i strukturálních - řešení situačních úloh ve všech použitých prostředích - tvorba úloh	KU KŘP KSP KO	OSV 1	- řešení úloh modelováním dramatisací, metodou pokus – omyl - tvorba úloh metodou analogie

Závislosti, vztahy a práce s daty ▪ orientuje se v čase	▪ dokáže číst a nastavit celé hodiny, zná strukturu týdne, má představu věku	- týden - hodiny - věk	KU KSP KP	OSV1	- modelování, dramatizace, zakreslování časových jevů
▪ popisuje závislosti z praktického života	▪ eviduje statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek i tabulek	- celé prostředí busu i krokování - nestandardní úlohy	KU KSP KP	OSV 1	- tabulková evidence hry Autobus - šipková evidence krokování - pohyb v různých grafech
▪ doplňuje tabulky, schémata	▪ doplní tabulku, použije ji i jako nástroj organizace souboru objektů ▪ orientuje se ve schématech	- doplňování tabulky - cesta v grafu - řešení grafu	KU KSP KP	OSV 1	- organizace souboru jevů, doplňování tabulek, orientace v grafech

Geometrie v rovině a v prostoru ▪ rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary, vymodeluje jedoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	▪ vyjádří slovně jednoduchou prostorovou situaci ▪ vytvoří a přestaví krychlovou stavbu podle plánu a a zaznamená těleso v plánu ▪ má intuitivní představu tvaru čtverce a trojúhelníku také v prostředí sirkových obrazců i origami ▪ vyparketuje daný obdélník	- orientace v prostoru - krychlové stavby - plán stavby - dřívkové tvary - papírové tvary (origami)	KU KŘP KP	OSV 1	- verbální popis polohy - tvorba plánů staveb a stavění podle plánů - popis procesu stavby i přestavby - tvorba „papírových deček“ skládáním a stříháním - řešení sirkových tvarových úloh
---	---	---	--------------------------	--------------	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M – 2. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Číslo a početní operace používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- orientuje se v zápisu desítkové soustavy do 100 - sčítá a odčítá v oboru do 100 - rozumí násobení jednomístným číslem - rozumí slovům <i>polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina, pětina</i>	- numerace v oboru do 100 - násobky 1–10 - modelování situací v prostředí - propedeutika kmenových zlomků - propedeutika dvojkové soustavy - ikonický jazyk	KU KŘP KSP	OSV 1, 3, 9, 11	- různé způsoby vnímání množství - evidence počtu souborů objektů - rozvoj pravděpodobnostní intuice
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- porovnávání čísel v početních úlohách - rovnost v prostředí kroků - rovnost a nerovnost v prostředí dědy Lesoně	KU KK KSP	OSV 1, 3, 9–11	přepis kvantitativního údaje i vztahu z jednoho jazyka do druhého
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 k modelování adresy, stavu, ale i	- pravidelnosti - propedeutika čís. osy (vč. prostředí schodišť) - úlohy o věku	KU KSP KP	OSV 1, 3	- schopnost poznat pravidelnost a doplnit ji - řešení úloh na

	změny a porovnání				číselné ose (vč. šipkových rovnic)
▪ provádí z paměti jednoduché početní operace	▪ řeší násobení formou opakovaného sčítání ▪ dělí v oboru probraných násobílek, dělí na části, dělí po částech	- násobení – násobky - dělení na části, dělení po částech	KU KŘP KO	OSV 1, 3, 5, 9–11	- schopnost vidět opakující se činnost
▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	▪ řeší úlohy (i s antisignálem) ▪ tvoří analogické úlohy	– řešení slovních úloh sémantických i strukturálních – řešení situačních úloh ve všech použitých prostředích	KU KŘP KSP KO	OSV 1, 3, 5, 9–11	- řešení úloh různými strategiemi (pokus–omyl) - tvorba úloh metodou analogie
Závislosti, vztahy a práce s daty ▪ orientuje se v čase	▪ umí číst minuty, orientuje se v kalendáři	- hodiny - kalendář (den, měsíc, rok) - úlohy o věku	KU KSP KP	OSV 1, 3, 9–11	- modelování časových jevů - dramatizace

▪ popisuje závislosti z praktického života	▪ eviduje statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek i tabulek ▪ tvoří statistický soubor z náhodných jevů	- evidence dat v tabulce a grafem - propedeutika statistiky (Dášeňka) - prostředí rodiny	KU KSP KP	OSV 1, 3, 9–11	- tabulková evidence hry bus - šipková evidence krokování a schodů
▪ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	▪ doplní tabulku, použije ji i jako nástroj organizace souboru objektů ▪ umí vybrat objekty podle zadaných vlastností, umí třídit soubor objektů	- doplňování tabulky - cesta v grafu - řešení grafu - tvorba grafu - výběr objektů jistých vlastností, třídění	KU KSP KŘP KP	OSV 1, 3, 5, 9–11	- bus - výstaviště - pavučiny
Geometrie v rovině a prostoru ▪ rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary, vymodeluje jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	▪ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary ▪ orientuje se na čtverečkováném papíru ▪ umí pracovat s krychlovými tělesy ▪ umí vytvořit síť krychle ▪ pozná jednotky délky 1cm a 1m a jednotku	- rovinné útvary - geoboard a čtverečkováný papír - orientace v rovině v prostředí cyklotras - krychlové stavby - parkety - tvary ze dřívka - měření - obvod a obsah - síť krychle	KU KK KŘP KP	OSV 1, 3, 5, 9–11	- tvorba plánů staveb i záznamů jejich konstrukcí - pokrývání roviny parketami - měření délky, obsahu a objemu - vztah krychle a její sítě (2D–3D)

	objemu 1l				
--	-----------	--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Číslo a početní operace používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- orientuje se v desítkové soustavě do 1 000 - rozumí číslu v různých sémantických i strukturálních modelech - rozvíjí porozumění pro jednoduché kmenové zlomky - užívá závorky	- numerace v oboru do 1 000 - modelování situací v prostředích sémantických a strukturálních - část celku (počet, veličina včetně času, úsečky, rovinného obrazce)	KU KŘP KSP	OSV 1, 3, 9, 11	<u>Typy prostředí:</u> - autobus - krokování - schody - děda Lesoň - peníze - Biland - výstaviště - stovková tab. - hadi - pavučiny
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- porovnávání čísel v různých prostředích - číselná osa - číselné řady - zaokrouhlování - evidence souboru dat tabulkou	KU KK KSP	OSV 1, 3, 9–11	uspořádání souboru čísel podle daných kritérií

▪ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	▪ porovnává čísla a užívá číselnou osu do 1 000	- číselné rytmy a pravidelnosti - role čísla na čís. ose (adresa, změna, vzdálenost) - pohyb po číselné ose (propedeutika záporných čísel)	KU KO	OSV 1, 3	- vizualizace na číselné ose
▪ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	▪ provádí z paměti jednoduché početní operace ▪ zvládá písemně sčítání, odčítání a násobení v oboru do 1 000 ▪ dělí (i se zbytkem) v oboru probraných násobílek	- paměťové i písemné sčítání, odčítání i násobení - písemné odčítání - písemné násobení (obvykle i indicky) - paměťové dělení v rozsahu malé násobilky - dělení se zbytkem	KU KO KŘP	OSV 1, 3, 5, 9–11	- sčítací tabulka - násobílková tabulka

▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	▪ modeluje, řeší a tvoří slovní úlohy využívající 4 zákl. početní operace ▪ tvoří analogické úlohy ▪ ovládá některé řešitelské strategie (pokus–omyl, vyčerpání všech možností...)	- využití aritmet. operací k modelování v prostředích sémantických a strukturálních - kombinatorické situace	KU KŘP KSP KO	OSV 1, 3, 5, 9–11	- autobus - krokování a schody - děda Lesoň - peníze - Biland - součtové trojúhelníky - násobilkové obdélníky - hadi a pavučiny - stovková tabulka - sčítací tabulky - neposedové - algebrogramy - sousedé - číselné trojice
Závislosti, vztahy a práce s daty ▪ orientuje se v čase	▪ orientuje se v čase, měření času	- hodiny - kalendář - úlohy o věku - ciferník	KU KŘP KSP	OSV 1, 3, 9–11	- využití číselné osy a ciferníku
▪ popisuje jednoduché závislosti z praktického života	▪ zapíše situaci pomocí znaků, slov, tabulek ▪ prohlubuje své zkušenosti	- závislosti v různých aritmetických prostředích - propedeutika statistiky a pravděpodobnosti	KU KŘP KK KO	OSV 1, 3, 9–11	- interpretace graficky vyjádřených závislostí

	s kombinatorickými situacemi				
doplňuje tabulky, schémata	doplní tabulku, použije ji i jako nástroj organizace souboru objektů	- doplňování chybějících údajů do tabulky - diagramy různých typů	KU KSP KP KŘP	OSV 1, 3, 5, 9–11	- bus - stovková tabulka - výstaviště - cyklostezky - pavučiny
Geometrie v rovině a prostoru rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary, vymodeluje jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	- pracuje s krychlovými stavbami a tělesy - pozná základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci - seznamuje se s pojmy - umí narýsovat rovinné útvary - využívá čtverečkovaný papír, jazyk šipek (propedeutika)	- rovinné útvary - geodeska a čtvereč. papír - orientace v rovině (cyklotrasy) - krychlové stavby (plány, půdorys, nárys, konstrukce a přestavba) - sítě těles - měření (obvod, obsah, objem)	KU KP KŘP	OSV 1, 3, 5, 9–11	- tvorba plánu, půdorysu a nárysu stavby - zápis konstrukce a přestavby krychl.stavby - pokrývání parketami - měření délky, obsahu a objemu - vztah krychle a její sítě (3D–2D)

	souřadnic ve 2D)				
--	------------------	--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Číslo a početní operace využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a zaokrouhluje) v číselném oboru do 100 000. - využívá početní operace k modelování sémantických situací. - řeší vizualizované úlohy se zlomky - nabývá zkušenosti s pojmem parametr	- numerace v oboru do 1 000 000, pořadí početních operací - modelování situací v prostředích: - sémantických: autobusy, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště; - strukturálních: stovková tabulka, hadi a pavučiny	KU KŘP	OSV 1, 2	- používání čísel a jiných znakových systémů k modelování kvantitativních jevů (pomíjivých, trvalých, procesuálních, konceptuálních, spojitých, nespojitých). - převody záznamů situací z jednoho jazyka do jiného - paměťové řešení problémů v různých prostředích

▪ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	▪ buduje procept vícemístných přirozených čísel a operací s nimi. Dělí dvoumístným číslem (se zbytkem). ▪ má vytvořenu představu záporného čísla jako adresy. ▪ propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky). ▪ seznamuje se s jazykem písmen.	- pamětné i písemné sčítání, odčítání násobení - písemné odčítání obvyklým i modifikovaným způsobem, písemné násobení obvyklým i indickým způsobem - písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) - pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel - algebrogramy, hadi, pavučiny	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- písemně sčítá, odčítá a násobí v oboru do 1 000 000 - rozumí některým sémantickým reprezentantům pojmů: záporné číslo, kmenový zlomek, procento, desetinné číslo - používá písemné algoritmy i ve složitějších vazbách (algebrogramy, hadi, sítě)
▪ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	▪ provádí složitější operace na číselné ose, nahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítko	- porovnávání čísel v různých prostředích - číselné řady - zaokrouhlování - měření a zaokrouhlování údajů - číselné rytmy a pravidelnosti - sémantické modely čísel osy - trojí role čísla na číselné	KU KŘP KK KP	OSV 1, 2	- zaokrouhluje údaje - poznávání vztahů v souboru čísel pomocí číselné osy - měří délku v daných jednotkách, s danou přesností

		ose			
▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	▪ řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem ▪ umí tvořit analogické úlohy ▪ rozumí kombinatorickému pojetí násobení	- využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích sémantických a strukturálních - kombinatorické situace	KU KŘP	OSV 1, 2	- řeší slovní i numerické úlohy s porozuměním pro sémantický význam čtyř základních početních operací a relace uspořádání - poznává různé strategie řešení úloh - poznává účinnost těchto strategií, tvoří úlohy
▪ Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	▪ rozvíjí si algoritmické myšlení (program a podprogram) ▪ rozumí jednoduchým kombinatorickým a pravděpodobnostním situacím	- evidence souboru dat tabulkou - doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky (např. bus, stovková tabulka). - využití tabulky k porozumění pravděpodobnostních	KU KŘP KK KP	OSV 1, 2	- organizace souborů, doplňování tabulek, orientace v grafech, práce s vývojovými diagramy, využití tabulky jako nástroje k řešení

		jevů - diagramy různých typů (vývojové, výstaviště, cyklostezky, pavučiny), organizační principy			úloh, přepis kvantitativního údaje i vztahu z jednoho jazyka do druhého
Závislosti, vztahy a práce s daty ▪ vyhledává, sbírá a třídí data	▪ používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací, tvoří obdobné úlohy ▪ pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem. ▪ nabývá vhled do statistického souboru	- závislosti v různých prostředích aritmetických sémantických strukturálních i geometrických - propedeutika statistiky a pravděpodobnosti - práce s parametrem jak propedeutika funkčního myšlení	KU KŘP KK KSP KO KP	OSV 1–2 VDO 2	- řešení úloh ve zmíněných prostředích pomocí metod výše uvedených a navíc pomocí metody přenosu situací mezi různými kontexty - interpretace graficky vyjádřených závislostí
▪ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ▪ porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel ▪ porozumí významu znaku	▪ nabývá zkušenosti relací na zlomcích a operací se zlomky ▪ má vytvořenou představu záporného čísla jako adresy	- kmenové zlomky v kontextu části (počtu, veličiny včetně času, úsečky, rovinného obrazce) - pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel			- rozumí pojmu záporné číslo

„–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		- schody, krokování			
Geometrie v rovině a v prostoru ▪ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	▪ rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesy i v prostředí čtverečkovaného papíru ▪ umí sestavit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce) ▪ aktivně používá některé geometrické jazyky	- rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník, pěti- a šestiúhelník, trojúhelník – rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý, kruh a kružnice v různých prostředích - šipkový zápis rovinného útvaru, chirurgie, sova - krychlové stavby, jejich plány, půdorys a nárys, proces konstrukce a přestavby krychlové stavby - koule, kužel, válec, kvádr, jehlan - síť těles	KU KŘP	OSV 1, 2	- konstrukce jednoduchých rovinných útvarů ve čtvercové síti i bez ní - modelování a popisování základních vlastností 2D i 3D útvarů - hledání tvarů splňujících různé geometrické podmínky - sestavení sítě krychle, kvádrů
▪ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	▪ získává zkušenosti s měřením v geometrii včetně některých jednotek ▪ pozná různé jednoduché	- měření a poměřování - evidence údajů - kmenové zlomky v kontextu části (úsečky, rovinného obrazce)	KU KŘP	OSV 1, 2	- využívá grafického součtu a rozdílu úseček při řešení slovních úloh - změří obvod mnohoúhelníku a

	mnohoúhelníky				v jednoduchých případech ověří výpočtem
▪ sestrojí rovnoběžky a kolmice	▪ rozvíjí představy o kolmosti, rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení ▪ seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje)	- vzájemná poloha dvou přímek - popis konstrukce kolmic a rovnoběžek - konstrukce čtverce a obdélníku pomocí jejich úhlopříček - reprezentace úhlů pomocí hodin	KU KŘP	OSV 1, 2	- určování vzájemné polohy dvou přímek - konstrukce kolmic a rovnoběžek i ve čtvercové síti - přechod od slovního popisu konstrukce k symbolickému.
▪ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	▪ rozvíjí představy o obvodu, obsahu a objemu prostřednictvím čtvercové sítě ▪ uvědoměle pracuje s jednotkami	- parkety, dřívková geometrie, geodeska a čtverečkovaný papír, mřížový útvar - určování obsahu útvaru metodou rámování - měření: obvod, obsah, objem	KU KŘP	OSV 1, 2	- pokrývání roviny parketami různých tvarů - určování obvodu, obsahu i objemu
▪ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	▪ rozvíjí představy o středové i osově souměrnosti ▪ využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice	- středová i osová souměrnost - symetrie v různých geometrických prostředích: výstaviště, cesty, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka,	KU KŘP	OSV 1, 2	- určování os souměrnosti modelováním - dokreslování útvaru souměrného podle osy

	souřadnic v 2D	krychlové stavby a krychlová tělesa			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy ▪ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	▪ ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus–omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace ▪ objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy	- úlohy v různých prostředích - sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště, rodina - strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla - geometrických: parkety, dřívka	KU KŘP	OSV 1, 2	- řešení a tvorba úloh v různých prostředích - schopnost analyzovat slovní popis situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů - poznávání úloh s větším počtem řešení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu M – 5. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Číslo a početní operace využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- počítá v číselném oboru přes 1 000 000 - umí řešit jednoduché úlohy s parametrem a zobecňovat získaná poznání - umí řešit jednoduché úlohy se zlomky, desetinnými čísly a procenty	- numerace i v oboru přes 1000 000 - pořadí početních operací. - modelování situací v prostředích sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, Biland; - strukturálních: stovková tabulka, hadi a pavučiny. - zlomky (počet, veličina, úsečka, rovinný obrazec). - desetinná čísla. - obdélníková čísla, dělitelnost, grafy dělitelů	KU KŘP	OSV 1, 2	- používá čísla a jiné znakové systémy k modelování kvantitativních jevů (pomíjivých, trvalých, procesuálních, konceptuálních, spojitých, nespojitých) - paměťově řeší problémy v různých prostředích
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	- počítá v některých jiných číselných soustavách (souvislost mezi písemnými algoritmy) - řeší jednoduché rovnice a soustavy rovnic, přičemž využívá i jazyk písmen - umí pomocí modelů řešit úlohy se závorkami v oboru	- pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení - bilandská a ciferníková aritmetika, triády - písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) - pohyb po číselné ose včetně záporných čísel - násobilkové obdélníky, šipkové grafy, hadi - rovnice v různých	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- písemně sčítá, odčítá a násobí v oboru nad 1 000 000 - převádí záznamy situací z jednoho jazyka do jiného - rozumí některým sémantickým reprezentantům pojmů: záporné číslo, zlomek,

	celých čísel ▪ dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) ▪ umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky)	prostředích (Lesoň, Hadi, Myslím si číslo.)			procento, desetinné číslo - používá písemné algoritmy i ve složitějších vazbách (algebrogramy, hadi, síť).
--	--	---	--	--	--

▪ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ▪ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ▪ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ▪ porovná, sčítá a odečítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel ▪ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ▪ porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	▪ porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose ▪ provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítko) ▪ provádí operace se zlomky ▪ rozumí číslu se dvěma desetinnými místy v některých sémantických kontextech a umí s nimi operovat ▪ řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem ▪ umí tvořit analogické úlohy ▪ buduje řešitelské strategie	- porovnávání čísel v různých prostředích a jejich zaokrouhlování - číselné řady, číselné rytmy a pravidelnosti, figurální čísla - uspořádání desetinných čísel a zlomků a jejich znázornění na číselné ose - využití aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích - sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, Biland - strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, neposedové - v kombinaci s jiným prostředím, algebrogramy, sousedé, algebrogramy, indické násobení... - kombinatorické situace, pravděpodobnost a náhoda	KU KŘP KK KP	OSV 1, 2	- zaokrouhluje údaje - poznává vztahy v souboru čísel pomocí číselné osy - uspořádá zlomky a desetinná čísla - rozpozná pravidelnosti, hledá zákonitosti. - řeší a tvoří slovní i numerické úlohy s dobrým porozuměním pro sémantický význam čtyř základních početních operací a relace uspořádání - poznává různé strategie řešení úloh - poznává účinnost těchto strategií
--	--	--	---------------------------------	-----------------	--

Závislosti, vztahy a práce s daty ▪ vyhledává, sbírá a třídí data	▪ vytváří projekty orientované ke statistice (sběr dat a jejich základní zpracování) ▪ v některých situacích umí použít písmeno ve funkci čísla. Zapisuje proces, tvoří program pro situaci s jedním parametrem ▪ umí řešit jednoduché kombinatorické a pravděpodobnostní situace	- závislosti v různých prostředích aritmetických (sémantických i strukturálních) - propedeutika statistiky a pravděpodobnosti. - průměr	KU KŘP KK KSP KO KP	OSV 1–12 VDO 2	- interpretuje graficky vyjádřené závislosti - seznamuje se s prvky statistiky a pravděpodobnosti. - určí aritmetický průměr
▪ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	▪ pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem ▪ používá tabulky a grafy k modelování a řešení různých situací ▪ rozumí závislosti proměnných	- evidence souboru dat tabulkou, organizační principy - doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky - sloupcový graf - využití tabulky k porozumění pravděpodobnostních jevů: Vennovy diagramy, vývojové diagramy	KU KŘP KK KP	OSV 1, 2	- organizuje soubor jevů, doplňuje tabulky, orientuje se v grafech, pracuje s diagramy - využívá tabulku jako nástroj k řešení úloh - přepisuje kvantitativní údaje i vztahy z jednoho jazyka do druhého
Geometrie v rovině a v prostoru	▪ rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými	- rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník,	KU KŘP	OSV 1, 2	- zkonstruuje jednoduché

▪ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	útvary (např. úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesa (čtyřstěn) ▪ sestrojí 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce) ▪ aktivně používá některé geometrické jazyky ▪ umí řešit jednoduché výpočtové i konstrukční úlohy o trojúhelníku i o některých čtyřúhelnících a pravidelných mnohoúhelnících	trojúhelník (rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý), kruh a kružnice. - pravidelné mnohoúhelníky a jejich úhlopříčky - konvexní a nekonvexní mnohoúhelníky - klasifikace útvarů - šipkový i souřadnicový zápis rovinného útvaru - krychlové stavby, jejich plány, půdorys a nárys - popis konstrukce a přestavba krychlové stavby - koule, kužel, válec, kvádr, jehlan, čtyřstěn - síť těles - reprezentace úhlů			rovinné útvary ve čtvercové síti i bez ní - modeluje a popisuje základní vlastností 2D i 3D útvarů - hledá tvary splňující různé geometrické podmínky - sestrojí síť krychle, kvádrů a dalších těles - sestrojí úhel dané velikosti - postupně přechází od slovního popisu konstrukce k popisu symbolickému
▪ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ▪ sestrojí rovnoběžky a kolmice ▪ určí obsah obrazce	▪ prohlubuje zkušenosti s měřením v geometrii ▪ poznává pravidelné mnohoúhelníky, určuje jejich obvod, seznamuje se s jejich konstrukcí ▪ upevňuje představy o kolmosti,	- popis konstrukce kolmic a rovnoběžek, konstrukce čtverce a obdélníku pomocí jejich úhlopříček, parkety, čtverečkovaný papír, mřížový útvar - určování obsahu útvaru metodou rámování. - jednotky délky, obsahu a	KU KŘP KK	OSV 1, 2	- měří délku v daných jednotkách, s danou přesností - změří obvod mnohoúhelníku - určí část útvaru pomocí zlomku - sestrojí kolmice a

pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ▪ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení ▪ má představu o vzájemné poloze přímek a rovin ve 3D ▪ upevňuje představy o obvodu, obsahu a objemu ▪ prohlubuje své zkušenosti s analýzou a syntézou skupiny rovinných útvarů ▪ uvědoměle pracuje s jednotkami	objemu, včetně nestandardních jednotek. - určování obvodu a obsahu 2D útvarů - určování objemu, povrchu a kostry krychle a hranolu. Síť krychle, kvádrů, tetraedru, trojbokého hranolu - středová i osová souměrnost - symetrie v různých geometrických prostředích: výstaviště, cesty, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa - osa úhlu			rovnoběžky i ve čtvercové síti - při konstrukcích využívá kolmost a rovnoběžnost - určuje obvod a obsahu 2D útvarů - uvědoměle pracuje s jednotkami (i netradičními) - určuje objem, povrch a kostru některých 3D útvarů - sestrojí model a síť krychle, kvádrů, tetraedru, trojbokého hranolu - rozpozná symetrické útvary v různých geometrických prostředích - určí osy souměrnosti útvaru - dokreslí útvar
---	--	---	--	--	--

					souměrný podle osy - sestrojí osu úhlu
Nestandardní aplikační úlohy a problémy řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	- ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus–omyl, řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace - objevuje zákonitost jako cestu k urychlení řešení úlohy	řešení matematických olympiád, Klokánka, sudoku, pyramid, hříček – sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště, rodina; strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla; geometrických: parkety, dřívka	KU KŘP	OSV 1, 2	- řešení a tvorba úloh v různých prostředích - schopnost analyzovat slovní popis situace nebo procesu prostřednictvím manipulace, obrázku, grafu, tabulky nebo souboru číselných vztahů - poznávání úloh s větším počtem řešení

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMATIKA

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu informatika ve 4. a 5. ročníku, 1 hodina týdně.

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Od 1. ročníku je především v přírodovědných předmětech, ale i v jazycích a matematice používána výpočetní technika jako pomůcka pro výuku v rámci mezipředmětových vztahů. Jedná se především o práci s výukovými programy, práci na internetu, seznamování se s internetovými stránkami školy, používání školního intranetu či přípravu referátů a informací do vyučování i běžného života. Na žáka je kladen postupně důraz k práci na počítači a jiných elektronických přístrojů a jejich používání až do 5. ročníku, kde je výuka v rámci rozvrhu. Výuku dělíme kvůli počtu žáků a počítačů na poloviny (část u počítačů, část ve třídě u prezentací a výkladu).

Výchovné a vzdělávací strategie

V rámci osnov naší školy je výuka zařazena ve 4. a 5. ročníku, část očekávaných výstupů se realizuje již v nižších ročnících v rámci mezipředmětových vztahů.

Cílem předmětu informatika je seznámit žáka s prací především na počítači a dalších elektronických zařízeních – mobil, tablet, tiskárna, skener aj. K dosažení cílů využíváme moderní vybavení školy. Výuka je praktická bez zbytečného zapisování a memorování. Žáci mnohé problémy řeší sami a v rámci výuky formou diskuse se navzájem poučují a předávají si již nabyté zkušenosti.

Výuka informatiky ukazuje žákům širokou škálu možností využití počítačů a další techniky. Žák sám tak objevuje v počítači nejen možnost zábavy, ale i poučení a pomoci. Zároveň se učí kriticky myslet, uvědomí si možná nebezpečí při práci s technikou, ochraně dat a svého soukromí.

Výpočetní technika je nedílnou součástí našeho života, žák získává vědomosti k jejímu využívání a je upozorňován na možnosti zneužívání. Jako hlavní výstup vědomostí, dovedností a postojů žáka považujeme zpracovanou ročníkovou práci včetně obhajoby.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Inf – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Data, informace a modelování vyčte informace z daného modelu popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	- vyčte informace z daného modelu - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů			
Algoritmizace a programování popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení sestavuje a testuje symbolické zápisy	- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu porovnání postupu s jiným a diskuse o nich			

postupů					
Informační systémy v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení části systému a vztahy mezi nimi shodné a odlišné vlastnosti objektů			
Digitální technologie najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede	digitální zařízení a jejich účel prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací uložení dat, otevírání souborů pravidla bezpečné práce s digitálním			

zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	zařízením uživatelské účty, hesla			
---	--	--------------------------------------	--	--	--

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Data, informace a modelování vyčte informace z daného modelu popisuje konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	- vyčte informace z daného modelu - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace	KU KŘP KK	OSV 1–12 GV 1–3	využití staré výpočetní techniky v kabinetech přednáška o vývoji výpočetní techniky externistou školní intranet – propojení techniky, tiskárna, skener... technologie budovy – od centrály k počítači

Algoritmizace a programování - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm	- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem			
--	---	---	--	--	--

případnou chybu					
Informační systémy v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslování a nečíslování seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu			
Digitální technologie najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede	hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů počítačové sítě: propojení technologií,			

zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	(bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla			
---	--	--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Inf – 5. ročník

V programu ponecháváme na přechodnou dobu rozpracovaný plán výuky z předešlého období. Od září 2023 pak bude starý a nový plán sloučen podle zkušenosti ze školního roku 2022-2023.

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
-------------------------	-------------------------------	--------------	------------	---------------------	----------

Základy práce s počítačem ▪ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	▪ využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce, historie předávání informací - vývoj výpočetní techniky - struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení - operační systémy, základní programy a jejich funkce - seznámení s formáty souborů a prohlížeči (docx, gif, jpg, pdf, pptx, xlsx) - multimediální využití počítače - jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software - systém ukládání dat na počítačích a veřejné složce - školní síť, propojení techniky	KU KŘP KK	OSV 1–12 GV 1–3	- využití staré výpočetní techniky v kabinetech - přednáška o vývoji výpočetní techniky externistou - školní intranet – propojení techniky, tiskárna, skener... - technologie budovy – od centrály k počítači
▪ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	▪ respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady ▪ dodržuje řád počítačové	- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky - řád počítačové učebny - bezpečnost internetu, sociální sítě, sdílení informací – prevence	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1–12	- počítačová učebna má striktní pravidla – nutné dodržovat všemi žáky

	učebny ▪ dodržuje hygienická pravidla při práci s počítačem				
▪ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	▪ chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím ▪ zachovává systém ukládání dat	- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software - systém ukládání dat na počítačích a veřejné složce	KU KŘP KK KSP KP		- dbát na pořádek na počítačích a veřejné složce
Vyhledávání informací a komunikace ▪ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	▪ při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ▪ ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou ná vaznost	- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - metody a nástroje vyhledávání informací - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy, klíčová slova	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1–12 GV 1–3 MEV 1–5	- propojit se slohem - klíčová slova

▪ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	▪ vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	- orientace ve vyhledávacích informacích - práce s webem školy a dalších organizací	KU KŘP KP	OSV 1–12 GV 1–3 MEV 1–5	- žáci ovlivňují vzhled a náplň webu školy - web školy je domovskou stránkou na internetu
▪ komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	▪ komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- elektronická pošta, skype, další možnosti	KU KŘP KK KSP KO KP	OSV 1–12 GV 1–3 MEV 1–5	- komunikace s pedagogem formou emailu a dalších dle pravidel
Zpracování a využití informací ▪ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	▪ pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru ▪ elektronicky zpracuje článek a podklady do Ostopovického zpravodaje	- základní funkce textového a grafického editoru - práce s Microsoft Office – Word, Power Point, vkládání obrázků, úprava obrázků a fotek, ukázka Excel, příprava portfolií	KU KŘP KK	OSV 1–12 GV 1–3 MEV 1–5	- příprava školních portfolií - příprava článků do Ostopovického zpravodaje (školní redakční rada)

▪ připraví a prezentuje ročníkovou práci	▪ připraví a prezentuje ročníkovou práci dle pravidel	- realizace ročníkové práce v programu Word - prezentace ročníkové práce v programu Power point - pravidla pro psaní ročníkové práce	KU KŘP KK KSP KO KP	OSV 1–12 GV 1–3 MEV 1–5	- práce v hodinách INF i po vyučování (především pokud žák potřebuje pomoc a nemá doma potřebnou techniku) - ročníková práce je završení studia na škole se všemi náležitostmi dle pravidel
--	---	--	------------------------------------	-------------------------------	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast je v 1. - 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Prvouka v 1. až 3. ročníku a předmětem Člověk a jeho svět ve 4. a 5. ročníku

Člověk a jeho svět

Charakteristika vyučovacího předmětu v 1. vzdělávacím období

Vyučovací předmět Prvouka má v 1. období nejen vzdělávací, ale i výrazný výchovný charakter. Upevňuje a rozšiřuje nabyté informace o žakově nejbližším okolí. Dále u žáků vytváří vztah k životu, přírodě, vlasti, k ostatním lidem i k sobě samým. Žáci se zde učí také základním pracovním a režimovým návykům, získávají vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost a vědomí sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději kolem sebe.

Charakteristické pro výuku Prvouky v 1. období základního vzdělávání je také její prolínání s učivem ostatních předmětů.

Žáci si rozšiřují a poznávají látku především na základě pozorování, pokusů, terénní výuky tříděním obrazového materiálu a vyhledáváním a zpracováváním informací. Klademe důraz na tvořivou činnost, činnostní učení, propojení vlastní zkušenosti s novým poznatkem, aktivizování a zapojení všech smyslů dětí a spojení vědomostí s citovým prožitkem, které vedou k dobrému zapamatování i k výchovnému působení na žáky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu Prvouka žáci využívají vlastní zkušenosti a jsou vedeni tak, aby docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování.

Je kladen důraz na všeobecný rozvoj vědomostí, dovedností a postojů žáků tak, aby je žák nejen znal, ale dokázal je využít i v běžném životě.

Ve vyučovacím předmětu Prvouka jsou zařazovány převážně metody slovní, názorně-demonstrační, praktické a aktivizující žáka, například vyprávění, rozhovor (je třeba dát dětem prostor k vyjádření jejich názorů), vycházky (terénní výuka), exkurze (místní knihovna, církevní budovy, památníky, muzeum), návštěva dopravního hřiště, výroba didaktických pomůcek, účast na výukových programech zaměřených na určité téma, projektová výuka, pozorování přírody, uspořádání výstavek, pokusy, třídění a vyhledávání materiálů a informací, hry, rébusy, hádanky, osmisměrky, dramatická výchova, vystoupení, besídky, brigády, besedy. Výuka o regionu, Ostopovicích a našem nejbližším okolí je souhrnně pojata celoškolským tématem Naše Ostopovice. Při výuce prvouky postupujeme dle regionálního a fenologického principu – tedy v pravý okamžik na nám známém místě.

Charakteristika vyučovacího předmětu v 2. vzdělávacím období

Výuka Člověk a jeho svět ve 2. vzdělávacím období navazuje na učivo Prvouky v 1. období, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Učivo je probíráno ve 4. a 5. ročníku 3 hodiny týdně. Látka je rozdělena dle RVP do oblastí – Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví. Koncepce výuky je

postavena na pochopení vztahu mezi živou a neživou složkou přírody, na objevování našeho životního prostředí a vnitřním přijetí zodpovědnosti za své chování. Klíčovým pochopením je environmentální hledisko – příroda dokáže existovat bez člověka, člověk bez přírody ne. Výuka je cíleně zaměřena na poznávání vztahů ve světě na nejbližším okolí – školní průřezové téma Naše Ostopovice. Z této zkušenosti žáci odvozují vazby v širších souvislostech až ke globálním problémům současného světa. Žáci řeší problémy pomocí činností, prožitků a propojením vlastních zkušeností s novými poznatky. Učivo je zaměřeno na vlastní zjišťování a aktivitu. Látka je probírána ve spirále. Mnohé učivo, které bylo osvojeno v 1. období, je rozšiřováno a opakováno k upevnění a získání všeobecného přehledu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Člověk a jeho svět jako soubor informací o přírodě, člověku a společnosti je důležitou součástí výchovně-vzdělávacího procesu základní školy. V našem pojetí výuky je kladen důraz na všeobecný rozvoj vědomostí, dovedností a postojů žáků. Vědomosti si tak žák nejen zapamatuje, ale je schopen je využívat v běžném životě. Tematické plány jsou nastaveny dle průběhu roku. Výuku tak naplňujeme na základě možností, které přináší změna ročních období.

Součástí výuky jsou nejen frontální přenos informací s důrazem na zafixování vědomostí, ale i vlastní aktivita a vnoření se do problematiky.

Využívané strategie a metody: samostatná práce, práce ve skupině, příprava dlouhodobých úkolů a vypracování výstupů (plakáty, infoletáky, výtvarné práce, novinové články, zamyšlení, soubor pomůcek), přírodovědné vycházky, tematická výuka, projektové vyučování, exkurze na pracoviště rodičů, exkurze do různých nejen vzdělávacích zařízení (Lipka), přírodní učebny, chráněné rezervace, mykologické centrum, výstavy, hvězdárna, anthropos, muzea, knihovny, církevní budovy, památníky, historické budovy, návštěvy divadel, veřejné budovy, výroby a jednotlivé provozovny. Součástí vyučování je účast na přednáškách a vystoupení na folklorních představeních. K upevnění vědomostí slouží studium historických materiálů, četba knih, pověstí a kronik. V rámci výuky používáme dramatizaci, názornost, napodobování, reprodukci. Samotní žáci jsou aktivní při vyhledávání informací a vytváří si vlastní učební materiály. Škola disponuje vlastními učebními materiály, které jsou přizpůsobeny požadavkům na názornost s důrazem na jasné poznávání vztahů mezi lokalitou a širokým okolím. Při výuce využíváme zázemí počítačové učebny.

Zapojením různých metod a postupů je vytvářen komplexní pohled na život na naší planetě s důrazem vědomosti závislosti člověka na přírodě. Tento environmentální aspekt působí jako hlavní myšlenka celého učiva. Při osvojování nové látky je kladen důraz na pochopení textu. Využíváme metody kritického myšlení. Prvouka využívá mezipředmětové vazby. Hodnocení žáků je řešeno v samostatné kapitole ŠVP.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prv – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Místo, kde žijeme vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- řekne z paměti adresu svého bydliště - při vycházce po Ostopovicích ukáže své bydliště a cestu do školy - pojmenuje nebezpečí, která mu hrozí při cestě do školy - orientuje se v areálu školy - nakreslí, vymodeluje svůj pokoj, třídu	- Domov - Škola - Cesta do školy - Bezpečnost	KU KŘP KK	VDO 1	- vycházka - vytvoření plánu cesty - diskuse - plakát o Nebezpečí - Naše Ostopovice
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- nakreslí vlajku ČR - na mapě ČR ukáže Prahu, Brno a svoji obec - pozoruje a popisuje změny ve své obci (stavby, vegetace, Hitlerova dálnice...)	- Domov - Obec - Ostopovice - Brno - Naše vlast – Česká republika	KU KŘP KK	GV 1 EV 4 VDO 2	- naučná vycházka po obci - obrazové materiály - propojení s VV - Naše Ostopovice
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	- neničí úmyslně rostliny ani neubližuje živočichům - třídí odpad do nádob ve třídě a ve škole - vysvětlí v okolí Ostopovic rozdíl mezi neporušenou krajinou a krajinou přeměněnou člověkem - poznává a obdivuje krásu krajiny i lidský výtvar	- Krajina v okolí domova - Přírodniny, suroviny, výrobky - Odpady - Ochrana přírody	KU KŘP KK	EV 1, 4	- výukový program - výlet do přírodního okolí - propojení s PČ – tvorba z různých materiálů - úklid odpadků v okolí - třídění odpadu

Lidé kolem nás ▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	▪ vyjmenuje členy své nejbližší rodiny a seřadí je podle stáří ▪ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ▪ navrhuje pravidla třídní smlouvy ▪ aplikuje pravidla z třídní smlouvy na své vlastní chování <i>MPP:</i> – oslovuje ostatní spolužáky křestními jmény – používá prvky verbální komunikace (pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva) a neverbální komunikace (úsměv, mimika, podání ruky, zrakový kontakt) – dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě (mluví pouze jeden, naslouchání, jasné, hlasité vyjádření)	- Naše škola - Spolužáci - Rodina	KŘP KK KSP KO	OSV 7 MUV 1–3 VDO 1, 2	- popis osoby - třídní smlouva - pravidla chování - hodnocení chování
▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	▪ vytváří výrobky na jarmark a další školní akce ▪ pantomimicky ztvárňuje různá povolání ▪ udržuje pořádek ve třídě	- Lidské výtvary - Zboží - Zaměstnání a profese	KŘP KK KSP KO	OSV 1 VDO 1, 2	- propojení s PČ – výrobky na jarmark - práce rodičů - diskuse se zástupci

	▪ pečuje o pokojové rostliny a domácí mazlíčky ▪ všímá si a váží si práce své, rodičů, spolužáků a zaměstnanců školy a dalších				profesí - dramatická výchova - třídní služba
Lidé a čas ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	▪ přepisuje (převypráví) měsíční plán třídy do kalendáře ▪ zaznamenává do kalendáře datum svých narozenin, svátku a další významné dny ▪ čte čas na hodinách (celá a půl) ▪ nastaví určený čas na modelu hodin ▪ popisuje své zážitky z cestování a volného času	- Kalendářní rok - Školní rok - Rok, roční období - Měsíce, týdny, dny - Hodiny - Můj volný čas - Oslava narozenin	KU KŘP KSP KO	OSV 1	- práce s kalendářem a modelem hodin - fotografie z výletů - suvenýry
▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	▪ nakreslí typické symboly významných dnů a popíše tradice a zvyky ▪ aktivně se účastní školních akcí	- Zvyky a tradice - Vánoce - Velikonoce - Pašijový týden - Dušičky a Halloween - Masopust - sv. Martin - sv. Mikuláš	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 MUV 1 VDO 1, 2	- dramatická výchova - divadlo - práce s kalendářem - četba o tradicích - lidové zvyky v Ostopovicích
▪ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo	▪ setkává se s rodáky z Ostopovic ▪ navštíví důležitá místa v obci	- region	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 MUV 1 GV 1 VDO 2 MEV 2	- naučná vycházka po Ostopovicích

báje spjaté s místem, v němž žije					
Rozmanitost přírody ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	▪ popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích na školní zahradě, při procházce po obci ▪ uvádí příklady činností, které vykonávají lidé v jednotlivých ročních obdobích ▪ provádí činnosti, které souvisí s daným obdobím ▪ charakterizuje 4 roční období a přiřazuje k nim příslušné měsíce	- Kalendářní rok - Jaro - Léto - Podzim - Zima	KU KŘP KK	EV 4	- vycházka do přírody a do obce - terénní výuka - terénní batohy - sportování - práce na zahradě

▪ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	▪ podle nápadných znaků rozlišuje živou a neživou přírodu ▪ roztřídí známé přírodniny ▪ vysvětlí, jak se od sebe liší rostliny (stromy, keře, byliny) ▪ popíše společné znaky různých živočichů ▪ popíše a pojmenuje živočichy a rostliny, které se nacházejí na určitém místě ▪ sbírá jedlé plody rostlin, vychutnává si jejich chuť a popíše je ▪ pracuje s terénním batohem ▪ pěstuje rostliny na záhoně ▪ vnímá všemi smysly rozmanitost a jedinečnost jednotlivých rostlinných a živočišných druhů	- Živá a neživá příroda - Základní podmínky života - Společné znaky rostlin - Společné znaky živočichů - Stavba těla živočichů - Společenstva (pole, les, louka, rybník, zahrada, sad...) - Ovocné stromy a keře - Zelenina - Polní plodiny - Léčivé rostliny	KU KŘP	EV 1	- terénní výuka - práce s obrazovým materiálem - terénní batohy - sběr přírodnin - péče o okolní přírodu (sběr odpadků, krmení v zimě) - využití přírodnin ve VV a PČ - didaktické materiály Lipka - encyklopedie
▪ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	▪ odůvodní nezbytnost vody, vzduchu, živin a slunečního záření pro rostliny, živočichy i člověka ▪ pěstuje rostliny ve třídě a na zahradě ▪ používá zařízení na měření objemu, hmotnosti, délky a teploty a měří veličiny ▪ hmatem rozlišuje různé materiály a jejich základní vlastnosti	- Podmínky života na Zemi - Školní záhon - Sluneční soustava - Látky a jejich vlastnosti	KU KŘP KP	EV 2	- práce na záhonu a venkovní učebně - výsev bylin - obrazové materiály - pokusy - propojení s VV

	▪ využívá pomůcky kabinetů a určuje jejich možnosti využití ▪ pracuje s terénními batohy ▪ vytváří si vlastní pomůcky pro pokusy ▪ navrhuje postupy pro jednoduché pokusy				
Člověk a jeho zdraví ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	▪ popíše vnější stavbu lidského těla na sobě i spolužákovi ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky ▪ svoji svačinu zaznačí do pyramidy výživy pro děti a posoudí, zda je dostatečně vyvážená ▪ zaznamená množství tekutin vypitých za jeden den ▪ objasní pojem zákeřná kostka a ví, že více než jedna za den škodí ▪ své pohybové aktivity přiřadí k úrovním pohybové pyramidy pro děti ▪ obléká se dle aktuálního počasí ▪ jedná podle třídní smlouvy tak, aby neohrozil sebe ani ostatní ▪ zaznamenává vykonávání hygienických návyků a popisuje je	- Člověk a jeho zdraví - Naše tělo - Žijeme zdravě	KU KŘP KSP KO	OSV 2	- potravinová pyramida - pohybová pyramida - společné svačiny a hostiny - pracovní sešit PaV – Pohyb a výživa - měření a záznam konzumace

▪ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	▪ identifikuje dopravní značky v okolí školy ▪ jako chodec a účastník silničního provozu se dopravními značkami řídí ▪ volí pro hru a trávení volného času bezpečná místa ▪ dopravuje se do školy různými způsoby a bezpečně	- Cesta do školy - Pravidla silničního provozu - Dopravní značky - Péče o zdraví	KU KŘP KSP KO	VDO 2	- didaktické materiály a hry k dopravní výchově - jízda na kole a koloběžce - dramatizace
▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci ▪ odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná ▪ v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro druhé	- Soužití lidí	KŘP KSP KK KO	OSV 11 VDO 2	- dramatická výchova - diskuse - plakát o bezpečnosti
▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- Situace hromadného ohrožení	KŘP KK KSP KO	OSV 11, 12	- dramatická výchova - beseda - nácvik požárního poplachu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prv – 2. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Místo, kde žijeme vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- pojmenuje a vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy - pamatuje si, kde bydlí a dojde bezpečně ze školy domů - vyjmenuje možná nebezpečí v nejbližším okolí - rozliší vhodné a nevhodné chování ve školní třídě - vysvětlí účel školních prostor	- Domov - Škola - Cesta do školy - Bezpečnost	KU KŘP KK	VDO 1 OSV 2, 8, 9	- vycházka - vytvoření plánu cesty - práce s mapou - diskuse - plakát o nebezpečí - nácvik bezpečného chování v různých situacích (dramatizace)
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - popíše rozdíl mezi městem a vesnicí - pozoruje vliv člověka na přírodu - vyhledá na mapě ČR hlavní město Prahu a další velká města	- Domov - Obec - Ostopovice - Brno - Naše vlast – Česká republika - Jsme Evropané	KU KŘP KK	GV 1 EV 4 VDO 2	- vycházka po obci - návštěva centra města Brna - práce s mapou Evropy a ČR - obrazové materiály - propojení s VV
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a	- neničí úmyslně rostliny ani neubližuje živočichům - pojmenuje věci ve třídě a roztřídí je dle materiálu	- Krajina v okolí domova - Přírodniny, suroviny,	KU KŘP KK	EV 1, 4	- výukový program - výlet do přírodního okolí - propojení s PČ –

rozmanitost	▪ třídí odpad do nádob ve třídě a ve škole ▪ vysvětlí v okolí Ostopovic rozdíl mezi neporušenou krajinou a krajinou přeměněnou člověkem ▪ poznává a obdivuje krásu krajiny i lidský výtvar ▪ sleduje turistické značení	výrobky - Odpady - Ochrana přírody			tvorba z různých materiálů - úklid odpadků v okolí třídění odpadu
Rozmanitost přírody ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ uvádí příklady činností, které vykonává sám i ostatní lidé v jednotlivých ročních obdobích, a jejich vliv na přírodu ▪ charakterizuje 4 roční období a přiřazuje k nim příslušné měsíce	- Kalendářní rok - Jaro - Léto - Podzim - Zima	KU KŘP KK	EV 4	- vycházka do přírody - terénní batohy - terénní výuka
▪ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	▪ objasní základní podmínky pro život na Zemi ▪ rozlišuje živou a neživou přírodu podle nápadných znaků ▪ sbírá přírodniny ▪ roztřídí a pojmenuje vybrané přírodniny ▪ popíše společné znaky různých živočichů, popíše stavbu jejich těla	- Živá a neživá příroda - Základní podmínky života - Rostliny - Houby - Živočichové - Společenstva (pole, les, louka, rybník)	KU KŘP	EV 1, 4 GV 1, 3	- vycházka, práce s obrazovým materiálem - terénní batohy - rybník Šelše - terénní výuka - školní zahrada - sběr přírodnin - výstava přírodnin - péče o okolní přírodu (sběr odpadků,

	▪ třídí savce a ptáky podle nápadných znaků ▪ charakterizuje dané společenstvo, pojmenuje a porovnává vybrané organismy, které se zde nacházejí ▪ roztřídí ovoce a zeleninu ▪ konzumuje dostatek ovoce a zeleniny ▪ seznamuje se s léčivými rostlinami, plevelnými rostlinami i bylinkami ze záhonu ▪ připraví záhon pro výsev, pracuje podle pokynů ▪ zachází správně s náradím při obdělávání zahrady ▪ pěstuje rostliny ▪ vnímá všemi smysly rozmanitost a jedinečnost jednotlivých rostlinných a živočišných druhů	- Ovocné stromy a keře - Zelenina - Polní plodiny - Léčivé rostliny - Ostopovice a okolí			- krmení v zimě) - využití přírodnin ve VV a PČ - didaktické materiály Lipky - určovací klíče - encyklopedie - pyramida výživy pro děti - práce na záhonu - příprava a konzumace pokrmů či tekutin s využitím bylinek
▪ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	▪ odůvodní nezbytnost vody, vzduchu, živin a slunečního záření pro rostliny, živočichy i člověka ▪ navrhuje a realizuje jednoduché pokusy ▪ používá zařízení na měření objemu, hmotnosti, délky a teploty a měří veličiny ▪ rozlišuje různé materiály a	- Podmínky života na Zemi - Školní záhon - Sluneční soustava - Látky a jejich vlastnosti	KU KŘP KP	EV 2	- práce na záhonu a venkovní učebně - výsev bylin - obrazové materiály - pokusy propojení s VV

	jejich základní vlastnosti ▪ využívá pomůcky kabinetů a určuje jejich možnosti využití ▪ pracuje s terénními batohy ▪ vytváří si vlastní pomůcky pro pokusy				
Lidé kolem nás ▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	▪ vyjmenuje členy své nejbližší rodiny a seřadí je podle věku ▪ pojmenuje další členy rodiny a popíše vztahy mezi nimi ▪ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ▪ dodržuje společenská pravidla při kontaktu s jinými lidmi i spolužáky ▪ slaví rodinné svátky ▪ zná datum svého narození ▪ navrhuje pravidla třídní smlouvy ▪ koriguje své chování dle pravidel třídní smlouvy <i>MPP:</i> – <i>projevuje základní úctu k životu, k člověku, je zdvořilý</i> – <i>je schopen představit sebe, svoji rodinu</i> – <i>uvědomuje si svoje silné stránky, svoje schopnosti</i>	- Naše škola - Spolužáci - Rodina	KŘP KK KSP KO	OSV 7, 8 VDO 1, 2 MUV 1–3	propojení s ČJ - popis osoby - rodokmen - třídní smlouva - pravidla chování - hodnocení chování - školní psycholog - dramatická výchova

	<i>a dovednosti</i> – přijímá sebe sama – popřeje kamarádovi k narozeninám – vyjadřuje uznání a pochvalu, projevuje pozornost – přijímá pochvalu a uznání				
▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	▪ pojmenuje profesi rodičů a objasní jejich význam ▪ dbá na pořádek ve třídě ▪ vykonává práci pro třídu ▪ spolupodílí se na organizaci a průběhu školních akcí ▪ pečuje o rostliny a domácí mazlíčky ▪ pojmenuje věci, které běžně používá, pozná, z čeho jsou vyrobeny ▪ popíše význam základních lidských výtvorů pro život v přítomnosti a dopad jejich výroby a využívání na přírodu ▪ všímá si a váží si práce své, rodičů, spolužáků a zaměstnanců školy a dalších	- Práce a volný čas - Zaměstnání a profese - Lidské výtvary	KŘP KK KSP KO	OSV 7, 10 VDO 1, 2	- práce rodičů - exkurze do zaměstnání rodičů - dramatická výchova - propojení s PČ (výrobky na jarmark)
Lidé a čas ▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj	▪ uvede 12 měsíců podle školního i kalendářního roku ▪ účelně využívá třídního kalendáře ▪ řadí názvy dnů v týdnu ▪ popíše činnosti typické pro	- Lidé a čas - Kalendářní rok - Školní rok - Rok, roční období - Měsíce, týdny,	KU KŘP KSP KO	OSV 1, 3	- práce s kalendářem a modelem hodin - minulost obce (besedy, místní výstavy...) - starožitné věci

v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	různé části dne ▪ zapíše datum dvěma způsoby ▪ orientuje se na ciferníku hodin ▪ nastaví určený čas na modelu hodin ▪ vypráví o svých zážitcích ▪ plánuje svoji činnost v blízké budoucnosti včas přichází do vyučování a včas je připraven na hodinu	dny - Hodiny			
---	---	-------------------------	--	--	--

▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	▪ dodržuje české tradice a zvyky ▪ napíše přání do nového roku ▪ srovnává minulost se součastností na konkrétních příkladech <i>MPP:</i> – <i>projevuje základní úctu k životu, k člověku, je zdvořilý</i> – <i>je schopen představit sebe, svoji rodinu</i> – <i>uvědomuje si svoje silné stránky, svoje schopnosti a dovednosti</i> – <i>přijímá sebe sama</i> – <i>popřeje k svátkům</i>	- Zvyky a tradice - Vánoce - Advent - Velikonoce - Dušičky a Halloween	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 MUV1 VDO 1, 2	- dramatická výchova - divadlo - tvorba časové osy - prohloubení vědomí tradičních svátků v ČR a lidových zvyků v Ostopovicích - četba o tradicích
▪ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	▪ seznamuje se s brněnskými pověstmi ▪ setkává se s rodáky z Ostopovic ▪ navštíví důležitá místa v obci a odvodí jejich účel	region	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 MUV 1 GV 1 VDO 2 MEV 2	- naučná vycházka po Ostopovicích - brněnské pověsti - spolupráce s obcí

Člověk a jeho zdraví ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	▪ popíše stavbu lidského těla, umístí popisky na místo ▪ vyjmenuje základní orgány lidského těla (mozek, srdce, ledviny, žaludek, střeva) ▪ složí model kostry ▪ dodržuje základní hygienické návyky, zdůvodní jejich vztah ke zdraví ▪ posoudí svoji svačinu porovnáním s pyramidou výživy pro děti ▪ zaznamená svou týdenní konzumaci ovoce a zeleniny ▪ sleduje množství tekutin vypitých za jeden den ▪ objasní pojem zákeřná kostka a ví, že více než jedna za den škodí ▪ přemýšlí o záměru a pravdivosti (televizní) reklamy ▪ přiřadí své pohybové aktivity k úrovním pohybové pyramidy pro děti	- Člověk a jeho zdraví - Naše tělo - Žijeme zdravě	KU KŘP KSP KO	OSV 1, 2, 3, 11 MUV 1 MEV 1	- tvorba potravinové a pyramidy - pohybová pyramida pro děti - obrazy orgánových soustav - modely těla a kostry - soutěž Zdravé zuby - společná svačina a OZ hostina - pracovní sešit Pohyb a výživa (PaV), záznam konzumace - dramatická výchova
---	---	--	----------------------------------	--	--

▪ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	▪ uvede příklady dopravních prostředků ▪ rozliší bezpečné a nebezpečné chování v silničním provozu ▪ správně vybarví semafor pro chodce i řidiče ▪ řídí se pokyny semaforu pro chodce – Stůj!, Volno! ▪ identifikuje dopravní značky, vysvětlí, co znamenají ▪ jako účastník silničního provozu se jimi řídí ▪ volí pro hru a trávení volného času bezpečná místa ▪ rozliší bezpečné chování pro prevenci úrazů	- Cesta do školy - Pravidla silničního provozu - Dopravní značky - Péče o zdraví	KU KŘP KSP KO	VDO 2, OSV 1, 3, 8, 11	- návštěva dopravního hřiště - didaktické materiály a hry k dopravní výchově - vycházka - propojení s VV a PČ - jízda na kole a koloběžce
▪ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	▪ vysvětlí, jak se zachovat, když ho bude někdo obtěžovat, něco nabízet či někam lákat ▪ odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná ▪ v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro druhé ▪ pamatuje si důležitá telefonní čísla na hasiče, rychlou záchrannou službu i policii	- Soužití lidí - Integrovaný záchranný systém - Důležitá telefonní čísla	KŘP KSP KK KO	OSV 8, 11 VDO 2	- dramatická výchova - beseda s policistou - preventivní program Hasík - telefonní hovor - školní psycholog

▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	▪ popíše nebezpečí mimořádných událostí (požár, potopa...) ▪ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- Situace hromadného ohrožení	KŘP KK KSP KO	OSV 8, 11, 12	- dramatická výchova - beseda - preventivní program Hasík - nácvik evakuace při požárním poplachu
--	--	---	------------------------	---------------	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prv – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Místo, kde žijeme vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- napiše z paměti adresu svého bydliště - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy - pojmenuje nebezpečí, která mu hrozí při cestě do školy - orientuje se v prostorách školy a vysvětlí účel jednotlivých částí	- Domov - Škola - Cesta do školy - Bezpečnost	KU KŘP KK	VDO 1	- vycházka - vytvoření plánu cesty - práce s mapou - diskuse - plakát o nebezpečí
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	- začlení svou obec do příslušného kraje - pozoruje změny v obci a navrhuje další možné úpravy - vysvětlí účel jednotlivých částí krajiny kolem Ostopovic (zastavěná část, pole, lesy, louky, vodní plochy) - popíše rozdíl mezi městem a vesnicí - pozná na fotografiích a obrazech státní symboly ČR - vyznačí ČR v mapě Evropy - vyjmenuje sousední státy a ukáže je na mapě - vyhledá na mapě ČR hlavní město Prahu a další velká města - popisuje rozdíly na základě	- Domov - Obec - Ostopovice - Brno - Naše vlast – Česká republika - Jsme Evropané	KU KŘP KK	GV 1 EV 4 VDO 2	- naučná vycházka po obci - návštěva centra města Brna - práce s mapou Evropy a ČR - obrazové materiály - projekty zaměřené na státy Evropy - propojení s VV

	historických fotografií Ostopovic a okolí své obce				
	▪ vyjadřuje vztah ke svému domovu, obci, vlasti				
▪ rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	▪ orientuje se v krajině pomocí turistického značení ▪ nakreslí různými 4 světových stran na mapě ▪ na výlet do přírody se správně oblékne a vybaví si batoh na cestu ▪ v chráněném území se řídí informační tabulí ▪ neničí úmyslně rostliny ani neubližuje živočichům ▪ třídí odpad do nádob ve třídě a ve škole ▪ poznává, obdivuje a vyjadřuje hodnotu krajiny i lidského výtvoru	- Krajina v okolí domova - Orientace v krajině - Přírodniny, suroviny, výrobky - Odpady - Ochrana přírody	KU KŘP KK	EV 1, 4	- výukový program - výlet do přírodní rezervace - práce s mapou - propojení s PČ – tvorba z různých materiálů - úklid odpadků v okolí - třídění odpadu
Lidé kolem nás					
▪ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	▪ pracuje s rodokmenem ▪ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ▪ navrhuje pravidla třídní smlouvy ▪ aplikuje pravidla z třídní smlouvy na své vlastní chování <i>MPP:</i> – <i>buduje si pozitivní pohled na</i>	- Naše škola - Spolužáci - Rodina	KŘP KK KSP KO	OSV 7, MUV 1–3 VDO 1, 2	- propojení s ČJ - popis osoby - rodokmen - třídní smlouva - pravidla chování - hodnocení chování

	svět – zaměřuje se na pozitivní hodnocení druhých (členů své rodiny, spolužáků, kamarádů, cizích lidí) – umí poblahopřát k narozeninám a jiným příležitostem – vyjadřuje uznání a pochvalu, projevuje pozornost – přijímá pochvalu a uznání				
▪ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	▪ spolupodílí se na organizaci a průběhu školních akcí ▪ vyrobené zboží prodává ▪ vžívá se do role dospělého člověka, který má své povolání, a snaží se být užitečný pro ostatní ▪ dbá na pořádek ve třídě ▪ vykonává práci pro třídu, školu ▪ pečuje o pokojové rostliny a domácí mazlíčky ▪ popíše význam základních lidských výtvarů pro život v přítomnosti a dopad jejich výroby a využívání na přírodu ▪ všímá si a váží si práce své, rodičů, spolužáků a zaměstnanců školy a dalších	- Lidské výtvary - Zboží - Zaměstnání a profese	KŘP KK KSP KO	OSV 1 VDO 1, 2	- propojení s PČ – výrobky na jarmark - práce rodičů - diskuse se zástupci profesí - dramatická výchova - výuka příběhem GS - třídní služba
Lidé a čas	▪ účelně využívá třídního kalendáře	- Lidé a čas - Kalendářní rok	KU KŘ	OSV 1	- práce s kalendářem a modelem hodin

▪ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	▪ přečte čas na digitálních i analogických hodinách ▪ orientuje se ve svém denním režimu na základě časového údaje ▪ zapíše datum dvěma způsoby ▪ nastaví určený čas na modelu hodin ▪ vypráví o svých zážitcích ▪ plánuje svoji činnost v blízké budoucnosti ▪ zařazuje jednotlivé činnosti, oblékání a podmínky života do ročních období a měsíců a dnů v týdnu	- Školní rok - Rok, roční období - Měsíce, týdny, dny - Hodiny	KSP KO		- fotografie z výletů - suvenýry
▪ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	▪ slaví Vánoce, Velikonoce a další svátky ▪ nakreslí typické symboly a popíše tradice a zvyky jednotlivých svátků a oslav v rámci historických souvislostí ▪ vysvětlí pojem advent a názvy jednotlivých dní pašijového týdne ▪ v kalendáři vyznačí významné dny ▪ aktivně se účastní školních akcí ▪ srovnává minulost se současností na konkrétních příkladech	- Zvyky a tradice - Vánoce - Advent - Velikonoce - Pašijový týden - Dušičky a Halloween - Masopust - sv. Martin - sv. Mikuláš - hody, Morena	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 MUV 1 VDO 1, 2	- dramatická výchova - divadlo - tvorba časové osy - práce s kalendářem - četba o tradicích - lidové zvyky v Ostopovicích

	▪ na základě historických fotografií porovnává minulost a současnost <i>MPP:</i> – <i>buduje si pozitivní pohled na svět</i> – <i>zaměřuje se na pozitivní hodnocení druhých (členů své rodiny, spolužáků, kamarádů, cizích lidí)</i> – <i>umí poblahopřát k narozeninám a jiným příležitostem</i> – <i>vyjadřuje uznání a pochvalu, projevuje pozornost</i> – <i>přijímá pochvalu a uznání</i>				
▪ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	▪ seznamuje se s brněnskými pověstmi a interpretuje je ▪ navštíví důležitá místa v obci, odvodí jejich význam ▪ setkává se a diskutuje s rodáky z Ostopovic	- region	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 MUV 1 GV 1 VDO 2 MEV 2	- naučná vycházka po Ostopovicích - návštěva centra města Brna - významné památky - brněnské pověsti - spolupráce s obcí

Rozmanitost přírody ▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	▪ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ▪ uvádí příklady činností, které vykonává sám i ostatní lidé v jednotlivých ročních obdobích, a jejich vliv na přírodu ▪ zaznamenává aktuální stav počasí pomocí značek	- Kalendářní rok - Jaro - Léto - Podzim - Zima - změny klimatu	KU KŘP KK	EV 4	- vycházka do přírody - terénní výuka - terénní batohy - záznam počasí - sportování - obec
▪ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	▪ objasní základní podmínky pro život na Zemi ▪ podle nápadných znaků rozlišuje živou a neživou přírodu ▪ roztřídí a pojmenuje základní složky živé přírody (rostliny, živočichové a houby) ▪ sbírá přírodniny a prezentuje je sobě a ostatním ▪ přiřadí přírodniny (listy, plody, větve...) k obrázkům ▪ popíše a pojmenuje společné znaky různých živočichů ▪ uvede typické odlišnosti savců, ptáků, ryb a hmyzu ▪ charakterizuje dané společenstvo na základě názornosti a popíše živočichy a rostliny, které se	- Příroda regionu - Živá a neživá příroda - Základní podmínky života - Společné znaky rostlin - Části rostlin - Houby - Společné znaky živočichů - Stavba těla živočichů - Společenstva (pole, les, louka, rybník, zahrada, sad, ...) - Ovocné stromy a keře	KU KŘP	EV 1	- terénní výuka - práce s obrazovým materiálem - terénní batohy - sběr přírodnin - organizace výstavy - péče o okolní přírodu (sběr odpadků, krmení v zimě) - využití přírodnin ve VV a PČ - didaktické materiály Lipka - určovací klíče - encyklopedie - Přední hora, Šelše, okolí Ostopovic

	zde nacházejí ▪ vysvětlí na konkrétním příkladě závislost člověka na přírodě	- Zelenina - Polní plodiny - Léčivé rostliny - Ohrožené druhy rostlin a živočichů			
▪ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	▪ odůvodní nezbytnost vody, vzduchu, živin a slunečního záření pro rostliny, živočichy i člověka ▪ nakreslí schéma koloběhu vody na Zemi ▪ vyjmenuje planety sluneční soustavy v pořadí od Slunce ▪ zná tři skupenství látek (pevné, plynné, kapalné) a vysvětlí je na příkladu vody (led, pára, tekoucí voda) ▪ na základě jednoduchých pokusů určí společné a rozdílné vlastnosti známých látek	- Podmínky života na Zemi - Školní záhon - Sluneční soustava - Látky a jejich vlastnosti	KU KŘP KP	EV 2	- práce na záhonu - výsev řepky a osení - obrazové materiály - interaktivní programy - pokusy - propojení s VV
Člověk a jeho zdraví ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	▪ základní orgány lidského těla umístí na správné místo a objasní jejich funkci ▪ objasní vliv pohybu a vyvážené stravy na zdraví a vnitřní pohodu ▪ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky ▪ zaznačí svůj pohyb a stravu do pyramid, vysvětlí	- Člověk a jeho zdraví - Jak rosteme a vyvíjíme se - Naše tělo - Žijeme zdravě - Společné znaky s ostatními živočichy	KU KŘP KSP KO	OSV 2	- potravinová pyramida - pohybová pyramida - obrazy orgánových soustav - modely těla a kostry - společné svačiny a hostiny - pracovní sešit PaV – Pohyb a výživa - měření a záznam

	jednotlivá patra pyramid				konzumace
rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	- vyvsvětlí účel a význam dopravních značek - jako účastník silničního provozu se dopravními značkami řídí - volí pro hru a trávení volného času bezpečná místa - na příkladu popíše ohleduplné chování k druhým	- Cesta do školy - Pravidla silničního provozu - Dopravní značky - Péče o zdraví	KU KŘP KSP KO	VDO 2	- návštěva dopravního hřiště - didaktické materiály a hry k dopravní výchově - jízda na kole a koloběžce - dramatizace
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - vysvětlí nutnost obezřetnosti při setkání s cizí osobou - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - zná zpaměti důležitá telefonní čísla - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- Soužití lidí - Integrovaný záchranný systém - Důležitá telefonní čísla	KŘP KSP KK KO	OSV 11 VDO 2	- dramatická výchova - telefonní hovor - diskuse - plakát o bezpečnosti - beseda s policistou
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- popíše a vysvětlí nebezpečí mimořádných událostí (požár, potopa...) - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Situace hromadného ohrožení	KŘP KK KSP KO	OSV 11, 12	- dramatická výchova - beseda - nácvik požárního poplachu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ČAS – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Místo, kde žijeme určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- orientuje se v okolí Ostopovic, určuje světové strany dle přírodních znaků, buzoly, GPS - orientuje se v mapách okolí Brna i jiných území - navštěvuje chráněná území a chová se v nich dle daných pravidel a pravidel své bezpečnosti	- Mapy - Orientace v krajině - Ochrana přírody - Bezpečnost	KU KO	EV 3, 4 GV 1, 2 VDO 2, 4 OSV 1, 8, 11, 12	- terénní výuka - Naše Ostopovice - terénní batoh - mapové značky
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky, a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- zajímá se o místa, která navštěvuje ve volném čase, přiváží z cest zážitky, fotografie, obrázky, popř. malé vzorky přírodnin - zprostředkovává zážitky spolužákům a učiteli	- Změny v krajině způsobené člověkem - Znečištění půdy, vody, vzduchu - Ochrana přírody	KK KŘP	MEV 6	- vyprávění z cest, referáty, žáci žákům, prezentace, fotografie, ročníkové práce - tvorba průvodcovských brožur
Rozmanitost přírody objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi	- objasní důležitost neživé přírody pro člověka, pojmenuje její složky - rozpozná vzorek typů půdy, jednoduchým pokusem zjišťuje propustnost a další vlastnosti jednotlivých typů	- Základní podmínky života na Zemi - Horniny a nerosty - Počasí a podnebí - Voda - Zemědělství	KU KŘP KK KSP KP KO	EV 2, 4 GV 2 MEV 1, 2 MUV 4 VDO 2	- výukový program - pokusy - propojení s PČ - Naše Ostopovice - školní zahrada - budova školy

konečným vzhledem přírody a činností člověka	- půd - rozpozná skupenství vody a ukáže je ve venkovním prostředí - popíše do schématu koloběh vody v přírodě - šetří pitnou vodou - rozpozná základní horniny a nerosty dle jejich vlastností - uvede příklady potravních řetězců - chrání půdu, vodu, vzduch	- Pole, sady, vinice - Hospodářská zvířata - Koloběh látek v přírodě – potravní řetězce			
	- rozliší výrobek od přírodniny a charakterizuje tyto pojmy - vysvětlí původ výrobků denní potřeby - šetří potravinami a spotřebním zbožím	- Výrobky a přírodniny - Zemědělství	KU KŘP KK	EV 3, 4 GV 1	- práce s konkrétními předměty - Plodný podzim - budova školy
porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	pozná, pojmenuje a porovnává vybrané živočichy, rostliny a houby rodovým i druhovým názvem, k určování využívá atlasy, klíče, encyklopedie, internet	- Jedinec a druh - Základní podmínky života na Zemi - Rozmanitost podmínek života v Evropě, na světě - Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KU KŘP KO KK	EV 1, 2, 4 GV 1 MEV 2 MUV 5 VDO 2	- soustavné užívání rodových a druhových názvů - Naše Ostopovice - Školní zahrada - pozorování přírodnin - srovnávací tabulky
	jednoduše nakreslí a popíše stavbu rostlinného těla rostlin,	Stavba těla živých organismů	KU KK	EV 1, 4 GV 2	- využití živého materiálu - pozorování,

	živočichů a hub				pokusy
	▪ vyjmenuje rozdíly mezi planou a kulturní rostlinou ▪ vysvětlí pojem plevel ▪ rozezná bylinu a dřevinu ▪ rozpozná a pojmenuje základní druhy obilovin ▪ rozpozná typ stonku <i>stéblo</i> dle typických znaků	- Plané a kulturní rostliny - Pole, sady, vinice, zahrady - Zemědělství	KU KŘP	EV 1, 4 GV 2	- terénní ukázka - práce na zahradě - pozorování přírodnin, pokusy - školní zahrada - Naše Ostopovice
	▪ vyhledá v atlase hub houby jedlé, nejedlé a jedovaté ▪ pojmenuje vybrané druhy hub druhovým i rodovým názvem ▪ sbírá houby dle zásad bezpečného sběru hub ▪ na internetu vyhledá sídlo Mykologické poradny v Brně	- Houby - Naše Ostopovice	KP KŘP KK	EV 2, 4 MEV 1 OSV 1, 11	- sádrové modely - sběr hub v ostopovických parcích - práce s živými přírodninami - práce s atlasy - prázdninové zážitky - exkurze
	▪ pojmenuje určující znaky obratlovců a bezobratlých ▪ popíše základní části těla obratlovců ▪ vyjmenuje a vysvětlí typické vlastnosti živočichů ▪ rozdělí obratlovce do čtyř základních skupin a každou skupinu stručně charakterizuje ▪ uvědomuje si a zdůvodní výjimečnost každého druhu a chrání ho	- Hospodářská zvířata - Domácí mazlíčci - Divoká zvířata - biomů světa	KU KO KRP	EV 1, 4 GV 2	- nástěnné obrazy, mapy biomů - referáty - exkurze - výstavy - Fauna Moravy (MZM) - Zvířátkový den - Naše Ostopovice

▪ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	▪ vyjmenuje funkce lesa a uvede na příkladech ▪ popíše schéma lesních pater a stručně charakterizuje jejich funkce, složení a osídlení ▪ pozná a pojmenuje v přírodě vybrané druhy listnatých a jehličnatých lesních stromů ▪ efektivně pracuje s taškami Les a Voda	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KU KŘP	EV 1, 4 GV 1, 3	- tématická výuka - Přední hora - Šelše - Naše Ostopovice - Škola v přírodě
	▪ zkoumá drobné vodní živočichy a dle klíče je určuje ▪ uvádí příklady sladkovodních ryb	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KŘP KP KU KSP	EV 1, 4 MEV 2	- projektová výuka; využití terénních batohů - referáty - exkurze - beseda s rybáři
	▪ uvědomuje si význam luk a zdůvodní jejich ochranu	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KSP KU KŘP	EV 1, 3, 4 VDO 2 GV 1, 3 OSV 2, 12	- škola v přírodě - práce s konkrétními přírodninami
	▪ rozdělí jednotlivé druhy zeleniny do skupin podle konzumované části ▪ zkoumá všemi smysly aromatické rostliny ▪ popíše vegetační období ovocného stromu	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...) - Včely	KU KO KŘP	EV 1, 2 GV 1 MUV 1	- výstava podzimních plodů - pozorování, exkurze - beseda s včelařem - zpracování a konzumace pokrmů z ovoce, zeleniny a bylinek
▪ vysvětlí na základě	▪ demonstruje pomocí modelu	- Vesmír a Země –	KU	EV 2, 4	- návštěva

elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země a Slunce a dalších pomůcek střídání dne a noci, ročních období ▪ měří a zaznamenává teplotu do grafu	- Podnebné pásy - Počasí a podnebí	KŘP KK KSP KP KO	GV 1 MEV 2 MUV 4 VDO 2	Planetária - propojení s PČ - sestavení pokusu - pozorování změn v přírodě
▪ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	▪ provádí a zaznamenává jednoduché pokusy se složkami živé i neživé přírody ▪ zdůvodní jejich postup, vyhodnotí a vysvětlí jeho výsledky	- Pokusy	KU KŘP KK KP	OSV 1 EV 3, 4 GV 1, 2	- pokusy - propojení s matematikou
▪ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	▪ třídí odpady do nádob na separovaný odpad ▪ navštíví sběrný dvůr v Ostopovicích a seznámí se s jeho provozem a vysvětlí jeho význam ▪ účelně používá školní kompostér, využívá kompost ▪ šetří elektrickou energií ▪ chrání vše živé a neživé včetně sebe ▪ uvede příklady zásahů člověka do přírody a posoudí je ▪ navrhne jiné způsoby zacházení s přírodou a zdůvodní je	- Zemědělství - Bioodpad - Hygiena - Znečištění - Ochrana přírody - Zdraví	KO KP KŘP	EV 3	-
Lidé kolem nás ▪ vyjádří na základě vlastních zkušeností	▪ je tolerantní, pomáhající a spolupracující s lidmi v různých etapách vývoje (pomáhá a spolupracuje	- Rodina - Domov - Přátelství - Obec	KO KSP	OSV	- Hejný – rodokmeny - MPP – minimální preventivní

základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	- s dětmi mladšími, vrstevníky i staršími, rodiči, seniory...) ▪ je citlivý a empatický <i>MPP:</i> – poznává druhé – popíše význam kamarádství (důležitost kamarádů, jak kamarádství vzniká, jak si kamarády získat a udržet) – je tolerantní, akceptuje druhého v jeho jinakosti – umí odpouštět – popíše rozdíly mezi chlapci a děvčaty – dokáže projevit lásku a náklonnost	- Komunita - Chování vůči přírodě			program
▪ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	▪ nebojí se oznámit, že jemu nebo kamarádům někdo ubližuje ▪ zastane se po právu ▪ buduje přátelství ve svém kolektivu	- Mezilidské vztahy - Šikana - Chování lidí - Kultura	KK KSP KŘP KO	OSV VDO	- Práce se Školním řádem - Global Storylines (Obr) - vztahy ve třídě - práce se školním psychologem
Člověk a jeho zdraví ▪ využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	▪ porovná podobu a životní styl současného člověka, předchůdce lidoopů a vybraných vývojových fází vývoje současného člověka ▪ vyjmenuje, popíše a ukáže jednotlivé orgánové soustavy lidského těla ▪ efektivně pracuje s pomůckami orgánových soustav	- Vývoj člověka na Zemi, jeho původ - Orgánové soustavy - Minerály - Voda v lidském těle - Bydlení - Hygiena	KU	EV 2, 3 OSV 2	- PaV – příjem potravy a trávení, pohyb a jeho vliv na funkci některých soustav - Práce s pomůckami a vlastním tělem, mapy soustav ve VV
▪ uplatňuje základní	▪ sestavuje pyramidy výživy a	- Nemoci	KŘP	EV 2, 3	- PaV – pohyb a

dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	pohybu, zdůvodní jejich význam a navrhne týdenní program podporující zdraví ▪ chová se tak, aby neohrozil zdraví svoje i ostatních, neriskuje a nepřeceňuje svoje síly ▪ dodržuje základní hygienické návyky	- Bezpečnost	KSP	OSV 2	výžva
▪ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	▪ modeluje situace ohrožující zdraví, nacvičuje a zdůvodňuje správné chování v těchto situacích ▪ přivolá pomoc ▪ ošetřuje drobná poranění ▪ účelně zachází s lékárníčkou ▪ dokáže vytočit čísla IZS a oznámit důležité informace pro přivolání pomoci ▪ pohybuje se bezpečně a dle pravidel jako chodec i cyklista při cestě ze školy a do školy a dalším pohybu po Ostopovicích (jiné obci)	- Úrazy a první pomoc - Bezpečnost při volnočasových aktivitách	KŘP KSP KK	OSV	- dopravní výchova - Hasík - práce s pomůckami, modelové situace - terénní výuka - Naše Ostopovice
▪ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	▪ přivolá pomoc ▪ ošetřuje drobná poranění ▪ účelně zachází s lékárníčkou ▪ dokáže vytočit čísla IZS a oznámit důležité informace pro přivolání pomoci	- První pomoc	KŘP KSP KP	OSV	- PP — spolupráce se zdravotníky - dramatizace krizových situací
▪ uplatňuje ohleduplné chování k druhému	▪ děvčata a chlapci se k sobě chovají ohleduplně, jsou	- Sexuální výchova - Dospívání	KSP KK	MUV 2 OSV	- MPP - dramatizace,

pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	tolerantní k odlišnostem a vzájemně se chápou, podporují a spolupracují ▪ modelové situace uplatňují v životě	- Partnerství - Rodičovství	KO		- etiketa - školní psycholog
▪ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	▪ seřadí obrázky vývoje člověka od početí až po konečnou fázi života a jednotlivé fáze pojmenuje	- Vývojové etapy v životě člověka - Rozmnožování - Vývoj dítěte	KU KO	MUV 2 OSV	- vývojová psychologie - rodokmeny - fotografie - životní příběhy a události
▪ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	▪ aktivně se podílí na plánování svého denního režimu	- Místo pro učení - Volný čas - Denní režim	KŘP KK KO	OSV	- PaV (záznamy a grafy) - předsevzetí

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Místo, kde žijeme ▪ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ▪ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem	▪ určí a vysvětlí polohu svého bydliště v rámci ČR, má přehled o krajích ČR ▪ vyhledá typické regionální zvláštnosti ▪ popíše umístění ČR v rámci Evropy ▪ na mapě vyhledá a vyjmenuje větší města, řeky, pohoří, nížiny ČR	- naše vlast - kraje a krajská města - Naše Ostopovice - ČR v rámci Evropy - povrch, typy krajiny, podnebí, vodstvo, doprava, urbanizace (vývoj lidských sídel, jejich funkce),	KU KŘP KK KO KSP KP	GV 1–3 VDO 1, 2 MEV 1–3 EV 1, 2, 3 MUV 1, 2, 3 OSV 1, 7–11	- tematická výuka v okolí Ostopovic, školní výlety, referáty, samostatné práce, terénní batohy, projektová výuka

posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	▪ podle mapy vyjmenuje kraje České republiky a ukáže krajská města ▪ uvědomuje si a vysvětluje globální souvislosti a problémy v rámci různých oblastí České republiky s přesahem do zahraničí	obyvatelstvo v ČR i Evropě, migrace			
▪ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pobytu a pohybu v přírodě ▪ rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map – vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách, sídlištích lidí a hospodářské činnosti na mapách naší republiky	▪ rozlišuje mapové značky, určuje světové strany na mapě i v přírodě, orientuje se v krajině ▪ účelně využívá mapu ČR, používá buzolu a GPS	- mapy a plány (ČR, regionální mapy) orientace v krajině - mapy obecně zeměpisné a tematické - ČR jako součást Evropy - Naše Ostopovice	KU KŘP KP KK	EV 4 OSV 1, 2, 7–12	- projektová výuka, terénní batohy, GPS
▪ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	▪ poznává krásy svého regionu, kraje, celé ČR i Evropy ▪ prezentuje vlastní práci ostatním	- cestujeme po naší vlasti – kde jsme již byli - cestujeme po Evropě - globalizace, soužití lidí a jejich rozdílnost, kulturní a přírodní památky	KSP KK KU KO	MUV 1–5 EV 1–4 MEV 1–3 OSV 1, 2, 7, 12	- třídní a školní výlety, ŠVP, tematické vycházky, referáty,

▪ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	▪ popíše základní principy demokracie a řízení státu	- ČR – demokratický stát, volby, státní symboly, státní svátky, státní správa, samospráva, právo, rozdělení moci a řízení			
Lidé kolem nás ▪ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce	▪ uvědomuje si a na reálných příkladech uvádí souvislosti povrchu, zemědělství, průmyslu a podnebí ČR, vysvětlí závislost úrodnosti půdy na nadmořské výšce, popíše ložiska významných nerostných surovin v ČR a vysvětlí jejich využití ▪ ukáže a popíše vliv člověka na životní prostředí a objasňuje základní podmínky udržitelného rozvoje	- povrch, půda a zemědělství, vodstvo, nerostné suroviny, průmysl, podnebí a počasí, ochrana životního prostředí, působení lidí na krajinu - význačné budovy, spolky - Naše Ostopovice	KU KSP KO KP KŘP	EV 3, 4 GV 3 OSV 7–12	- výstavy, exkurze, referáty, vycházka
▪ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet	▪ popíše právní ochranu občanů a majetku, o soukromém vlastnictví ▪ chová se podle principů demokracie a pravidel slušného chování ▪ používá peníze a zdůvodní možné výdaje při nákupu	- ČR – demokratický stát – vlastnictví, právo a spravedlnost, kultura, principy demokracie, soužití lidí, používání peněz - dělba práce, daně, dávky	KSP KK KO KU KRP	VDO 1, 2, 4 MEV 1–3 OSV 1–12 MUV 1–5	- školní výlety, nákupy, vyúčtování školních akcí

dluhy					
▪ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci ▪ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ▪ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	▪ vyjadřuje hrdost na svůj stát a svoji obec ▪ vyjmenuje a uznává základní lidská práva a práva dítěte ▪ uvádí příklady právní ochrany občanů a majetku ▪ chová se podle principů demokracie a pravidel slušného chování ▪ popíše slovo kamarád a chování k němu ▪ uvědomuje si rozdílnost jednotlivých lidí ▪ popíše a vysvětlí zákonné uspořádání státu, vyjmenuje symboly státnosti ▪ efektivně pracuje ve skupině ▪ spolupracuje s rodiči, veřejností	- ČR – demokratický stát – vlastnictví, právo a spravedlnost, kultura, soužití lidí, pravidla slušného chování, církve, tolerance - naše vlast, pověsti, - mezinárodní spolupráce, smlouvy - historie českých zemí - Naše Ostopovice - současnost a minulost, budoucnost - báje, mýty, pověsti - ČR – demokratický stát, volby, státní symboly, státní svátky, státní správa, samospráva, právo, rozdělení moci a řízení - diplomacie - menšiny a většiny - sociální konflikty,	KSP KK KO KU KRP	VDO 1, 2, 4 MEV 1–3 OSV 1–12 MUV 1–5	- referáty, vycházky, exkurze, přednášky - divadelní představení, referáty, tematická výuka, exkurze, výlety, návštěva OÚ

		svoboda vyznání - úloha médií v demokracii - aktuální válečné konflikty - manipulativní informace			
Lidé a čas ▪ rozezná současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ▪ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	▪ orientuje se v historických souvislostech v rámci obce a České republiky do nástupu prvních Habsburků na český trůn	- současnost a minulost, budoucnost - letopočet, práce s časovou osou - Zdeněk Burian, Eduard Štorech - pravěk, Slované, Velkomoravská Říše, Husité, první Habsburkové, Třicetiletá válka - báje, mýty, pověsti - zdroje energie, vývoj dopravy, změny způsobu života	KSP KK KO KU KRP	VDO 1, 2, 4 OSV 1–12 MUV 1–5	- referáty, historické fotografie, dokumenty
▪ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti – zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	▪ hledá a zaznamenává zajímavosti o českých dějinách – internet, knihovna ▪ orientuje se v historických souvislostech v rámci obce a České republiky do nástupu prvních Habsburků na český trůn	- historie českých zemí - vybrané téma - Naše Ostopovice - archeologické nálezy - význam muzeí v regionech - zásahy člověka do přírody, důsledky	KŘP KP KK KU KO KSP	MEV 1–3 VDO 1–4 OSV 1–12 EV 1–4 MUV 1–5	- návštěva knihovny a kostela, referáty

▪ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků		- význam vzdělanosti			
▪ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	▪ hledá a zaznamenává zajímavosti o českých dějinách – internet, knihovna ▪ objasní historické souvislosti státních svátků ČR ▪ vystupuje na veřejném prostoru, respektuje autority	- historie českých zemí - Naše Ostopovice - archeologické nálezy	KŘP KP KK KU KO KSP	MEV 1–3 VDO 1–4 OSV 1–12 EV 1–4 MUV 1–5	- návštěva muzea, připomínka státních svátků

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ČAS 5. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Místo, kde žijeme určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- orientuje se v okolí Ostopovic, určuje světové strany dle přírodních znaků, buzoly, GPS - orientuje se v mapách okolí Brna i jiných území - navštěvuje chráněná území a chová se v nich dle daných pravidel a pravidel své bezpečnosti	- Mapy - Orientace v krajině - Ochrana přírody - Bezpečnost	KU KO	EV 3, 4 GV 1, 2 VDO 2, 4 OSV 1, 8, 11, 12	terénní výuka Naše Ostopovice terénní batoh mapové značky
rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy, světa	- čte v mapách údaje o osídlení a způsobu života - tvoří vlastní plány, mapy, náčrtý míst, která navštívil - vypracuje, prezentuje a obhájí ročníkovou práci před spolužáky, učitelem	- Podmínky pro pěstování - Zemědělství ČR - Tropy a subtropy - Globalizace - Bydlení - Pokožové rostliny - Domácí mazlíčkové - Chráněná území - Ročníková práce	KU KP	EV 3, 4	- Global Storylines (půda, voda) - Práce s mapami, plány - Žákovská tvorba plánů a map
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického,	- vyhledává a posuzuje typické zvláštnosti svého regionu, ale i jiných míst - diskutuje a kriticky přemýšlí o vlivu prostředí na způsob života obyvatel daného území - jmenuje příklady zásahů člověka do přírody a	- Zemědělství ČR - Globalizace - Bydlení - Zeleň v okolí - Výroba elektřiny - Ochrana přírody ČR a světa	KU KŘP KK KO	EV 3, 4 MEV 2	- Global Storylines (půda, voda) - Naše Ostopovice

vlastnického	navrhuje způsoby šetrnějšího zacházení				
▪ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky, a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	▪ zajímá se o místa, která navštěvuje ve volném čase, přivádí z cest zážitky, fotografie, obrázky popř. malé vzorky přírodnin ▪ zprostředkovává zážitky spolužákům a učiteli	- Tropy a subtropy - Globalizace - Pokojové rostliny - Změny v krajině způsobené člověkem - Znečištění půdy, vody, vzduchu - Ochrana přírody	KK KŘP	MEV 6	- vyprávění z cest, referáty, žáci žákům, prezentace, fotografie, ročníkové práce - tvorba průvodcovských brožur
Rozmanitost přírody ▪ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	▪ objasní důležitost neživé přírody pro člověka, pojmenuje její složky ▪ vyjmenuje základní složky vzduchu a správně znázorní jejich poměr ▪ jednoduše objasní pojem <i>fotosyntéza</i> ▪ jednoduše vysvětlí pojem <i>skleníkový efekt</i> a <i>bioklimatizace</i> a jejich prospěch pro lidstvo ▪ specifikuje důležitost Slunce jako zdroj energie pro život na Zemi ▪ znázorní poměr pitné a nepitné vody na Zemi ▪ šetří pitnou vodou ▪ užívá pojem <i>producent</i>, <i>konzument</i>, <i>rozkladač</i> ▪ diskutuje o globálních problémech týkajících se	- Základní podmínky života na Zemi - Horniny a nerosty - Počasí a podnebí - Voda - Zemědělství - Pole, sady, vinice - Hospodářská zvířata - Pokojové rostliny - Tropické plodiny - Koloběh látek v přírodě – potravní řetězce	KU KŘP KK KSP KP KO	EV 2, 4 GV 2 MEV 1, 2 MUV 4 VDO 2	- výukový program - pokusy - propojení s PČ - Naše Ostopovice - školní zahrada - budova školy - Global Storylines (půda, voda)

	nedostatku pitné vody na Zemi a navrhuje řešení problémů				
	▪ pracuje s pojmy <i>kultura</i> a <i>příroda</i>, vysvětlí závislost kultury na přírodě ▪ vysvětlí původ výrobků denní potřeby ▪ učí se udržitelnému způsobu života ▪ šetří potravinami a spotřebním zbožím	- Zemědělství - Globální problémy světa	KU KŘP KK	EV 3, 4 GV 1	- práce s konkrétními předměty - Plodný podzim - budova školy
▪ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	▪ pozná, pojmenuje a porovnává vybrané živočichy, rostliny a houby rodovým i druhovým názvem, k určování využívá atlasy, klíče, encyklopedie, internet	- Jedinec a druh - Základní podmínky života na Zemi - Rozmanitost podmínek života v Evropě, na světě - Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KU KŘP KO KK	EV 1, 2, 4 GV 1 MEV 2 MUV 5 VDO 2	- soustavné užívání rodových a druhových názvů - Naše Ostopovice - Školní zahrada – pozorování přírodnin - srovnávací tabulky
	▪ vysvětlí a uvede příklady užitečnosti plevelů ▪ vysvětlí význam rostlin ve výživě lidstva ▪ rozpozná a pojmenuje základní i netradiční druhy obilovin	- Plané a kulturní rostliny - Pole, sady, vinice, zahrady - Zemědělství - Globální problémy lidstva (hlad, plýtvání, nerovnoměrnost)	KU KŘP	EV 1, 4 GV 2	- terénní ukázka - práce na zahradě - pozorování přírodnin, pokusy - školní zahrada - Naše Ostopovice

	▪ zařadí houby do potravního řetězce ▪ sbírá houby dle zásad bezpečného sběru hub	- Houby - Naše Ostopovice	KP KŘP KK	EV 2, 4 MEV 1 OSV 1, 11	- sádrové modely - sběr hub v ostopovických parcích - práce s živými přírodninami - práce s atlasy - prázdninové zážitky - exkurze
	▪ uvědomuje si a zdůvodní výjimečnost každého živočišného druhu a chrání ho	- Hospodářská zvířata - Domácí mazlíčci - Divoká zvířata biomů světa	KU KO KRP	EV 1, 4 GV 2,	- nástěnné obrazy, mapy biomů - referáty - exkurze - výstavy - Fauna Moravy (MZM) - Zvířátkový den - Naše Ostopovice
▪ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	▪ efektivně pracuje s taškami Les a Voda ▪ popíše vzájemnou závislost organismů ve společenstvu les ▪ připraví výukový program na téma LES pro mladší spolužáky	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KU KŘP	EV 1, 4 GV 1, 3	- tematická výuka - Přední hora - Šelše - Naše Ostopovice - Škola v přírodě
	▪ zkoumá drobné vodní živočichy a dle klíče je určuje ▪ popíše a vysvětlí vztahy ve	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KŘP KP KU KSP	EV 1, 4 MEV 2	- projektová výuka; využití terénních batohů - referáty

	vodních společenstvech				- exkurze - beseda s rybáři
	▪ popíše vznik luk v historickém kontextu	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...)	KSP KU KŘP	EV 1, 3, 4 VDO 2 GV 1, 3 OSV 2, 12	- škola v přírodě - práce s konkrétními přírodninami
	▪ vysvětlí závislost existence lidstva na existenci včelstev	- Společenstva (les, louka, rybník, řeka, zahrada, sad, park...) - Včely	KU KO KŘP	EV 1, 2 GV 1 MUV 1	- výstava podzimních plodů - pozorování, exkurze - beseda s včelařem - zpracování a konzumace pokrmů z ovoce, zeleniny a bylinek
▪ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	▪ vysvětlí vliv střídání dne a noci a ročních období na živé organizmy vč. člověka ▪ vysvětluje změny klimatu	- Vesmír a Země – - Podnebné pásy - Počasí a podnebí	KU KŘP KK KSP KP KO	EV 2, 4 GV 1 MEV 2 MUV 4 VDO 2	- návštěva Planetária - propojení s PČ - sestavení pokusu - pozorování změn v přírodě
▪ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	▪ operuje s jednotkami jednotlivých veličin a vysvětlí jejich souvislost s praktickým využitím ▪ provádí a zaznamenává jednoduché pokusy se složkami živé i neživé přírody	- Látky a jejich vlastnosti – základní fyzikální jednotky a chemické prvky	KU KŘP KK KP	OSV 1 EV 3, 4 GV 1, 2	- pokusy - propojení s matematikou
▪ zhodnotí některé konkrétní činnosti	▪ produkuje co nejméně odpadu ▪ třídí odpady do nádob	- Zemědělství - Bioodpad	KO KP	EV 3	

člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	- na separovaný odpad ▪ navštíví sběrný dvůr v Ostopovicích a seznámí se s jeho provozem ▪ vysvětlí zhoršení životního prostředí za posledních 100–150 let ▪ účelně používá školní kompostér, využívá kompost ▪ šetří elektrickou energií ▪ chrání vše živé a neživé včetně sebe	- Bydlení - Elektrická energie - Hygiena - Jedy - Přeměna krajiny vlivem člověka - Znečištění - Ochrana přírody - Zdraví	KŘP		
▪ stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	▪ pojmenovává a charakterizuje ničivé přírodní jevy ▪ diskutuje o vlivu člověka na četnost těchto jevů ▪ dramatizuje chování v krizové situaci	- Nebezpečí kolem nás – živelné pohromy v ČR i ve světě (požáry, povodně, tsunami, tajfuny, extrémní počasí,	KO KSP	EV 3 OSV 11, 12 GV	- výuka v souvislostech, dramatizace krizových situací
Lidé kolem nás ▪ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci	▪ vyjádří vlastními slovy úlohu rodiny ve společnosti ▪ navrhne a zdůvodní pravidla soužití v rodině, ve třídě, škole, v kroužku... ▪ diskutuje ve třídě o pravidlech chování k starším lidem a vyvodí obecné závěry ▪ je tolerantní, pomáhající a spolupracující s lidmi v různých etapách vývoje	- Rodina - Domov - Přátelství - Obec - Komunita - Chování vůči přírodě	KO KSP	OSV	- Hejný – rodokmeny - MPP – minimální preventivní program

	(pomáhá a spolupracuje s dětmi mladšími, vrstevníky i staršími, rodiči, seniory...) ▪ je citlivý a empatický <i>MPP:</i> ▪ <i>Prohlubuje zdravé vztahy ve třídě</i>				
▪ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	▪ napíše zprávu o změnách životního prostředí obce ▪ navrhuje možná řešení ke zlepšení života v obci, státě, na Zemi ▪ aktivně se účastní akcí zaměřených na zlepšení životního prostředí ▪ vnímá a poukazuje na problémy lidstva, diskutuje o nich	- Globalizace - Odpady - Šetření energiemi - Budova školy - Ochrana přírody v ČR - Změny v krajině způsobené člověkem	KK KSP KO	EV 4 OSV	- Brigády, úklidy, Den Země, 72 hodin
▪ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	▪ nebojí se oznámit, že jemu nebo kamarádům někdo ubližuje ▪ zastane se po právu ▪ soucítí s utlačovanými a navrhuje řešení problémů ▪ buduje přátelství ve svém kolektivu	- Mezilidské vztahy - Šikana - Chování lidí - Právo a spravedlnost - Kultura - Globalizace	KK KSP KŘP KO	OSV VDO	- Práce se Školním řádem - Global Storylines (Obr) - vztahy ve třídě - práce se školním psychologem
▪ rozlišuje základní rozdíly mez lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu	▪ spolupracuje, diskutuje, obhájí, zdůvodňuje ▪ přiznává chybu, je chápavý k chybám ostatních ▪ uzná kamarádovu pravdu ▪ hledá kompromis a je ochotný	- Mezilidské vztahy - Komunikace	KO KSP	OSV	- soustavná mezipředmětová práce, učení se komunikovat, - Global Storylines

řešení	ustoupit				
Člověk a jeho zdraví využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	- popíše propojení některých funkcí jednotlivých soustav - vysvětlí vliv životního stylu na funkci těla	- Vývoj člověka na Zemi, jeho původ - Orgánové soustavy - Minerály - Voda v lidském těle - Bydlení - Hygiena - Imunita	KU	EV 2, 3 OSV 2	- PaV – příjem potravy a trávení, pohyb a jeho vliv na funkci některých soustav - Práce s pomůckami a vlastním tělem, mapy soustav ve VV
uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	- žije dle pyramid pohybu a výživy a učí tomu i své okolí - chová se tak, aby neohrozil zdraví svoje i ostatních, neriskuje a nepřeceňuje svoje síly - vyjmenuje příklady pozitivního i negativního působení bakterií na lidské zdraví	- Nemoci - Imunita - Bezpečnost - Živelné pohromy - Nebezpečné látky - Bakterie – pomocník i nepřítel	KŘP KSP	EV 2, 3 OSV 2	PaV – pohyb a výžva
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- neuteče od zraněného - přivolá pomoc - ošetřuje drobná poranění - účelně zachází s lékárníčkou - dokáže vytočit čísla IZS a oznámit důležité informace pro přivolání pomoci - navrhne složení evakuačního zavazadla - pohybuje se bezpečně a dle pravidel jako chodec i cyklista	- Úrazy a první pomoc - Bezpečné zacházení s elektrickou energií - Zacházení s nebezpečnými látkami - Bezpečnost při volnočasových	KŘP KS KK	OSV	- dopravní výchova - Hasík - práce s pomůckami, modelové situace - terénní výuka - Naše Ostopovice

	při cestě ze školy a do školy a dalším pohybu po Ostopovicích (jiné obci)	aktivitách - Chování při živelných pohromách			
▪ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	▪ neuteče od zraněného ▪ přivolá pomoc ▪ ošetřuje drobná poranění ▪ účelně zachází s lékárníčkou ▪ dokáže vytočit čísla IZS a oznámit důležité informace pro přivolání pomoci	- První pomoc	KŘP KSP KP	OSV	- PP – spolupráce se zdravotníky - dramatizace krizových situací
▪ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	▪ vyjmenuje nejběžnější a nejdostupnější návykové látky, uvádí příklady jejich zneužívání ▪ posoudí jejich vliv na zdraví člověka a celé společnosti ▪ uplatňuje v životě znalosti a dovednosti z modelových situací – odmítá návykové látky	- Prevence zneužívání návykových látek - Alkohol - Cigarety - (Drogy)	KK KŘP	OSV	- prevence zneužívání NL – spolupráce s externisty, školním psychologem - dramatizace - životní příběhy
▪ uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	▪ děvčata a chlapci se k sobě chovají ohleduplně, jsou tolerantní k odlišnostem a vzájemně se chápou, podporují a spolupracují ▪ modelové situace uplatňují v životě	- Sexuální výchova - Dospívání - Partnerství - Rodičovství	KSP KK KO	MUV 2 OSV	- MPP - dramatizace - etiketa - školní psycholog
▪ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho	▪ zařazuje členy rodiny do vývojové osy života	- Vývojové etapy v životě člověka - Rozmnožování - Vývoj dítěte	KU KO	MUV 2 OSV	- vývojová psychologie - rodokmeny - fotografie

narození					- životní příběhy a události
▪ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	▪ během dne střídá aktivity tak, aby si uchoval a pozitivně rozvíjel fyzickou, duševní i duchovní složku svého zdraví	- Místo pro učení - Volný čas - Denní režim	KŘP KK KO	OSV	- PaV (záznamy a grafy) - předsevzetí

Místo, kde žijeme ▪ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ▪ vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	▪ vyhledá, zaznamená a vysvětlí typické regionální zvláštnosti ▪ vyhledá na mapě a popíše větší města, řeky, pohoří, nížiny ČR a sousedících států ▪ s mapou popisuje a zdůvodní specifika krajů ČR ▪ shrne informace o kraji a přednese tříde ▪ ukáže a popíše vliv člověka na životní prostředí a objasňuje základní podmínky udržitelného rozvoje s mapou ▪ popíše chráněná území ČR ▪ popíše, definuje, přiřadí a ukáže na mapě vybrané evropské státy s jejich zeměpisnými zvláštnostmi ▪ uvědomuje si a na reálných příkladech ukáže souvislosti povrchu, zemědělství, průmyslu a podnebí ČR a Evropy ▪ vysvětlí změny klimatu v ČR a Evropě a zdůvodní jejich dopad na život	- naše vlast - kraje a krajská města - Naše Ostopovice - Evropa a svět - Praha – hlavní město - povrch, typy krajiny, vodstvo, urbanizace ČR, obyvatelstvo, půda a zemědělství, nerostné suroviny, průmysl, podnebí a počasí, ochrana životního prostředí, působení lidí na krajinu - rozdílné životní úrovně v různých částech světa - problémy rozvojových zemí - rozvojové programy - možnosti pomoci a projevu solidarity k rozvojovým zemím - EU, NATO, OSN, UNESCO	KU KŘP KK KO KSP KP	GV 1–3 VDO 1, 2 MEV 1–3 EV 1–4 MUV 1, 2, 3 OSV 1–12	- tematická výuka v okolí Ostopovic, školní výlety, referáty, samostatné práce, terénní batohy, projektová výuka, výlet do Prahy, výstavy
--	---	--	--	--	---

	▪ vyrobí plán ČR				
--	------------------	--	--	--	--

▪ zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	▪ zajímá se o krásy svého regionu, kraje, celé ČR i Evropy a zprostředkovává informace ostatním	- cestujeme po naší vlasti - cestujeme po Evropě	KSP KK KU KO	MUV 1–5 EV 1–4 MEV 1–3 OSV 1, 2, 7, 12	- třídní a školní výlety, ŠvP, tematické vycházky, referáty,
Lidé kolem nás ▪ vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodrží pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci ▪ orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ▪ rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu	▪ vyjadřuje hrdost na svůj stát a obec a zdůvodní svoji státní příslušnost ▪ popíše historické události ▪ uznává základní lidská práva a práva dítěte, vyjadřuje se k rozdílnosti společnosti v minulosti a současnosti ▪ rozliší rozdíly ve společnosti ČR a Evropy (menšiny, sociální rozdíly, národnosti, ekonomické, náboženství) ▪ řeší konfliktní situace, diskutuje a hledá společné řešení ▪ popíše právní ochranu občanů a majetku, o soukromém vlastnictví ▪ chová se podle principů demokracie a pravidel slušného chování	- naše vlast, pověsti, historie českých zemí - změny v uspořádání novověké společnosti - od nevolnictví ke svobodě člověka - lidská práva, ústava - sociální problémy - národní uvědomování - Naše Ostopovice	KO KSP KK	VDO 1–4 MEV 1–3 OSV 1–12	- referáty, vycházky, exkurze, přednášky

řešení					
▪ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, které se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	▪ popíše rozdíl mezi demokracií a tyranií ▪ na základě informací a reálií akceptuje a toleruje rozdílnost lidí, jejich zvyky i zákony	- nacionalismus - holocaust - komunismus - represe za socialismu - totalitní systémy - invaze 1968			- referáty, sběr informací od rodičů a prarodičů
Lidé a čas ▪ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ▪ rozezná současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik ▪ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	▪ orientuje se v historických souvislostech v rámci obce, České republiky a Evropy ▪ zdůvodní rozdílnosti životní úrovně, umění, architektury, oblékání atd. v minulosti a současnosti ▪ skládá a zdůvodní časovou osu z jednotlivých historických událostí	- současnost a minulost, budoucnost - Doba po třicetileté válce, Habsburkové–Baroko, vláda Josefa II., Obrození, vznik R.–U., 1. světová válka, ČSR, 2. světová válka, období komunismu, Revoluce 1989, současnost - vynálezy a rozvoj technologií, změny životního stylu - vývoj informačních technologií	KU KŘP KP KO	MUV 1–5 OSV 1–12 EV 1–4 MEV 1–3	- divadelní představení, referáty, tematická výuka, exkurze, výlety
▪ využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní	▪ zajímá se o dějiny a zpracovává informace o českých dějinách – internet, knihovna ▪ popíše vznik	- budování národních institucí - státní svátky - památky a památníky jako svědkové	KŘP KP KK KU KO	MEV 1–3 VDO 1–4 OSV 1–12 EV 1–4 GV 1–3	- návštěva knihovny a kostela, referáty, ročníková práce

základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek ▪ objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	samostatného státu a další události v návaznosti na významné dny ČR ▪ efektivně pracuje ve skupině i samostatně ▪ spolupracuje s rodiči, veřejností ▪ vypracuje, prezentuje a obhájí ročníkovou práci před spolužáky, učitelem	minulosti - vývoj ochrany území, typy chráněných území - Naše Ostopovice	KSP	MUV 1–5	
Rozmanitosti přírody ▪ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ▪ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	▪ popíše rozdíl v zemědělství a průmyslu v minulosti a současnosti ▪ popíše vliv lidské činnosti na přírodu ▪ popíše změny v životním prostředí ve městech, na vesnici a neporušené krajině	- Naše Ostopovice - zemědělství, průmysl, služby - vliv zdrojů energie a surovin na umístění průmyslových podniků - hledání rovnováhy mezi hospodářským využitím krajiny a její ochranou	KK KSP KP KO KŘP KU	OSV 1–12 MEV 1–3 EV 1–4	- referáty, projektové učení, tematická výuka, ročníková práce

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů hudební výchova a výtvarná výchova.

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. období

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění a formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků a navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou neodlučitelně spjaty s historií našeho národa. Mají velký význam i v současném životě. Hudba doprovází významné životní události v rodinách, děti se s ní setkávají od kolébky. Tento přirozený vztah žáků k hudbě je ve škole rozvíjen a hudební aktivity žáků jsou ve výuce podporovány.

Těžištěm výuky Hv i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků, a dále hra na zobcovou flétnu. Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodii i rytmus zpívaných písní.

Na rozpoznání individuálních nedostatků žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím jim umožní příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce zapojujeme co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Vycházíme vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjíme jejich hudební dovednosti, podněcujeme žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňujeme, aby se při výuce HV uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek, jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří své nadání individuálně nerozvíjejí. Vhodné je zvýrazňovat dovednosti a schopnosti žáků, vést je k sebepoznání a seberealizaci. Každého je třeba podněcovat a vést k tomu, aby své nadání a schopnosti v různých oblastech uplatňoval.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, přehlídek absolventů hudebních škol, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Hudbu je možno spojovat s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků. Hudební výchova se dá dobře propojovat i s výukou vlastivědy (poznávání lidových písní z určité oblasti, poslechy ukázek hudby, které se vztahují k místu narození

významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj.), můžeme ji propojit i s výukou přírodovědy (je např. mnoho písní o květinách, zvířatech, o vodě, o lese aj.). Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období přihlížíme k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v Hv. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

K dosažení cílových kompetencí je třeba:

- zhodnotit dosavadní pěvecké dovednosti žáků (správnost intonace, udržení melodie známých písní, dodržení rytmu, správné dýchání při zpěvu)
- pěstovat dále hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, hudební paměť i představivost
- rozvíjet melodické i harmonické cítění žáků
- nadále využívat k instrumentálnímu doprovodu zpěvu rytmické i melodické hudební nástroje, tuto činnost umožnit co největšímu počtu žáků ve výuce
- žáky seznamovat s lidovým dvojhlasem a jednoduché lidové písně zpívat dvojhlasně, využívat možnosti osvojení dvojhlasého zpěvu (např. kánon)
- poznávat základní hudební teorii
- rozvíjet hudebně pohybové dovednosti žáků (lidové tance, pohybové fantazie)
- do výuky pravidelně zařazovat krátké, žákům blízké a srozumitelné poslechové ukázky skladeb
- rozlišování nejčastěji užívaných hudebních nástrojů podle vzhledu, zvuku i způsobu hry
- hra na zobcovou flétnu správnou technikou
- získat první poznatky z české i evropské hudební kultury
- chování na koncertech, v divadle, při vlastním vystoupení

Charakteristika vyučovacího předmětu

2. období

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova se utváří estetické vztahy žáků k hudbě a umění, formují se mezilidské vztahy. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků, navozuje se optimistický vztah ke skutečnosti.

Jestliže výuku hudební výchovy v 1. období charakterizujeme jako období hudebních her, výuka ve 4. a 5. ročníku je obdobím manipulace s hudebním materiálem.

Hudba a zpěv jsou neodlučitelně spjaty s historií našeho národa. Mají velký význam i v současném životě. Hudba doprovází významné životní události v rodinách, děti se s ní setkávají od kolébky. Tento přirozený vztah žáků k hudbě je ve škole rozvíjen a hudební aktivity žáků jsou ve výuce podporovány.

Těžištěm výuky Hv i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků, a dále hra na zobcovou flétnu. Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodie i rytmus zpívaných písní.

Na rozpoznání individuálních nedostatků žáků v intonaci či rytmu nereaguje učitel zdůrazněním těchto nedostatků, ale snaží se dát i těmto žákům prostor ke zpěvu ve skupinách, ke zpěvu s doprovodem. Tím umožní také těmto žákům příjemný prožitek ze zpěvu.

Všechny druhy hudebních činností (zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity) se ve výuce hudební výchovy navzájem prolínají a posilují ve svých účincích. Nezařazujeme je proto do hodin postupně, ani se nemusí v každé hodině uplatňovat

všechny. Učitel vybírá takové činnosti, které odpovídají povaze hudby, se kterou právě pracují. Do činností ve výuce zapojujeme co nejvíce žáků podle jejich individuálních schopností. Vycházíme vždy z toho, co již žáci umí, dále rozvíjíme jejich hudební dovednosti, podněcujeme žáky ke vzájemné spolupráci. Umožňujeme, aby se při výuce Hv uplatnili v dostatečné míře ti žáci, kteří se individuálně hudebně vzdělávají. Je to přirozený motivační a inspirační prvek, jak pro žáka samotného, tak pro žáky hudebně nadané, kteří své nadání individuálně nerozvíjejí. Vhodné je zvýrazňovat dovednosti a schopnosti žáků, vést je k sebepoznání a seberealizaci. Každého je třeba podněcovat a vést ho k tomu, aby své nadání a schopnosti v různých oblastech uplatňoval.

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, přehlídek absolventů hudebních škol, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích, jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Hudbu je možno spojovat s poezií, výtvarným dílem nebo vlastním pohybovým projevem žáků i při tělesné výchově. Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků. Hudební výchova se dá dobře propojovat i s výukou vlastivědy (poznávání lidových písní z určité oblasti, poslechy ukázek hudby, které se vztahují k místu narození významného hudebního skladatele, k historickým událostem aj.), můžeme ji propojit i s výukou přírodovědy (je např. mnoho písní o květinách, zvířatech, o vodě, o lese aj.)

Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období přihlížíme k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v Hv. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech.

Cílové zaměření a výchovné a vzdělávací strategie

K dosažení cílových kompetencí je třeba:

- zhodnotit dosavadní pěvecké dovednosti žáků (správnost intonace, udržení melodie známých písní, dodržení rytmu, správné dýchání při zpěvu)
- pěstovat dále hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, hudební paměť i představivost
- rozvíjet melodické i harmonické citění žáků
- nadále využívat k instrumentálnímu doprovodu zpěvu rytmické i melodické hudební nástroje, tuto činnost umožnit co největšímu počtu žáků ve výuce
- žáky seznamovat s lidovým dvojhlasem a jednoduché lidové písně zpívat dvojhlasně, využívat možnosti osvojení dvojhlasého zpěvu (např. kánon)
- poznávat základní hudební teorii
- rozvíjet hudebně pohybové dovednosti žáků (lidové tance, pohybové fantazie) do výuky pravidelně zařazovat krátké, žákům blízké a srozumitelné poslechové ukázky skladeb
- učit se rozpoznávat základní pěvecké hlasy (bas, tenor, alt, soprán)
- rozlišování nejčastěji užívaných hudebních nástrojů podle vzhledu, zvuku i způsobu hry
- hra na zobcovou flétnu správnou technikou
- dodržování hygienických návyků při hře na hudební nástroj

- získat první poznatky z české i evropské hudební kultury
- rozlišovat operu od operety, balet od pantomimy
- chování na koncertech, v divadle, při vlastním vystoupení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hv – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (dle učebnice)	Kompetence	Průřezová témata	Náměty, akce, VP
Vokální činnosti zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- zpívá ve skupině spolužáků - účastní se společných vystoupení	- hlasová hygiena - rozlišování zvuků a tónů - dechová a hlasová cvičení - lidové písně vhodné pro děti - umělé písně vhodné pro děti - vytváření pěveckých dovedností a návyků - vytváření citového vztahu k hudbě	KU KSP KP KO	OSV 4, 8 GV 1 MUV 1, 2	hudební vystoupení na školních akcích
Instrumentální činnosti využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - hraje na flétnu jednoduché písně nápodobou - graficky znázorní notovou osnovu, houslový klíč - dodržuje návyky při hře na flétnu	- doprovod k lidovým a umělým písním vhodných pro děti (nástroje Orffova instrumentáře) - vytváření citového vztahu k hudbě - hra na flétnu - notová osnova, houslový klíč	KSP KP	OSV 4, 8 MUV 1, 2	výroba vlastního hudebního nástroje
Hudebně pohybové činnosti rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci	- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci - reaguje pohybem na znějící hudbu,	- melodizované říkanky - hudebně pohybové hry - pohyb podle hudby - vytváření citového vztahu k hudbě - utváření pohybové paměti – orientace v prostoru	KU KSP KŘP KK KP	OSV 4, 8 MUV 1, 2	- mezipředmětové vztahy – ČJ, písmena, slabiky - mezipředmětové vztahy – TV, prvouka

nejjednodušších hudebních forem ▪ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie					
Poslechové činnosti ▪ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	▪ rozlišuje jednotlivé kvality tónů – délka, síla, výška, barva ▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje	- základní vlastnosti tónů - poslech lidových a umělých písní vhodných pro děti, dětských tanečních her a jednoduchých instrumentálních skladeb - vytváření citového vztahu k hudbě	KU KŘP KK KP	OSV 4 GV 1 MUV 1, 2	- návštěva divadla, promítání pohádky

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (dle učebnice)	Kompetence	Průřezová témata	Náměty, akce, VP
Vokální činnosti zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - účastní se hudebních vystoupení	- hlasová hygiena - rozlišování zvuků a tónů - dechová a hlasová cvičení - lidové písně vhodné pro děti - umělé písně vhodné pro děti - upevňování pěveckých dovedností a návyků - postupné rozšiřování hlasového rozsahu	KU KSP KP KO	OSV 4, 8 GV 1 MUV 1, 2	- hudební vystoupení na školních akcích (předvánoční jarmark, rozsvícení vánočního stromu, akademie...) - zpěv u táboráku
Instrumentální činnosti využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - doprovází píseň na vlastní hudební nástroj - pojmenuje známé hudební nástroje - hraje na flétnu dle not s popisem	- doprovod k lidovým a umělým písním vhodných pro děti (nástroje Orffova instrumentáře) - doprovodná hra na vlastní hudební nástroj - základní hudební nástroje - výuka hry na flétnu - vytváření citového vztahu k hudbě - nota, notová osnova - houslový klíč - délka not (celá, půlová, čtvřťová)	KSP KP	OSV 4, 8 MUV 1, 2	- nástroje Orffova instrumentáře - výroba vlastního hudebního nástroje - poslechové ukázky - obrázky a fotografie hudebních nástrojů - hudební hry - zápis not - notová osnova - hra podle zápisu
Hudebně pohybové činnosti rytmizuje a	- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - improvizuje v rámci	- melodizované říkanky - rytmická cvičení - hudebně pohybové hry - pohyb podle hudby, tanec	KU KSP KŘP KK	OSV 4,8 MUV 1,2	- mezipředmětové vztahy - učení v pohybu - pantomima

melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem ▪ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	nejjednodušších hudebních forem ▪ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ▪ orientuje se v prostoru	- stoupající a klesající melodie - pohybové a grafické znázornění vzestupné a sestupné řady tónů - upevňování citového vztahu k hudbě - utváření pohybové paměti - orientace v prostoru	KP		- pohybová improvizace - rytmizace - říkanky, básně - tanec
Poslechové činnosti ▪ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	▪ rozlišuje sluchem jednoduché hudební nástroje ▪ vnímá různou kvalitu tónů ▪ rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby ▪ odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální ▪ slovně vyjádří pocity z hudby ▪ pozná melodii známé písně	- poslech hry na jednoduché hudební nástroje - poslech lidových a umělých písní vhodných pro děti a jednoduchých instrumentálních skladeb - základní vlastnosti tónů - rozlišování vyššího a nižšího tónu - stoupající a klesající melodie - melodie známých lidových písní - upevňování citového vztahu k hudbě - slovní vyjadřování pocitů z hudby	KU KŘP KK KP	OSV 4 GV 1 MUV 1, 2	- vánoční žakovský koncert - návštěva pohádky s hudebním doprovodem - poslechové ukázky - poslechové hádanky - hra na flétnu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hv – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (dle učebnice)	Kompetence	Průřezová témata	Náměty, akce, VP
Vokální činnosti zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - účastní se hudebních vystoupení	- hlasová hygiena - rozlišování zvuků a tónů - dechová a hlasová cvičení - lidové písně vhodné pro děti - umělé písně vhodné pro děti - upevňování pěveckých dovedností a návyků - postupné rozšiřování hlasového rozsahu	KU KSP KP KO	OSV 4, 8 GV 1 MUV 1, 2	- hudební vystoupení na školních akcích (předvánoční jarmark, rozsvícení vánočního stromu, akademie...) - zpěv u táboráku
Instrumentální činnosti využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - doprovází píseň na vlastní hudební nástroj - hraje na flétnu - pojmenuje známé hudební nástroje - čte jednoduchý notový záznam a hraje podle něj s popisem - hraje se správnými návyky – postoj, držení, dýchání, nasazení tónu	- doprovod k lidovým a umělým písním vhodných pro děti (nástroje Orffova instrumentáře) - doprovodná hra na vlastní hudební nástroj - hudební nástroje strunné, dechové a bicí - výuka hry na flétnu - nota, notová osnova - houslový klíč - délka not a pomlka (celá, půlová, čtvrtová)	KSP KP	OSV 4, 8 MUV 1, 2	- nástroje Orffova instrumentáře - výroba vlastního hudebního nástroje - poslechové ukázky - obrázky a fotografie hudebních nástrojů - hudební hry - zápis not a pomlka - notová osnova - hra podle zápisu

Hudebně pohybové činnosti - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - orientuje se v prostoru	- melodizované říkanky - rytmická cvičení - hudebně pohybové hry - pohyb podle hudby, tanec - základní taneční kroky - stoupající a klesající melodie - pohybové a grafické znázornění vzestupné a sestupné řady tónů - upevňování citového vztahu k hudbě - utváření pohybové paměti - orientace v prostoru	KU KSP KŘP KK KP	OSV 4, 8 MUV 1, 2	- mezipředmětové vztahy - učení v pohybu - pantomima - pohybová improvizace - rytmizace - říkanky, básně - tanec
Poslechové činnosti - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu	- rozlišuje sluchem jednoduché hudební nástroje - vnímá různou kvalitu tónů - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	- poslech hry na jednoduché hudební nástroje - poslech lidových a umělých písní vhodných pro děti a jednoduchých instrumentálních skladeb - poslech taneční hudby - poslech české hudby pro slavnostní příležitosti - poslech státní hymny - základní vlastnosti tónů - rozlišování vyššího a nižšího tónu - stoupající a klesající melodie - melodie známých lidových a	KU KŘP KK KP	OSV 4 GV 1 MUV 1, 2	- vánoční žákovský koncert - návštěva pohádky s hudebním doprovodem - poslechové ukázky - poslechové hádanky - hra na flétnu

vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	▪ slovně vyjádří pocity z hudby ▪ pozná melodii známé písně	umělých písní - upevňování citového vztahu k hudbě - slovní vyjadřování pocitů z hudby			
---	--	--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (dle učebnice)	Kompetence	Průřezová témata	Náměty, akce, VP
Vokální činnosti zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	- hlasová hygiena - upevňování pěveckých návyků získaných v 1. období - hlasová a dechová cvičení - zpěv písní v rozsahu c1–d2 s dynamickým rozlišením p – mf – f - rozlišování tempa a nálady písně - seznámení žáků se stupnicí C dur ve zvukové i napsané podobě - hudební hry - kvality tónů – délka, síla, barva, výška	KU KSP KP KO	OSV 4, 8 MUV 1, 2	- hudební vystoupení na školních akcích (předvánoční jarmark, rozsvícení vánočního stromu, akademie...) - zpěv u táboráku
Instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou	- hraje na flétnu - pojmenuje známé hudební nástroje - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků - improvizuje pohybem na znějící hudbu - dodržuje hygienické návyky a správnou techniku hry na	- nota s tečkou, pokračování ve psaní not (celá, půlová, čtvrtová, osminová, šestnáctinová), posuvky (křížek, bé) - procvičování pojmů: nota, pomlka, houslový klíč, takt, pouze při nácviku písně na jejím notovém záznamu, pozorování, poznávání a rozlišování hudebních značek v notovém zápisu - záznam instrument. melodie – čtení a zápis jednoduchého	KSP KP KŘP KK KP	OSV 4, 8 GV 1 MUV 1, 2 OSV 4, 8	- zápis dle notového diktátu - hudební nástroje - rozřazování hudebních nástrojů do skupin - rytmický doprovod oblíbených písniček (z CD, youtube,

melodii či píseň zapsanou pomocí not ▪ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace ▪ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	flétnu ▪ orientuje se v jednoduchém notovém zápisu a zahraje na hudební nástroj	rytmického schématu - rozlišování hudebních nástrojů (klavír, klarinet, pozoun, flétna, lesní roh, trubka, housle, violoncello, kontrabas, velký buben, malý buben, činely) - využití jednoduchých hudebních nástrojů - základní taneční kroky			...) + pohyb
Poslechové činnosti ▪ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	▪ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- poslech: taneční hudba, pochodová hudba, ukolébavka - poslech vážné hudby - kánon a lidový dvojhlas	KU KŘP KK KP	GV 1 MUV 3 MEV 1	- hudební hádanky

▪ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	▪ rozpozná výrazné tempové a dynamické změny ▪ rozpozná hudební styly v návaznosti na výuku VL	- hudebně výrazové prostředky – rytmus, melodie vzestupná a sestupná, gradace - poznávání a rozlišování sborů (mužský, ženský, dětský, smíšený), jednohlas, vícehlas - rozlišování úkolů dirigenta a sbormistra, taktování v taktech 2/4 a 3/4 - poslech hudby a základní seznámení s hudebními skladateli - poslech hudby dle jednotlivých stylů v návaznosti na učivo VL - interpretace hudby – slovní vyjádření z poslechu hudby	KU KŘP KK	OSV 4 GV 1 MUV 1, 2, 3 MEV 1	- referáty - slovní hodnocení poslechu + popis vlastního pocitu z hudby
---	---	--	-----------------	---------------------------------------	--

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (dle učebnice)	Kompetence	Průřezová témata	Náměty, akce, VP
Vokální činnosti zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	- zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a - zpívá hymnu ČR	- hlasová hygiena - upevňování pěveckých návyků získaných v 1. období - hlasová a dechová cvičení - zpěv písní v rozsahu c1–d2 s dynamickým rozlišením p – mf – f - rozlišování tempa a nálady písně - kánon a dvojhlas - seznámení žáků se stupnicí C dur ve zvukové i napsané podobě - hudební hry - kvality tónů – délka, síla, barva, výška	KU KSP KP KO	OSV 4, 8 MUV 1, 2	- hudební vystoupení na školních akcích (předvánoční jarmark, rozsvícení vánočního stromu, akademie...) - zpěv u táboráku
Instrumentální činnosti, hudebně pohybové činnosti realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou	- hraje na flétnu - při hře na flétnu improvizuje, zapisuje svoji skladbu - pojmenuje známé hudební nástroje - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků - improvizuje pohybem na znějící hudbu - vytváří v rámci	- nota s tečkou, pokračování ve psaní not (celá, půlová, čtvrtě, osminová, šestnáctinová), posuvky (křížek, bé) - procvičování pojmů: nota, pomlka, houslový klíč, takt, pouze při nácviku písně na jejím notovém záznamu, pozorování, poznávání a rozlišování hudebních značek v notovém zápisu - záznam instrument. melodie – čtení a zápis jednoduchého rytmického schématu	KSP KP KŘP KK KP	OSV 4, 8 GV 1 MUV 1, 2 OSV 4, 8	- zápis dle notového diktátu - hudební nástroje - rozřazování hudebních nástrojů do skupin - rytmický doprovod oblíbených písniček (z CD, youtube...) +

melodii či píseň zapsanou pomocí not ▪ vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezi hry a do hry a provádí elementární hudební improvizace ▪ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace ▪ využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci	svých individuálních dispozic jednoduché rytmické přede hry, mezi hry a do hry ▪ orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a zahraje ji	- rozlišování hudebních nástrojů (klavír, klarinet, pozoun, flétna, lesní roh, trubka, housle, violoncello, kontrabas, velký buben, malý buben, činely) - využití jednoduchých hudebních nástrojů - základní taneční kroky			pohyb - improvizace při přípravě přede her, mezi her i do her
---	--	--	--	--	--

jednoduchých motivů skladeb a písní					
Poslechové činnosti rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	- poslech: taneční hudba, pochodová hudba, ukolébavka - poslech vážné hudby - kánon a lidový dvojhlas	KU KŘP KK KP	GV 1 MUV 3 MEV 1	hudební hádanky
rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmičné, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	- rozpozná výrazné tempové a dynamické změny - rozpozná hudební styly v návaznosti na výuku VL	- hudebně výrazové prostředky – rytmus, melodie vzestupná a sestupná, gradace - poznávání a rozlišování sborů (mužský, ženský, dětský, smíšený), jednohlas, vícehlas - rozlišování úkolů dirigenta a sbormistra, taktování v taktech 2/4 a 3/4 - poslech: hudba pro slavnostní příležitosti, opera, opereta, taneční hudba, pochodová hudba, ukolébavka - poslech hudby a základní seznámení s hudebními skladateli: B. Smetanou, A. Dvořákem, L. Janáčkem, B. Martinů - poslech hudby dle jednotlivých stylů v návaznosti na učivo VL - interpretace hudby – slovní vyjádření z poslechu hudby	KU KŘP KK	OSV 4 GV 1 MUV 1, 2, 3 MEV 1	- referáty – koncert, divadelní představení, muzikál, který jsem navštívil/a – slovní vyjádření z poslechu hudby - skupinová práce – zpracování prezentace o jednom z hudebních skladatelů

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Při výuce vycházíme především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Téměř všechny námětové okruhy obsahují základní vztahy k životu, prostředí a lidem, a proto souvisí blízce s výukou prvouky a vztahem žáků k životnímu prostředí.

Výtvarné výchově je v 1.–5. ročníku věnováno 7 vyučovacích hodin. V 1.–3. ročníku je to 1 hodina týdně, ve 4. a 5. ročníku pak 2 hodiny týdně, které jsou zpravidla spojovány do bloku. Díky typu malotřídní školy jsou některé ročníky při výtvarné výchově spojovány.

Při výuce výtvarné výchovy jsou žáci vedeni k svobodnému výtvarnému vyjádření, uvědomování si krásy, k postupné schopnosti samostatné volby výtvarné techniky (technologie), ke správnému zacházení s výtvarnými nástroji, barvami apod., k rozvíjení vkusu a citu pro umění, k udržování pořádku při práci i po ní. V 1.–3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte, práce jsou plné volnosti, naivnosti a psychologických záhad. Ve 2. období se postupně tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění.

Výchovné a vzdělávací strategie

1. období

K dosažení cílových kompetencí je třeba:

- probouzet a rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků
- rozvíjet tvořivé schopnosti žáků, pěstovat jejich estetické cítění a vkus
- vytvářet základní pracovní návyky pro výtvarnou činnost žáků
- vytvářet kladný citový vztah k výtvarnému umění
- seznamovat žáky s výtvarnými nástroji, materiály a technikami
- učit žáky pozorovat a vnímat krásu přírody, hovořit o svých pocitech a dojmech, pokusit se je výtvarně vyjadřovat
- dát dítěti možnost osobitého výtvarného vyjádření určitého prožitku nebo představy neovlivněného vnuceným výtvarným vzorem
- četbou, vyprávěním příběhem, hudbou, dramatickým dílem podněcovat a rozvíjet výtvarné představy žáků, dát možnost výtvarným projevům v různých technikách
- výtvarně experimentovat, objevovat tvary věcí kolem nás, hra s linií s využitím různých plastických materiálů
- výtvarně zobrazovat tvary předmětů na základě her s nimi
- kreslením, malováním a modelováním rozvíjet tvarovou, barevnou i prostorovou představivost a jemnou motoriku
- pozorovat a porovnávat jednoduché předměty, hledat jejich jednotlivé kvality – barevnost, pojmenovávat vlastnosti, tvary, hledat a odlišovat struktury
- dbát na rovnoměrnost a vyváženost smyslových, citových a rozumových přístupů a propojovat je s důrazem na rozvoj fantazie a svobodného subjektivního vyjadřování
- učit se prezentovat a hodnotit svůj výtvarný projev a naslouchat sdělení druhých
- využívat zkušeností žáků, učit je respektovat vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- dovedností získaných při výtvarných činnostech využívat při výuce prvouky, matematiky, českého jazyka i psaní a naopak
- seznamovat žáky s ilustracemi v dětských knihách, poznávat nejznámější malíře či ilustrátory, mezipředmětové vztahy se čtením a literární výchovou
- podílet se na výzdobě třídy, školy; učit se prezentovat své práce

Výchovné a vzdělávací strategie

2. období

K dosažení cílových kompetencí je třeba:

- rozvíjet schopnosti výtvarného vyjadřování žáků, učit je vyjadřovat myšlenky, představy a pocity výtvarnými prostředky
- umožnit žákům vnímat krásu okolního světa jako součást každodenního života
- rozšiřovat soubor užívaných technik a seznamovat žáky s dalšími výtvarnými nástroji a různými materiály
- rozšiřovat soubor užívaných technik
- rozvíjet schopnost vnímat krásu přírody, vyjadřovat své pocity a dojmy a výtvarně je zpracovávat
- rozvíjet přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření žáků
- rozvíjet individuálně tvořivé schopnosti žáků
- pěstovat estetické cítění a vkus žáků
- sebepoznání, sebeuvědomění
- vést žáky ke schopnosti vnímat krásu lidového umění a dostupných uměleckých děl
- vážit si kulturních hodnot a dovedností lidí
- rozvíjet schopnost žáků esteticky ovlivňovat své prostředí
- umožňovat konfrontaci osobních postojů s postoji jiných
- rozvoj tolerance k lidem a duchovním hodnotám

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Rozvíjení smyslové citlivosti rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - porovnává výtvarné prvky a třídí je na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- fantazijní kresba a malba - kresba a malba skutečnosti - hra s barvou - střídání barev v ploše	KŘP KSP KP	OSV 1, 4, 5	- předvádění a pozorování - experiment - diskuse - práce s obrazem - výtvarná díla - návštěva výstavy, muzea, galerie - vytváření dovedností
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti - uplatňuje v tvorbě linie, tvary, objemy, barvy, objekty - vytváří plošné i prostorové uspořádání - experimentuje s barvou i materiálem - výtvarně vyjadřuje popis děje - ilustruje pohádku, příběh	- spontánní hry s tvárnými materiály - poznávání základních vlastností plastických materiálů - hra s linií a barvou - jednoduché členění plochy (kompozice) - kresba a malba podle vlastních prožitků - experimenty s barvou (zapouštění, překrývání, rozfoukávání) - kombinovaná technika (koláž, otiskování,	KU KŘP KP	OSV 1, 5	- experiment - napodobování - plastelína, hlína - kresba tužkou, tuší, pastelkami, voskovkami - malba vodovými a temperovými barvami, inkoustem - ilustrace

		bodyart) - ilustrace textů a knih			
Upevňování subjektivity ▪ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	▪ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly ▪ volí vhodné prostředky pro jejich vizuálně obrazné vyjádření	- pozorování a zobrazování tvaru - výtvarné vyprávění děje - jednoduché členění plochy (kompozice)	KŘP KP	OSV 1, 5	- pozorování - vnímání - napodobování - vytváření dovedností
Ověřování komunikačních účinků ▪ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	▪ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření ▪ odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ▪ pozoruje historické i moderní budovy	- podoby hraček a loutek - ilustrace - výtvarné dílo pro děti - výtvarné zachycení různých staveb	KU	OSV 1 VDO 1 GV 1	- rozhovor - práce s obrazem - ukázky výtvarných děl - návštěva výstavy, muzea, galerie - prohlídka historického centra Brna - kaple, kostel, hrad, zámek - výlet, ŠvP

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv – 2. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Rozvíjení smyslové citlivosti rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - porovnává výtvarné prvky a třídí je na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- linie a tvary - tvary na ploše a objekty v prostoru - podobnost, kontrast - rytmické střídání barev v ploše - hra s barvou - barevná kompozice plochy	KŘP KP	OSV 1, 4, 5	- instruktáž - předvádění a pozorování - experiment - diskuse - práce s obrazem - výtvarná díla - návštěva výstavy, muzea, galerie
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti - uplatňuje v tvorbě linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vytváří plošné i prostorové uspořádání - experimentuje s barvou i materiálem - výtvarně vyjadřuje popis	- kresba a malba podle vlastních prožitků - kresba a malba skutečnosti - experimenty s barvou (zapouštění, překrývání, rozfoukávání) - kombinovaná technika (koláž, otiskování, bodyart)	KU KŘP KP	OSV 1, 5	- experiment - napodobování - práce s obrazem - kresba tužkou, tuší, pastelkami, voskovkami, křídovými pastely - malba vodovými a temperovými

	děje ▪ ilustruje přečtený text nebo knihu	- prostorová tvorba z různých materiálů - ilustrace textů a knih			barvami, inkoustem - míchání barev - ilustrace
Upevňování subjektivity ▪ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	▪ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly ▪ volí vhodné prostředky pro jejich vizuálně obrazné vyjádření	- pozorování a zobrazování tvaru - techniky kresby a malby - výtvarný popis děje - jednoduché členění plochy (kompozice)	KŘP KP	OSV 1, 5	- pozorování - vnímání - napodobování - produkční metody
Ověřování komunikačních účinků ▪ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	▪ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření ▪ odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ▪ pozoruje historické i moderní budovy	- podoby hraček a loutek - ilustrace - výtvarné dílo pro děti - výtvarné zachycení různých staveb	KU	OSV 1 VDO 1 GV 1	- rozhovor, práce s obrazem - ukázky výtvarných děl - návštěva výstavy, muzea, galerie - prohlídka historického centra Brna - kaple, kostel, hrad, zámek - výlet, ŠvP
▪ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která	▪ komunikuje o obsahu vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil ▪ uplatňuje vlastní	- hodnocení výtvarného díla - výtvarná práce	KK KSP	OSV 3, 5, 11	- práce s obrazem - diskuse - vysvětlování - kritéria hodnocení

samostatně vytvořil, vybral či upravil	zkušenost při tvorbě či výběru				vlastní výtvarné práce
---	-----------------------------------	--	--	--	---------------------------

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Rozvíjení smyslové citlivosti rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - porovnává výtvarné prvky a třídí je na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	- linie a tvary - objekty na ploše a v prostoru - podobnost, kontrast - rytmické střídání barev v ploše - barevná kompozice plochy	KŘP KP	OSV 1, 4, 5	- předvádění a pozorování - diskusní metoda - práce s obrazem - výtvarná díla - návštěva výstavy, muzea, galerie
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti - uplatňuje v tvorbě linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vytváří plošné i prostorové uspořádání - experimentuje s barvou i materiálem - výtvarně vyjadřuje	- kresba podle vlastních prožitků - příběh vyjádřený kresbou - kresba skutečnosti - malba podle vlastních prožitků - experimenty s barvou – zapouštění, překrývání, vybělování, rozfukávání - kombinovaná technika – koláž, otiskování, bodyart - prostorová tvorba z různých materiálů	KU KŘP KP	OSV 1, 5	- experimentování - napodobování - práce s obrazem - kresba tužkou, tuší, pastelkami, voskovkami, křídovými pastely - malba vodovými a temperovými barvami, inkoustem - míchání barev - práce

	popis děje ▪ ilustruje přečtený text nebo knihu	- ilustrace textů a knih			s keramickou hlinou, papírem, přírodninami - ilustrace
Upevňování subjektivity ▪ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	▪ vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly ▪ volí vhodné prostředky pro jejich vizuálně obrazné vyjádření	- pozorování a další smyslové vnímání užitekových předmětů - techniky kresby a malby - jednoduché členění plochy (kompozice) - výtvarný popis děje	KŘP KP	OSV 1, 5	- pozorování - smyslové vnímání - manipulování - vytváření dovedností
Ověřování komunikačních účinků ▪ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	▪ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření ▪ odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností ▪ rozlišuje díla malířská a sochařská ▪ pozoruje historické i moderní budovy	- malířství - sochařství - architektura - vysvětlení pojmů - ukázky děl	KU	OSV 1 VDO 1 GV 1	- diskusní metoda - vysvětlování - ukázky výtvarných děl - návštěva výstavy, muzea, galerie - prohlídka historického centra Brna - kaple, kostel, hrad, zámek
▪ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která	▪ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která	- hodnocení výtvarného díla - výtvarná práce	KK KSP	OSV 5	- diskusní metoda - vysvětlování - hodnocení podle kritérií - výzdoba třídy

samostatně vytvořil, vybral či upravil	samostatně vytvořil, vybral či upravil				
---	---	--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Rozvíjení smyslové citlivosti při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.)	práce s barvou, barevný kontrast	KK KP	OSV 1, 5	
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- linie - modelování prostorových objektů - kompozice - práce s detailem	KP	OSV 2, 5, 10	- práce s obrazem - produkční metody - vytváření dovedností
Upevňování subjektivity při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na ztvárnění nejbližších sociálních vztahů a rozvoj komunikace	- postupné vyvozování pravidel perspektivy, proporcí (poměrnost) - vytváření dějového	KSP	OSV 1 MUV 1	

komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy		celku v ploše - vyjádření prožitků, pocitů, dojmů, smyslových vjemů, událostí - ztvárňování skutečnosti			
Ověřování komunikačních účinků ▪ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	▪ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- abstraktní vyjádření - experiment s barvou	KŘP	OSV 1, 2, 5	- rozhovor - produkční metody
▪ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	▪ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	- expresivní výtvarný projev - barevná a tvarová nadsázka - experimentování s netradičními nástroji a materiály	KŘP KSP KP	OSV 5	- brainstorming - produkční metody

▪ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	▪ nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- hodnocení výtvarného díla - výtvarná práce	KK	OSV 1, 2, 7, MUV 1	- diskusní metoda - vysvětlování
--	--	---	----	-----------------------	-------------------------------------

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vv – 5. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Rozvíjení smyslové citlivosti při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.)	- funkce barvy jako prostorového činitele - výtvarné vyjádření kontrastu - míchání barev	KK KP	OSV 1, 5	- manipulování - experimentování - laborování
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	- výtvarný výraz linie - prostorové vidění a cítění	KP	OSV 2, 5, 10	
Upevňování subjektivity při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních	- vytváření dějového celku v ploše - kompozice, pokrývání plochy	KSP	OSV 1 MUV 1	- situační metody - partnerská výuka

se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	životních zkušeností i na ztvárnění nejbližších sociálních vztahů a rozvoj komunikace	- vyjádření prožitků, pocitů, dojmů, smyslových vjemů, událostí - ztvárňování skutečnosti - perspektiva, proporce			
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	- expresivní výtvarný projev, experiment - barevná a tvarová nadsázka - užití moderní techniky	KŘP KSP KP	OSV 5	- brainstorming - produkční metody
Ověřování komunikačních účinků porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- druhy výtvarných umění	KO KU	OSV 1 MUV 3	- práce s obrazem - skupinová výuka - diskusní metoda
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření,	- výtvarná práce - výstava a prezentace	KK	OSV 1, 2, 7 MUV 1	- práce s textem - práce s obrazem

samostatně vytvořil, vybral či upravil	která samostatně vytvořil, vybral či upravil				- předvádění
▪ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	▪ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	- abstraktní vyjádření - výtvarný experiment	KŘP	OSV 1, 2, 5	

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací oblast je realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu pracovní činnosti.

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. období

Předmět pracovní činnosti je součástí vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Má úzké vazby na ostatní předměty, např. prvouku, výtvarnou výchovu, matematiku, český jazyk.

Díky typu malotřídní školy jsou některé ročníky při pracovních činnostech spojovány. Předmět je dotován 1 hodinou týdně v každém ročníku.

Při výuce pracovních činností se zaměřujeme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků. Vytváříme u žáků kladný vztah k práci, rozvíjíme jejich motorické schopnosti, manuální dovednosti, pracovní návyky, povědomí o bezpečnosti práce a organizaci práce a prostředí. Přitom dbáme důsledně na bezpečnost žáků.

Pracovní činnosti jsou realizovány ve čtyřech okruzích:

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Výchovné a vzdělávací strategie

1. období

K získání klíčových kompetencí je třeba:

- rozvíjet jemnou motoriku žáků a jejich manuální zručnost
- vytvářet při pracovních činnostech s různými materiály základní pracovní dovednosti a návyky
- prostřednictvím pracovní praktické činnosti žáků napomáhat rozvoji jejich rozumové činnosti, rozšíření jejich obzoru
- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracovávání materiálů a všimnout si jejich vlastností
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat, k čemu slouží, naučit se s nimi bezpečně zacházet a volit pro určitou pracovní činnost pracovní nástroj podle jeho vhodnosti
- postupně vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- prostřednictvím pracovní činnosti s různým materiálem a nástroji pomáhat zpřesňovat představy dětí o věcech a jevech okolního světa
- učit žáky, aby při práci uvažovali, aby věděli, co chtějí dělat a připravili si všechno, co budou k práci potřebovat, učit žáky individuálně zodpovídat za kvalitu své práce
- získávat aktivní vztah k ochraně životního prostředí a utvářet počáteční vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů
- dát prostor žakovským nápadům pro praktické práce a tvůrčí činnosti

Výchovné a vzdělávací strategie 2. období

K rozvíjení klíčových kompetencí je třeba:

- rozvíjet manuální dovednosti žáků
- vytvářet správné pracovní návyky při práci s nástroji
- umět rozlišovat jednoduché pracovní nástroje, poznat, k čemu slouží, a uvědomovat si, jak je třeba s nimi správně a bezpečně zacházet

- vést žáky k dovednosti rozlišovat materiály, uvažovat o různých možnostech opracování materiálu, uvažovat o vlastnostech materiálu, zkusit vybrat vhodný materiál pro daný výrobek
- učit žáky při práci uvažovat o tom, co je třeba si k práci připravit, co dělat a jak postupovat
- mít vytrvalost při dokončení práce a snažit se, aby byl výsledek práce co nejlepší
- vytvářet pozitivní vztah žáků k práci
- vést žáky k tomu, aby si všímali práce jiných lidí a snažili se poučit z toho, co vidí
- seznámit žáky se základním vybavením kuchyně, pamatovat na bezpečnost a hygienu práce při přípravě jednoduchého jídla
- naučit žáky zásadám správného stolování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pč – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Práce s drobným materiálem vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- vytváří jednoduchými postupy různé předměty - pracuje s tradičními i netradičními materiály - osvojuje si základní dovednosti při práci s různými materiály	- poznávání vlastností různých materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír) - manipulace s materiálem, tvorba jednoduchých předmětů	KU KP	OSV 1	- instruktáž - vytváření dovedností - manipulace - úklid
pracuje podle slovního návodu a předlohy	- pracuje podle slovního návodu či předlohy - organizuje svoji práci - dbá na bezpečnost - zapojuje svou kreativitu - uklízí své pracovní místo	- organizace práce - základní pracovní návyky - bezpečnost při práci	KŘP KSP	OSV 8 VDO 1	- instruktáž - návod - předloha - kreativita - úklid
Konstrukční činnosti zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - sestavuje modely - hledá varianty - uklízí díly stavebnice na určené místo	- seznámení s jednotlivými částmi stavebnice a možnostmi jejího využití - stavění podle fantazie	KŘP KP	OSV 5	- manipulace - vytváření dovedností - instruktáž - montáž - demontáž
Pěstitelské práce pečuje o nenáročné	pečuje o nenáročné rostliny	- péče o pokojové rostliny (zalévání, rosení) - setí (řeřicha, hrách)	KP	OSV 4 EV 3	- vytváření dovedností - třída - školní

rostliny					záhon
Příprava pokrmů ▪ chová se vhodně při stolování	▪ chová se vhodně při stolování	- pravidla správného stolování - dodržuje pravidla společenského chování - stravovací návyky - pyramida výživy pro děti	KSP KO	VDO 1	- vytváření dovedností - zdravý životní styl - pyramida výživy pro děti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pč – 2. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Práce s drobným materiálem vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- vytváří jednoduchými postupy různé předměty - pracuje s tradičními i netradičními materiály - osvojuje si základní dovednosti při práci s různými materiály	- manipulace s materiálem - tvorba jednoduchých předmětů papír (stříhání, ohýbání, spojování, překládání, skládání, rýhování, trhání, nalepování, vystřihování tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony, propichování, navlékání, svazování) modelovací hmota (hnětení, přidávání, ubírání, válení, stlačování) textil (odměřování a navlečení nitě, uzlík, šití předním stehem) přírodniny drát, kov sklo fólie odpadové materiály	KU KP	OSV 4, 5 EV 3	- instruktáž - manipulace - vytváření dovedností - úklid

▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ pracuje podle slovního návodu či předlohy ▪ organizuje svoji práci ▪ dbá na bezpečnost ▪ využívá různé pracovní pomůcky a nástroje ▪ zapojuje svou kreativitu ▪ hledá originální řešení ▪ uklízí své pracovní místo	- jednoduché pracovní operace a postupy - základní pracovní návyky - organizace práce - pracovní pomůcky a nástroje - bezpečnost při práci	KSP KP	VDO 1 OSV 5	- instruktáž - návod - předloha - kreativita - úklid
Konstrukční činnosti ▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ▪ sestavuje modely ▪ postupuje dle návodu ▪ hledá varianty ▪ uklízí díly stavebnice na určené místo	- seznámení s návodem a předlohami stavebnice - práce se stavebnicemi - montáž, demontáž a údržba - úklid, uložení dílů	KP	OSV 5	- manipulace - vytváření dovedností - instruktáž - montáž - demontáž - údržba - návod - předloha - náčrt
Pěstelské práce ▪ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	▪ provádí pozorování přírody ▪ zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ▪ připraví záhon k výsevu ▪ vysévá semena do záhonu	- pozorování změn přírody během ročních období - základní podmínky pro pěstování rostlin - pokusy a pozorování - pěstování rostlin ze semen v místnosti i na zahradě	KU KŘP KP	OSV 8 EV 2, 3	- nakličování semen (hrách, mungo, čočka) - práce na záhonu, na zahradě

▪ pečuje o nenáročné rostliny	▪ pečuje o nenáročné rostliny	- ošetřování pokojových rostlin – kypření, zalévání, rosení - setí (řeřicha, hrách)	KP	EV 2, 3	- vytváření dovedností - třída - záhon
Příprava pokrmů ▪ připraví tabuli pro jednoduché stolování	▪ připraví tabuli pro jednoduché stolování ▪ uklidí tabuli po jídle	- jednoduchá úprava stolu - úklid stolu - zdravé stravování - pyramida výživy pro děti	KSP KP	OSV 5, 8	- společné svačení ve škole - příprava OZ hostiny - pyramida výživy pro děti - propojení s VV a prvoukou
▪ chová se vhodně při stolování	▪ chová se vhodně při stolování ▪ dodržuje pravidla chování během jídla	- dodržuje pravidla společenského chování a stolování - stravovací návyky	KK KSP KO	OSV 7 VDO 1	- vytváření dovedností - zdravý životní styl

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pč – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Práce s drobným materiálem ▪ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních	▪ vytváří jednoduchými postupy různé předměty ▪ pracuje s tradičními i netradičními materiály ▪ osvojuje si základní dovednosti při práci	- tvorba jednoduchých předmětů - vlastnosti materiálu - papír a karton - modelovací hmota - textil - přírodniny	KU KP	OSV 4, 5 EV 3	- instruktáž - manipulace - vytváření dovedností (stříhání, ohýbání, spojování,

i netradičních materiálů	s různými materiály	- drát, kov - sklo - fólie - odpadové materiály			skládání, překládání, trhání, rýhování, slepování, vystřihování, obkreslování podle šablony, navlékání nitě, uzlík, šití předním stehem, přišívání knoflíku, zapošití, hnětení, přidávání, ubírání, válení, stlačování)
▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy	▪ pracuje podle slovního návodu a předlohy ▪ organizuje svoji práci ▪ dbá na bezpečnost ▪ uklízí po vykonané práci ▪ využívá různé pracovní pomůcky a nástroje	- jednoduché pracovní operace a postupy - základní pracovní návyky - pracovní pomůcky a nástroje - organizace práce - práce podle návodu, předlohy - bezpečnost	KSP KP	VDO 1	- instruktáž - návod, předloha - bezpečnost
Konstrukční činnosti ▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	▪ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ▪ sestavuje modely ▪ pracuje s návodem, předlohou, náčrtem	- stavebnice plošné, modelové, konstrukční - montáž, demontáž a údržba - sestavování modelů - práce se	KP	OSV 5	- manipulování - vytváření dovedností - instruktáž - montáž - demontáž - údržba

		stavebnicemi podle plánu			- návod, předloha, náčrt
Pěstitelské práce provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	- provádí pozorování přírody - zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - vypěstuje rostliny ze semen	- základní podmínky pro pěstování rostlin - pokusy a pozorování – ověřování podmínek života rostlin, klíčivost, růst rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti i na zahradě (setí, sázení)	KU KŘP KP	EV 2, 3	- pozorování - srovnávání - pokusy - práce na zahradě
pečuje o nenáročné rostliny	pečuje o nenáročné rostliny	- ošetřování pokojových rostlin (kypření, zalévání, rosení) - ošetřování školního záhonu	KP	EV 2, 3	- rostliny ve třídě - školní záhon
Příprava pokrmů připraví tabuli pro jednoduché stolování	- připraví tabuli pro jednoduché stolování - umyje nádobí - uklidí tabuli po jídle - připraví jednoduché studené jídlo a nápoj	- úprava stolu - mytí nádobí - úklid stolu - příprava pokrmu (pomazánka, salát, obložený chléb) a nápoje - zdravé stravování - potravinová pyramida	KSP KP	OSV 5	- společné svačení ve škole - příprava hostiny - potravinová pyramida - propojení s VV a prvoukou
chová se vhodně	chová se vhodně při	dodržuje pravidla	KK	OSV7,	zdravý životní

při stolování	stolování	společenského chování a stolování - stravovací návyky	KSP KO	VDO 1	styl - osvojení návyků
---------------	-----------	---	-----------	-------	---------------------------

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pč – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Práce s drobným materiálem vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- poznávání vlastností různých materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír, textil, kůže, odpadový materiál) - jednoduché pracovní operace a postupy k vytváření předmětů	KU KP	OSV 1, 3, 5 EV 4	- instruktáž - vytváření dovedností - produkční metody
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	poznávání lidových zvyků, tradic a řemesel, využití prvků lidové kultury ve vlastní tvorbě	KU KSP	OSV 1, 11 MUV 2 EV 4	vytváření dovedností
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	poznávání pracovních pomůcek, nástrojů a náčiní, jejich použití	KU KŘP	OSV 1	

▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- organizace práce - hygienické a pracovní návyky	KP	OSV 3	- vysvětlování - vytváření dovedností - napodobování
Konstrukční činnosti ▪ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	▪ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- práce se stavebnicemi	KP	OSV 3, 5, 10	- manipulování - instruktáž
▪ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	▪ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- orientace v jednoduchém návodu, předloze	KU KŘP	OSV 1, 3, 5, 10	
▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- dodržování bezpečné práce a manipulace se stavebnicí	KSP KP	OSV 3, 7	- vysvětlování - instruktáž
Pěstitelské práce ▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy	▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- pokusy a pozorování – ověřování podmínek života rostlin, klíčivost, růst rostlin	KU KŘP KP	EV 4	- vytváření dovedností - experimentování

a pozorování					
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- pěstování pokojových rostlin – kypření, zalévání, rosení - péče o školní záhon, práce na zahradě	KŘP KP	EV 4	- instruktář - produkční metody
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	orientace v jednoduchých pomůckách, nástrojích a náčiní	KU	EV 4	manipulování
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- organizace práce - dodržování bezpečnosti při práci	KSP	OSV 1, 7	- frontální výuka - vytváření dovedností
Příprava pokrmů připraví samostatně jednoduchý pokrm	připraví samostatně jednoduchý pokrm	výběr a úprava potravin při přípravě jednoduchých studených pokrmů	KU KŘP KP	OSV 1, 5	- instruktáž - produkční metody

▪ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	▪ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- dodržování pravidel stolování a společenského chování	KSP KO	OSV 2, 7	
▪ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	▪ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- organizace práce - základní pracovní návyky při přípravě pokrmů	KP	OSV 3	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pč – 5. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Práce s drobným materiálem vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	- poznávání vlastností různých materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír, textil, kůže, odpadový materiál) - jednoduché pracovní operace a postupy k vytváření předmětů	KU KP	OSV 1, 3, 5 EV 4	- instruktáž - vytváření dovedností - produkční metody
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- užití přírodnin a přírodních materiálů - využití lidových tradic a zvyků ve vlastní tvorbě	KSP KP	OSV 5, 6 MUV 2	- vytváření dovedností - manipulování - výroba Vánoce, Velikonoce a jiné
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- vlastnosti materiálu - pracovní nástroje – funkce a využití	KU KŘP	OSV 1	- instruktáž - manipulace

▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	▪ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- organizace práce - dodržování bezpečnosti při práci - poskytování první pomoci	KU KP	OSV 3	- PP – propojení s tématem Člověk a jeho zdraví
Konstrukční činnosti ▪ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	▪ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- práce se stavebnicemi	KP	OSV 3, 5, 10	Lego, Merkur
▪ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	▪ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - sestavování modelů	KU KŘP	OSV 1, 3, 5, 10	- instruktáž - vytváření dovedností
▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- dodržování bezpečnosti při práci - poskytování první pomoci	KSP KP	OSV 3, 7	- PP – propojení s tématem Člověk a jeho zdraví

Pěstitelské práce ▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	▪ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	- pokusy a pozorování – ověřování podmínek života rostlin, klíčivost, růst rostlin	KU KŘP KP	EV 4	školní zahrada Řeřichov é svačení množení fialek a dalších pokojovek propojení s tématy Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody
▪ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	▪ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- pěstování pokojových rostlin – kypření, zalévání, rosení - péče o školní záhon, práce na zahradě	KŘP KP	EV 4	
▪ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	▪ volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	- používání správných pomůcky při práci na školním záhoně a na zahradě	KŘP KP	OSV 1, 3, EV 4	Orientace v koutku s nářadím (kotelna)

▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	▪ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	- dodržování bezpečnosti při práci - poskytování první pomoci	KSP	OSV 1, 7	PP – propojení s tématem Člověk a jeho zdraví
Příprava pokrmů ▪ orientuje se v základním vybavení kuchyně	▪ orientuje se v základním vybavení kuchyně	- kuchyňské vybavení, použití	KU KŘP	OSV 1	- nástroje, přístroje, nádobí
▪ připraví samostatně jednoduchý pokrm	▪ připraví samostatně jednoduchý pokrm	- výběr, nákup, skladování a úprava potravin při přípravě jednoduchých pokrmů	KU KK KP	OSV 1, 5, 8	- propojení s PaV, zpracování výpěstků ze školní zahrady, - Vánoce, Velikonoce, jarmarky a jiné slavnosti
▪ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	▪ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	- dodržování pravidel stolování a společenského chování	KSP KO	OSV 2, 7	- svačinky, obědy

▪ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	▪ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	- dodržování zásady hygieny a bezpečnosti - udržování pořádku a čistoty pracovního místa - poskytování první pomoci	KŘP KSP KP	OSV 2, 7, 10	- PP – propojení s tématem Člověk a jeho zdraví - svačinky, obědy
--	---	---	---------------------------	-------------------------	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1.–5. ročníku prostřednictvím tělesné výchovy (samostatný předmět), zdraví a výchova ke zdraví (není samostatný předmět).

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. období

Tělesná výchova je v naší malotřídní škole vyučována v místní sokolovně, na zahradě školy, v intravilánu i extravilánu Ostopovic. V případě potřeby spojujeme ročníky. Ve 3. ročníku se jezdí na plavání do ZŠ Labská, dále se všechny ročníky účastní bruslení a lyžařského výcviku, školy v přírodě, běžeckých závodů, florbalových turnajů. Do Tv je zařazena část zdravotní tělesná výchova.

Učivo je rozděleno na oblast:

- činnosti ovlivňující zdraví
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti podporující pohybové učení

Výchovné a vzdělávací strategie

K dosažení klíčových kompetencí je třeba:

- rozvoj pohybových schopností a dovedností žáků
- získat návyky správného držení těla
- vést žáky k vědomému zvládnutí pohybu, zařazovat cviky na koordinaci pohybů
- zvyšovat pohybový rozsah a obratnost žáků
- upevňovat charakterové vlastnosti žáků, rozvíjet sociální vztahy
- získávat pocit nutnosti pravidelného cvičení jako součásti správného životního stylu
- vštípit dětem radostný pocit z pohybu
- pochopit důležitost organizace a spolupráce hlavně formou her (dodržování pravidel, umět se podřídit kolektivu, spolupracovat...)
- neustále seznamovat žáky s důležitostí dodržování bezpečnostních zásad (při hrách v tělocvičně, na hřišti, při cvičeních s náčiním nebo na nářadí...)
- umět slyšet, vnímat a reagovat na povely učitele (nejen na píšťalku, ale i na jiné podněty – slovní, gestikulační...)
- naučit žáky připravit se na sportovní výkony – zvolit vhodnou obuv, vhodné oblečení (sepnout vlasy, odložit hodinky a jiné cennosti...)
- posilovat tělesnou kondici a duševní pohodu dětí správně zvolenými aktivitami, vhodnými a přiměřenými tomuto věku
- z hlediska správné organizace a bezpečnosti je vhodné zvládnout s dětmi základy pořadových cvičení (nástupy, povely – pozor, pohov...)
- využívat různá kondiční cvičení k rozvoji a zvýšení pohybových schopností žáků – zvyšovat obratnost, vytrvalost, rychlost, pohyblivost (za pomoci různého náčiní, využití různých druhů nářadí, přeskoky, odrazy, překonávání překážek, různé druhy běhů...)
- vnímat důležitost průpravných cvičení (rozcviček), jako prostředku pro zlepšení a odstranění nedostatků, které vznikají z jednostranného zatížení páteře či ze špatného způsobu života a nedostatku sportovních aktivit
- učit žáky cítit, vnímat hudbu a umět ji vyjadřovat pohybem, snažit se rozvíjet rytmické cítění, začleňovat taneční prvky (lidové písníčky)

- rozvíjet dovednosti žáka zvládnutím základů atletické abecedy (běhy, skoky, hody)
- seznamovat žáky se základy techniky míčových her
- vkládat dle možností cvičení v různém prostředí, seznamovat žáky s pohybem na hřišti, ve volné přírodě
- dle možnosti zařadit zimní sportování (bobování, sáňkování, lyžování, bruslení)
- vštípit základy plaveckých dovedností
- nesoustředit se jen na hodiny TV, ale začleňovat do vyučování další pohybové aktivity – vycházky, pohybové chvilky, cviky ve třídě na správné držení těla, učení v pohybu, pohybové přestávky)
- navodit u žáků radost z pohybu a objevování možností vlastního těla
- propojovat výuku jednotlivých předmětů k celistvosti a propojení vědomostí, dovedností, postojů a vhodně aplikovat do hodin Tv

Veškeré tělesné pohybové aktivity směřujeme k všestrannému rozvoji žáka, nejen ke zvýšení jeho pohybových schopností a dovedností, ale i k posílení jeho charakterových vlastností (zodpovědnost, spolupráce, vytrvalost, odvaha, schopnost respektovat pokyny, umět se podřídit kolektivu...).

Tělesnou výchovou pěstujeme u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec, aby se sport stal součástí jejich zdravého životního stylu. Systémem jednoduchých pohybových a sportovních aktivit vedeme žáky ke zvyšování tělesné zdatnosti a k správnému držení těla.

Vštěpujeme dětem pohybové návyky a vyvoláváme u nich radostné pocity z pohybu, podílíme se na zvyšování jejich psychické odolnosti vůči negativním vlivům svého okolí a na posilování jejich charakterových vlastností.

Základní a důležitou metodou, která slouží ke splnění všech těchto cílů a úkolů, je HRA a dodržování herních pravidel. Osvojením základů herních technik a taktických postupů, zvyšujeme u žáků nejen pohybové schopnosti, ale také podporujeme jejich prostorovou orientaci, schopnost správného a rychlého rozhodování i schopnost pohotově reagovat.

Struktura hodin odpovídá struktuře tréninků – rušná část (zahřátí), rozcvička (protažení a posílení těla), hlavní část, klidová konečná část.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv – 1. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Činnosti ovlivňující zdraví ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím ▪ využívá nabízené příležitosti ve škole i mimo školu ▪ pohybovou přestávku tráví aktivně	- pyramida pohybu pro děti - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - pohybové hry s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení - měření výkonů	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3	- lyžařský výcvik - bruslení - účast na turnajích a závodech - ŠvP - vycházky do přírody - pohybová přestávka - učení v pohybu
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ▪ usiluje o zlepšení svých pohybových dovedností	- příprava před pohybovou činností, rozcvičení - napínací a protahovací cvičení - příprava na pohybové aktivity - správné návyky související s pohybem (strava před sportováním) - vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - příprava na závody a turnaje - uklidnění a relaxace po zátěži	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3	- pravidelné rozcvičky - strukturované hodiny TV - instruktáž - osvojování dovedností a návyků - potravinová pyramida pro děti - rytmické skladby k pohybu
Činnosti podporující pohybové učení	▪ spolupracuje při jednoduchých týmových pohyb. činnostech a soutěžích	- pravidla zjednodušených osvojovaných pohyb. činností - základy míčových a jiných her - pravidla turnajů a závodů	KU KŘP KK KSP	OSV 1–11	- míčové hry - pohybové hry - účast na turnajích a závodech

▪ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích		- sportovní disciplíny - smysl pro fair play			
▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ▪ volí vhodný oděv a obuv přiměřenou pohybovým činnostem	- správné držení těla - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1, 3	- hygienické návyky - osvojování dovedností - pitný režim
▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ▪ dbá na bezpečnost při přesunu do terénu ▪ pojmenuje tělocvičné činnosti, které vykonává ▪ jedná dle zásady fair play	- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru - bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek - první pomoc v podmínkách TV - přesun do terénu - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály - zásady jednání a chování fair play	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1–11	- pravidla, pokyny - výuka v terénu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv – 2. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Činnosti ovlivňující zdraví ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím ▪ využívá nabízené příležitosti ve škole i mimo školu ▪ pohybovou přestávku tráví aktivně	- pyramida pohybu pro děti - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - pohybové hry s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - využití hraček a netradičního náčiní při cvičení - měření výkonů	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3, 11	- lyžařský výcvik - bruslení - účast na turnajích a závodech - ŠvP - vycházky do přírody - pohybová přestávka učení v pohybu
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ▪ usiluje o zlepšení svých pohybových dovedností	▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ▪ usiluje o zlepšení svých pohybových dovedností	- příprava před pohybovou činností, rozcvičení - napínací a protahovací cvičení - příprava na pohybové aktivity - správné návyky související s pohybem (strava před sportováním) - vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance - příprava na závody a turnaje - uklidnění a relaxace po zátěži	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3	- pravidelné rozcvičky - strukturované hodiny TV - instruktáž - osvojování dovedností a návyků - potravinová pyramida pro děti - rytmické skladby k pohybu
Činnosti	▪ spolupracuje při	- pravidla zjednodušených	KU	OSV 1–11	- míčové hry

podporující pohybové učení ▪ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	osvojovaných pohybových činností - základy míčových a jiných her - pravidla turnajů a závodů - sportovní disciplíny - smysl pro fair play	KŘP KK KSP		- pohybové hry - účast na turnajích a závodech
▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ▪ volí vhodný oděv a obuv přiměřenou poh. činnostem	- správné držení těla - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1, 3, 11	- hygienické návyky - osvojování dovedností - pitný režim
▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	▪ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci ▪ dbá na bezpečnost při přesunu do terénu ▪ pojmenuje tělocvičné činnosti, které vykonává ▪ jedná dle zásady fair play	- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek - první pomoc v podmínkách TV - přesun do terénu - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály - zásady jednání a chování fair play	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1–11	- pravidla, pokyny - výuka v terénu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv – 3. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Činnosti ovlivňující zdraví ▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	▪ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím ▪ využívá nabízené příležitosti k pohybu ve škole i mimo školu ▪ pohybovou přestávku tráví aktivně	- pohybová pyramida pro děti - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - pohybové hry s různým zaměřením - netradiční pohybové hry a aktivity - bruslení, lyžování, plavání - pobyt v terénu	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3	- pohybová pyramida - plavecký výcvik - lyžařský výcvik - bruslení - účast na turnajích a závodech - výlety do přírody - ŠvP - pohybová přestávka
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ▪ usiluje o zlepšení svých pohybových dovedností	▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině ▪ usiluje o zlepšení svých pohybových dovedností	- příprava před pohybovou činností, rozcvičení - uklidnění a relaxace po zátěži - napínací a protahovací cvičení - příprava na závody a turnaje - příprava na pohybové aktivity - strava před sportem - správné návyky související s pohybem	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3, 4 EV 1–4	- pravidelné rozcvičky - systematické hodiny TV - instruktáž - osvojování dovedností a návyků - potravinová pyramida pro děti
Činnosti	▪ spolupracuje při jednoduchých	- zjednodušená pravidla osvojovaných pohybových	KU KŘP	OSV 1–11	- míčové hry - pohybové hry

podporující pohybové učení ▪ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	individuálních i týmových pohybových činnostech a soutěžích	činností - základy míčových a jiných her - pravidla turnajů a závodů - sportovní disciplíny - smysl pro fair play	KK KSP		- účast na turnajích a závodech
▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy ▪ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	▪ uplatňuje hlavní zásady hygieny ▪ dbá na zásady pobytu v bazénu a bezpečnost při plaveckém výcviku ▪ na cvičení i plavání se vhodně obléká a obouvá ▪ osvojuje si plavecké dovednosti	- správné držení těla - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí - základní plavecké dovednosti - zásady pobytu v bazénu, bezpečnost	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1	- hygienické návyky - materiální vybavení - plavecký výcvik - osvojování dovedností
▪ reaguje na základní pokyny	▪ reaguje na základní pokyny a povely	- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru –	KU KŘP	OSV 1–11	- pravidla, pokyny - cestování

a povely k osvojované činnosti a její organizaci	k osvojované činnosti a její organizaci ▪ dbá na bezpečnost ▪ při přesunu do terénu a v dopravních prostředcích se chová ukázněně ▪ pojmenuje tělocvičné činnosti, které vykonává ▪ jedná dle zásady fair play	především bazén - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály - zásady jednání a chování fair play	KK KSP KO		- výuka v bazénu - výuka v terénu
---	--	--	-----------------	--	--------------------------------------

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv – 4. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Činnosti ovlivňující zdraví podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, plánování rozcviček, vlastní tréninky - pyramida pohybu pro děti	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3, 5, 10, 11	- lyžařský výcvik, bruslení, účast na turnajích a závodech, ŠvP
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozcvička a uvolnění po výkonu, jejich význam	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3, 5	- dbát na pravidelné rozcvičky a systém hodin jako tréninku, vlastní rozcvičky a cviky, argumentace důležitosti jednotlivých cviků
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, - koordinace pohybu - netradiční pohybové hry	KU KŘP KK KSP	OSV 1–11	- základy míčových a jiných her, pravidla turnajů a závodů,

▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	varianty osvojených pohybových her	a aktivity s různým zaměřením, využití netradič. náčiní, pohyb. tvořivost - průpravná gymnastická cvičení, akrobacie, cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - rytmické a kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem - průpravné hry - základy atletiky – rychlý běh, vytrvalý běh, skoky z místa, do dálky, hod míčkem, nízký a vysoký start - bruslení, lyžování, pobyt v přírodě			vycházíme z házené, kterou mnozí žáci znají
zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	▪ zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	- základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí - příprava programu pro spolužáky ze školy	KU KŘP KK KSP KO KP	OSV 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9	- ŠvP
Činnosti podporující pohybové učení ▪ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování	▪ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách, bezpečná příprava a	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 EV 1–4	- základy první pomoci – seznámení se s lékárníčkou

v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka		ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV			
▪ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	▪ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- smluvené povely, signály - chování v dopravních prostředcích při přesunu - bodování výsledků spolužáků při sportovních výkonech, slovní hodnocení	KU KŘP KK KSP	OSV 1, 2, 3, 6, 7, 8, 10, 11	- po nácviku přehlídka dovednosti s hodnocením spolužáků
▪ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	▪ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- základy sport. her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpov. velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné úpoly, utkání podle zjednoduš. pravidel minisportů - fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla her, závodů, soutěží	KU KŘP KK KSP	OSV 1, 2, 3, 10, 11	- propojení do všech aktivit ve škole, MPP
▪ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí	▪ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu,	- základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - vedení rozcvíček, zakreslení cviků pomocí figurek	KU KŘP KK	OSV 1, 10	- rozcvíčky mohou vést žáci

podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	popisu cvičení				
▪ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	▪ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- měření výkonů, porovnávání, vedení tabulek, formy motivace	KU KŘP KK KSP	OSV 1	- pozor na individuální možnosti žáků - testovací baterie
▪ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	▪ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- zdroje informací o pohybových činnostech	KU KP	OSV 1 MEV 6, 7	- práce s PC a médií, info o probíhajících šampionátech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tv – 5. ročník

Očekávaný výstup RVP	Cíl (očekávaný výstup ŠVP)	Učivo (téma)	Kompetence	Průřezová témata	Poznámka
Činnosti ovlivňující zdraví ▪ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	▪ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	- pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu, plánování rozcviček, vlastní tréninky - pyramida pohybu pro děti	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3, 5, 10, 11	- lyžařský výcvik, bruslení, účast na turnajích a závodech, ŠvP
▪ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	▪ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	- příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozcvička a uvolnění po výkonu, jejich význam	KU KŘP KK	OSV 1, 2, 3, 5	- dbát na pravidelné rozcvičky a systém hodin jako tréninku, vlastní rozcvičky a cviky, argumentace důležitosti jednotlivých cviků
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových	▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	KU KŘP KK KSP	OSV 1–11	- základy míčových a jiných her, pravidla turnajů a

dovedností ▪ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	- netradiční pohybové hry a aktivity s různým zaměřením, využití netradič. náčiní, pohyb. tvořivost - průpravná gymnastická cvičení, akrobacie, cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti - rytmické a kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem - průpravné hry - základy atletiky – rychlý běh, vytrvalý běh, skoky z místa, do dálky, hod míčkem, nízký a vysoký start - bruslení, lyžování, pobyt v přírodě			závodů, vycházíme z házené, kterou mnozí žáci znají
▪ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	▪ zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	- základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí - příprava programu - pro spolužáky ze školy	KU KŘP KK KSP KO KP	OSV 1, 2, 3, 6, 7, 8, 9	- ŠvP
Činnosti podporující pohybové učení ▪ uplatňuje pravidla hygieny a	▪ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu	- hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách,	KU KŘP KK KSP KO	OSV 1 EV 1–4	- základy první pomoci – seznámení se s lékárnou

bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	spolužáka	bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, - první pomoc v podmínkách TV			
▪ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	▪ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- smluvené povely, signály - chování v dopravních prostředcích při přesunu - bodování výsledků spolužáků při sportovních výkonech, slovní hodnocení	KU KŘP KK KSP	OSV 1, 2, 3, 6, 7, 8, 10, 11	- po nácviku přehlídka dovednosti s hodnocením spolužáků
▪ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	▪ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	- základy sport. her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpov. velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné úpoly, utkání podle zjednoduš. pravidel minisportů - fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla her, závodů, soutěží	KU KŘP KK KSP	OSV 1, 2, 3, 10, 11	- propojení do všech aktivit ve škole, MPP
▪ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné	▪ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle	- základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - vedení rozcviček, zakreslení	KU KŘP KK	OSV 1, 10	- rozcvičky mohou vést žáci

názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	jednoduchého nákresu, popisu cvičení	cviků pomocí figurek			
▪ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	▪ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	- měření výkonů, porovnávání, vedení tabulek, formy motivace	KU KŘP KK KSP	OSV 1	- pozor na individuální možnosti žáků - testovací baterie
▪ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	▪ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	- zdroje informací o pohybových činnostech	KU KP	OSV 1 MEV 6, 7	- práce s PC a médií, info o probíhajících šampionátech

6. Hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání žáků

Vycházíme z vyhlášky č. 48/2005 Sb. ve znění pozdějších úprav, zásady hodnocení jsou popsány ve školním řádu.

Cíle a kritéria

Práce s cíli

Každé práci předchází plánování - jaký je cíl, k čemu práce je, jak posune žáky, jak posiluje motivaci žáka k učení? Jak naplníme očekávané výstupy od kompetencí po cíle v rámci průřezových témat a předmětů.

Plánování cílů:

Pedagog - naplnění ŠVP

Pedagog a žák - podle potřeb žáka ve spolupráci s učitelem

Žák - osobní cíle a potřeby, na základě vlastních návrhů

Proces plánování je rozvíjen již v MŠ, v ZŠ vedeme žáky k vlastnímu plánování podle svých potřeb, schopností a zaměření.

Kritériální hodnocení

V rámci hodnocení i sebehodnocení přemýšlíme, podle čeho budeme postupovat.

Při popisu očekávaného výkonu pracuje učitel s kritérii a indikátory a tvoří sadu kritérií:

- kritérium je popis nějaké práce neboli rys (znak), který na práci chceme v nějaké kvalitě vidět. Kritérium zapisujeme jako výrok, ideálně jednoslovný
- indikátor (ukazatel) vystihuje možnou míru kvality v naplnění kritéria (je shodný s klasifikací v rámci organizace), tedy různou hodnotu.

Sada kritérií popisuje očekávaný výkon současně v několika složkách. Kritéria navozují bezpečné prostředí pro žáky - dopředu jasně ví, co se od nich očekává, k čemu směřují.

Příprava kritérií

1. Pro práci se žáky kritéria vybíráme pečlivě a pracujeme jen s jejich omezeným počtem.
2. Promyslíme, jak vnést kritéria do práce třídy
 - poskytneme žákům hotová kritéria formulovaná v přiměřeném rozsahu a podle cílů učení
 - nová kritéria můžeme vyvodit společně s žáky
 - zkušení žáci vyvozují kritéria ze zadání samostatně a svou představu konzultují s učitelem

Sada kritérií umožňuje naplnit několik významných požadavků, které klademe na hodnocení.

1. Sada kritérií informuje žáka o tom, které složky výkonu jsou významné – které „mají hodnotu“, neboť jsou předmětem hodnocení.
2. Hodnocení na základě předem stanovených kritérií se vyhýbá odvozování kvality výkonu od výkonu spolužáka (hodnocení podle sociální normy).
3. Sada kritérií umožňuje sledovat zlepšování v jednotlivých složkách.
3. Práce se sadami kritérií umožňuje porovnávání individuálního výkonu s obecnou představou kvalitní práce.

Přínos kritérií

1. Žák předem ví, co se od něj očekává.
2. Indikátory jsou nastaveny dle slovního hodnocení i známkování. Žák práci může ohodnotit a porovnat s hodnocením učitele – probíhá konfrontace pohledu a diskuse.
3. Kritéria můžeme vyhodnotit formativně – slovně i sumativně – výslednou známkou.

4. Kritéria umožňují jednotný přístup v rámci organizace, zároveň umožňují učitelům zohlednit reálné možnosti žáků.

Hodnocení slovní a známky

1. Hodnocení cílů
Pedagog zveřejní cíle v elektronickém systému na začátku týdne. Rodiče i žáci tak ví, co je v týdnu čeká. Cíle zapisujeme na tabuli ve třídě - pro uvědomění a porovnání, zda při své práci směřují k danému tématu. Žáci si své dosažené cíle vyhodnocují průběžně do svých materiálů - sešity, pracovní listy, zápisník.

2. Slovní hodnocení, známky

Sumativní hodnocení - na konci pololetí, v průběhu roku. Popisuje konečný stav zvládnuté činnosti, učiva. Sumativní hodnocení předáváme známkou i slovně. Využíváme méně.

Známky

- numerická klasifikační škála 1–5, 1 – nejlepší, 5 – nejhorší

V 1. až 4. ročníku je hodnocení pouze slovní, v 5. ročníku je hodnocení známkou + doplněno o slovní formativní komentář.

Formativní hodnocení - na konci pololetí, v průběhu roku. Formativní hodnocení preferujeme. Popisuje daný stav nejen z pohledu vědomostí žáka, ale i jeho schopnosti, postoje - na základě daných kritérií. Součástí hodnocení je i nabídka změny práce, možnost procvičování, další podpora učitelem. Oceňuje již zvládnuté oblasti. Popisuje posun žáka v průběhu času. Formativní hodnocení je psáno pozitivně - především popisuje posun, negativa přepisuje do pozitivní formulace. Hodnocení musí být motivační a srozumitelné nejen pro žáka, ale i pro rodiče. Škola má pro formativní hodnocení vlastní manuál.

Sebehodnocení

Vedeme žáky k průběžnému sebehodnocení - popis vlastních úspěchů, posunu nejen z pohledu očekávaných výstupů jednotlivých předmětů, ale i s důrazem na klíčové kompetence. Žáci se hodnotí na základě kritérií, kterým musí rozumět. Hodnotí ty cíle, které si určí, případně na kterých se domluví s vyučujícími.

Sebehodnocení může mít různé formy - smajlíky JN, Č, O, Ú - pro nižší ročníky, kde žáci zatím nepíší. Sebehodnocení může být i ilustrace, značka, opis příkladu - tedy cokoli, čím si žák uvědomí, co v rámci výuky zvládl, v čem se posunul, kde potřebuje podpořit. Dále pak popisný jazyk ze začátku podpořen pedagogem, postupně žák zapisuje dle společné domluvy.

K sebehodnocení patří i definice dlouhodobých cílů a průběžné vyhodnocení, účast na Trojlístcích a příprava na ně.

Ú 	úplně/úspěšně	nové učivo zvládám úplně a bez obtíží, dílčí výstupy uplatňuji i v nových situacích (zvládám automaticky, bez obtíží i složitější úkoly)
O 	osvojeno/občas chybují	nové učivo většinou zvládám, občas potřebuji pomoci, dílčí výstupy mám osvojeny (zvládám známé situace)
Č 	částečně/často chybují	s novým učivem potřebuji pomoci, dílčí výstupy mám osvojeny částečně, i známé situace mi činí obtíže, potřebuji s nimi

?		pomoci
JN ☹	ještě nezvládám/ještě nemám osvojeno	s novým učivem si zatím nevím rady, dílčí výstupy dosud nemám osvojeny

Známkování (5. ročník)

Při formulaci slovního hodnocení postupujeme s ohledem na tyto výstupy 5. ročníku.

ČJ, AJ, M	
1 – výborný	Žák učivo ovládá bezpečně, je pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně, plně užívá dosažených vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou, je aktivní, učí se svědomitě a se zájmem, umí správně a efektivně využívat studijní materiály.
2 – chvalitebný	Žák učivo ovládá, uvažuje celkem samostatně, vyjadřuje se celkem výstižně, dovede používat dosažené vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, správně využívá studijní materiály, dopouští se jen menších chyb, učí se svědomitě.
3 – dobrý	Žák učivo v podstatě ovládá, ne vždy je schopen samostatného myšlení, myšlenky vyjadřuje ne dost přesně, řeší úkoly s pomocí učitele a spolužáků a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby, k učení a práci nepotřebuje větších podnětů.
4 – dostatečný	Žák učivo ovládá se značnými mezerami, většinou uvažuje nesamostatně, myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi, většinou řeší úkoly s pomocí učitele, spolužáků, dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává, má malý zájem o učení, potřebuje stále podněty.
5 – nedostatečný	Žák učivo neovládá, odpovídá nesprávně i na návodné otázky, i na návodné otázky odpovídá nesprávně, praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí, pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné.
Nehodnocen	Žák nemůže být z objektivního důvodu hodnocen
Prv, Inf	
1 – výborný	Žák učivo ovládá bezpečně, je pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně, plně užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou, občas se dopouští menších chyb,

	je aktivní, učí se svědomitě a se zájmem, umí správně a efektivně využívat studijní materiály.
2 – chvalitebný	Žák učivo ovládá, uvažuje celkem samostatně, vyjadřuje se celkem výstižně, dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, správně využívá studijní materiály, občas se dopouští chyb, úkoly dokáže vyřešit sám i s pomocí učitele, spolužáků a dokáže odstranit chyby, k učení a práci nepotřebuje větších podnětů.
3 – dobrý	Žák učivo v podstatě ovládá, ne vždy je schopen samostatného myšlení, myšlenky vyjadřuje ne dost přesně, řeší úkoly s pomocí učitele a spolužáků a s touto pomocí překonává potíže a odstraňuje chyby, o učení má spíše menší zájem, k učení a práci často potřebuje podněty.
4, 5 – dostatečný, nedostatečný	Žák učivo ovládá dostatečně, nedostatečně. Na základě výstupu projektu OPVK tyto známky používáme jen po domluvě pedagogů.
Nehodnocen	Žák nemůže být z objektivního důvodu hodnocen
Vv, Tv, Hv, Pč	
1 – výborný	Žák je v činnostech velmi aktivní, pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí, vědomosti, dovednosti a návyky tvořivě aplikuje.
2 – chvalitebný	Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí, tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky.
3 – dobrý	Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový a nevyužívá dostatečně své schopnosti a možnosti.
4, 5 – dostatečný, nedostatečný	Žák učivo ovládá dostatečně, nedostatečně. Na základě výstupu projektu OPVK tyto známky používáme jen po domluvě pedagogů.
Nehodnocen	Žák nemůže být z objektivního důvodu hodnocen

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.